

การศึกษาค่ายศิลปะเด็กนานาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

A STUDY OF INTERNATIONAL CHILDREN'S ART CAMP : CASE STUDY OF WATTANA
WITTAYA ACADEMY

หทัยดาว รุ่งเรือง

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

A STUDY OF INTERNATIONAL CHILDREN'S ART CAMP : CASE STUDY OF
WATTANA WITTAYA ACADEMY

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for MASTER OF EDUCATION (Art Education)
Faculty of Fine Arts Srinakharinwirot University

2018

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนันทาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

ของ

หทัยดาว รุ่งเรือง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศศิริ บวรกิตติ)

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสเมฉาย บุญญานันต์)

ชื่อเรื่อง	การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
ผู้วิจัย	หทัยดาว รุ่งเรือง
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2561
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เลิศศิริ บวรกิตติ

การศึกษานี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2560 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหาร 5 คน ครูสังคม ทงมีและคณะวิทยากรทางด้านศิลปะ 10 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน นักเรียนระดับประถมศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured) แบบสอบถาม แบบสังเกตการณ์จัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ และแบบศึกษาเอกสาร เมื่อได้ข้อมูลจะนำไปแยกประเภท จัดหมวดหมู่ นำมาวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

การดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ มุ่งให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ตามหลักสูตร แกนกลางชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กิจกรรมส่วนใหญ่เพื่อพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความสามารถด้านศิลปะหรือนักเรียนที่สนใจด้านศิลปะได้รับการถ่ายทอดความรู้ เทคนิคกระบวนการทางด้านศิลปะ จากครูสังคม ทงมี และทีมวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เน้นการปฏิบัติ การบูรณาการสู่พหุปัญญา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ ตรงกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวทางในการจัดการความรู้ของค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ สอดคล้องกับทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงแบบแผน (DBAE) (Discipline-based Art Education) การเรียนการสอนแบบยึดถือเด็กเป็นศูนย์กลาง (child-centered Movement) เน้นการแสดงออกเฉพาะตัว (self-expression) กิจกรรมกระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ ตามทฤษฎีพหุศิลปศึกษา

เชิงแบบแผน ได้รับการพัฒนาทั้งในลักษณะบูรณาการและการแยกอิสระระหว่าง ทักษะศิลป์ การแสดง ดนตรี ทั้งเพื่อการสร้างเอกภาพและสร้างความโดดเด่นเฉพาะด้าน โดยพัฒนาให้เหมาะกับ วุฒิภาวะ เหมาะสมกับการสร้างประสบการณ์และความรู้ความคิดร่วม และเหมาะสมกับวุฒิภาวะ ที่จะพัฒนาไปสู่วิชาชีพ กิจกรรม กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนรู้ ต้องเริ่มต้น และสอดคล้องกับผู้เรียน มีเป้าหมายในการสร้างคน สร้างชุมชน และสร้างสิ่งแวดล้อม นำหน้า โดยการจัดการความรู้ของค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ นั้น ครูสังคม ทองมี ได้มองเห็น คุณค่าและซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ จึงได้นำแนวคิด การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) คือกระบวนการรวบรวมความรู้ที่มีอยู่อย่างไม่เป็นระบบ ทั้งในธรรมชาติ และในตัวคน รวมถึงสื่อสารสนเทศต่างๆมาพัฒนาให้เป็นระบบที่สมบูรณ์ทำให้บุคคลสามารถเข้าถึง ความรู้ไปพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ พัฒนาตนและสังคมโดยรวมนำไปปฏิบัติงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มาใช้ในกระบวนการถ่ายทอดความรู้ทางด้านศิลปะ ให้กับนักเรียน และการส่งเสริมพัฒนาเยาวชนด้านศิลปะ

ผลการวิจัยยังพบอีกว่า นักเรียนมีความสุขและชื่นชอบวิชาศิลปะ นักเรียนมีโอกาสได้ พัฒนาความสามารถทางด้านศิลปะของตน มีทักษะทางศิลปะที่ดีขึ้น ตระหนักถึงคุณค่าของ ตนเองและคุณค่าของศิลปะ นักเรียนและผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาศิลปะมากขึ้น ให้ความสนใจ และสนับสนุนบุตรหลานมากขึ้น จากที่ผ่านมา นักเรียนมีผลงานประจักษ์มากมายทั้งใน ประเทศและในระดับนานาชาติ จนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติของคนในวงกว้างให้เห็น คุณค่าของศิลปะศึกษาต่อการพัฒนามนุษย์ สามารถเป็นต้นแบบในการจัดระบบและโครงสร้าง พื้นฐานสำหรับการพัฒนาอัจฉริยภาพทางศิลปะของเด็กและเยาวชนของประเทศ เป็นแรงบันดาลใจ แก่เด็กและเยาวชนในการพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อสร้างสรรค์สังคมต่อไปในระดับสากล

คำสำคัญ : ค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ, กรณียศึกษา, การจัดการความรู้

Title	A STUDY OF INTERNATIONAL CHILDREN'S ART CAMP : CASE STUDY OF WATTANA WITTAYA ACADEMY
Author	HATAIDAO RUNGRUANG
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2018
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Lertsiri Bovornkitti

The purpose of this study was to identify the types of knowledge management in an international Art Camp for children, with elementary students from Wattana Wittaya Academy in the 2017 academic year. This study focused on one group which consisted of five people and one hundred and fifty, Teacher Sangkom Thongmee an art lecturer team for ten people, eight teacher, elementary students who participated in the study. The evaluation was based on the semi-structured interviews, a questionnaire and an investigation of the organization of the Art Camp and research. All evidence will be analyzed by collecting all information in a chart and calculating the percentage. The results were as follows;

The International Art Camp for children is provided students with the tools to learn from what they have experienced, according to The Basic Education Core Curriculum B.E. 2551. Most of the activities were designed to improve and encourage students who were talented or interested in the arts. The program was coordinated by Teacher Sangkom Thongmee and the professional lecturer team. This program is focusing on encouraging creativity and offered a fully integrated approach and child-centered learning. The processes this used in International Art Camp for Children is accordance with Discipline-Based Art Education (DBAE), the child-centered movement and self-expression. Discipline-based Art Education (DBAE) also developed an integrated model and divided in each part of the training in visual arts, performing arts and music. Furthermore, it created based on specialization unique arts and create and something specialize by improving and matching it with their maturity, level knowledge and experience in a way that will benefit then profession. All the process needs to start

in accordance with the learner. The objective is to develop creative people and creating a community and environment. Regarding the knowledge management of the International Art Camp for children, Teacher Sangkom Thongmee truly realized the value of the arts before using knowledge management ideas from nature, learners and Information Technology to develop the complete process. People who have attained this knowledge and will be able to process more effectively. It can also be used to teach students and encourage them to learn about the arts.

The results also showed that students were happy with enjoyed the Arts. They had opportunities to improve their art abilities both to improve and realize the value of the arts student and their parents also had a better attitude towards the arts. They were interested and willing to support their children. Based on previous performance of the artwork of students artwork, such as winning many competitions, both local and international. This resulted in acceptance of Arts can influence people. It can be a role model for improving the art of children both locally and internationally

Keyword : International children's art camp, Knowledge Management, case study

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายท่านผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศศิริ บวรกิตติ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ซึ่งได้กรุณาให้การชี้แนะและให้คำแนะนำมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ตลอดจนคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปะและครูสังคม ทงมี ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์และมีความเมตตา สละเวลาในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่การวิจัยครั้งนี้ จนดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า ประธานกรรมการสอบปากเปล่า และ ผศ. ดร.โสเมฆา บุญญานันต์ กรรมการสอบปากเปล่าที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่งในการปรับปรุงปริญญาโทฉบับนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณ ว่าที่ ร.ต.สาธิต วัชรพงษ์ พงษ์วาริน ดร.กนกวรรณ ศุภศิริโรจน์ และครูสังคม ทงมี ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ประสานงานหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาศิลปศึกษาทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่ให้การสนับสนุนให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

หทัยดาว รุ่งเรือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	ฌ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
1. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	9
ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	9
ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	11
ประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตร	13
จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	15
ประเภทของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	17

หลักในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	19
2.การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	23
2.1 ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	23
2.2 ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	33
2.3 การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	38
3.ศิลปศึกษา	41
แนวคิดในการสอนศิลปศึกษา	41
การสอนศิลปะนักเรียนระดับประถม	45
ลำดับขั้นการเรียนรู้ศิลปะ.....	47
พัฒนาการทางด้านศิลปะ	47
คุณค่าของการเรียนศิลปะ.....	52
แนวคิดและทฤษฎีทางศิลปศึกษา	55
4.การศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study)	65
ความหมายและลักษณะของการศึกษาเฉพาะกรณี.....	65
ชนิดของการศึกษาเฉพาะกรณี	66
เทคนิคการเก็บข้อมูลในการศึกษาเฉพาะกรณี	67
5.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	71
3.1 ขอบเขตของการวิจัย	71
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
3.3 การสร้างเครื่องมือ.....	73
3.4 วิธีดำเนินการวิจัย	73
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75

3.6 การสรุปและอภิปรายผล.....	76
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน.....	78
ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล.....	90
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ	96
ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดกิจกรรมและปัญหาในการจัดกิจกรรมค่าย ศิลปะเด็กสุนานาชาติ	111
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	114
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	114
ขอบเขตของการวิจัย	114
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	114
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	115
สรุปผลการวิจัย.....	116
อภิปรายผล	125
ข้อเสนอแนะ	131
ภาคผนวก.....	132
บรรณานุกรม	179
ประวัติผู้เขียน.....	184

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน.....	90
ตาราง 2 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ	92
ตาราง 3 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นวิทยากรกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ	94
ตาราง 4 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียน	95

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อจัดกิจกรรม	23
ภาพประกอบ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย	79
ภาพประกอบ 4 โครงสร้างการบริหารโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2560	83
ภาพประกอบ 5 ครูสังคม ทองมี.....	86

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันหน่วยงานทางการศึกษาเกือบทุกระดับได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างสูงสุด ดังจะเห็นได้จากการที่สถานศึกษาหลายแห่งได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ดนตรี กีฬา และศิลปะ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง นักวิชาการ ผู้บริหารบ้านเมือง ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ชุมชน หน่วยงานเอกชน ต่างให้ความร่วมมือร่วมใจกันสร้างคน สร้างเยาวชนรุ่นใหม่ ให้มีประสิทธิภาพและศักยภาพที่จะดำรงชีวิต สร้างตน สร้างครอบครัว พัฒนาคุณภาพชีวิต มีความเป็นไทย อยู่ในสังคมโลก และนำพาประเทศไทยให้มั่นคง ยั่งยืนภายใต้ภาวะสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากความเจริญด้านต่างๆ ทางเทคโนโลยี

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) มีสาระสำคัญต่อการจัดการศึกษาซึ่งมีความหมายเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานของโรงเรียน คือ การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง โดย (1) ปฏิรูประบบบริหารจัดการทางการศึกษา โดยปรับระบบบริหารจัดการการศึกษาใหม่เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ (Accountability) (2) ปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษา เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัด การศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา (3) พัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบ ตั้งแต่กระบวนการผลิต สรรหา และการคัดเลือกให้ได้คนดีคนเก่ง รวมทั้งระบบการ ประเมินและรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์จากตัวผู้เรียน และ (4) ปฏิรูประบบการเรียนรู้ โดยมุ่งจัดการเรียนรู้เพื่อ สร้างสมรรถนะกำลังคนทั้งระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมศึกษาจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาสื่อเพื่อการ เรียนรู้รับหลักสูตรและผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาด การวิจัย และ การใช้เทคโนโลยีและสื่อเพื่อการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ และสำนักนายกรัฐมนตรี, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2552-2559 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และต้องมีการพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานและทันการเปลี่ยนแปลง ของสังคมโลกและเป็นไปอย่างต่อเนื่องและทันเหตุการณ์ตาม มาตรฐานพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวว่า

การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนา ผู้เรียนตาม ศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษา, 2553)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนันทาชาติของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในแต่ละปีที่ผ่านมา ยังคงมีข้อแก้ไขในด้านการพัฒนาความสามารถพิเศษของนักเรียน เพื่อให้มีการสนับสนุนทางด้านศิลปะและการแสดงออกทางศิลปะได้อย่างเต็มที่ จึงต้องมีการ พัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนันทาชาติซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติจริงตามความสามารถโดยการจัดการความรู้ทางด้านศิลปะที่ ปฏิบัติตามแผน การทำงานเป็นกลุ่ม และประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามลักษณะความพร้อม ความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้วิชาศิลปะเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตร โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็น

เป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถ ในการแข่งขันในเวทีระดับโลก มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก สื่อความคิดสร้างสรรค์ผ่านงานศิลปะ สามารถนำศิลปะมาเสริมสร้างแนวทางดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น ยกกระดับจิตใจให้งดงาม อ่อนโยน มีสุนทรียภาพ เห็นคุณค่า รักและหวงแหนศิลปวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งเสริมผลงานสู่ระดับสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามนโยบายของสถานศึกษา และมีการกำกับดูแลอย่างจริงจัง

จากความสำคัญของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติดังกล่าว เป็นสิ่งเต็มเต็ม หลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถพิเศษของตนเองตามศักยภาพ ได้มีโอกาสเข้าร่วม และปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจอย่างแท้จริงและกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติก่อให้เกิดพัฒนาการที่สำคัญแก่ผู้เรียน คือ การพัฒนาความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะและองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกส่วน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม (สุขพัชรา ชัมเจริญ, 2545) รวมทั้งการจัดการความรู้ กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์ เป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านศิลปะของเยาวชนอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาตนเองจนเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพของประเทศชาติในอนาคต ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติเพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะทำให้การศึกษาสมบูรณ์แบบ ผู้เรียนมีการพัฒนาครบถ้วน การศึกษาจะต้องจัดกระบวนการในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย รวมทั้งพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ สังคมไปพร้อมๆ กัน การศึกษาจึงจะขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างก้าวไกลในอนาคต

ด้วยเหตุนี้กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติจึงเป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษา มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนโดยตรง ตอบสนองความต้องการตามวัยอย่างครบกระบวนการ การปรับตัว เกิดความมั่นคงทางอารมณ์ เสริมสร้างพัฒนาสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวา พัฒนาความสมบูรณ์ของร่างกาย มีโอกาสเตรียมตัวพัฒนาความสามารถเพื่อการประกอบอาชีพ รักษาความเป็นไทย วัฒนธรรม และศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย สังคมมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่ง การศึกษามีความสัมพันธ์กับระบบสังคมมนุษย์ จึงจำเป็นต้องพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ถึงเวลาที่เรควรหันกลับมาจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ

เด็กให้มีชีวิตชีวา น่าสนใจ และสร้างความสุขให้กับเยาวชนที่เป็นจะนำชื่อเสียงทางด้านศิลปะมาสู่ประเทศชาติและเป็นผู้นำพาประเทศก้าวไปในระดับสากลในอนาคตต่อไป

จากผลงานและเกียรติประวัติดีเด่นที่ทางโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยได้รับในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาหลักสูตร ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการจัดการความรู้ค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ และศึกษาผลของการจัดกิจกรรม ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านความคิด อารมณ์ ทัศนคติ ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินการจัดค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในปีการศึกษาต่อไป และยังสามารถใช้เป็นข้อมูลให้โรงเรียนต่างๆ ที่ดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุง พัฒนา หลักสูตรและส่งเสริมการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในระดับประถมศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ศิลปะระดับประถมศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอน และประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินการจัดค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ ของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในปีการศึกษาต่อไป
2. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาศิลปะระดับประถมศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาการแสดงออกทางศิลปะของนักเรียน
3. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจกิจกรรมค่ายศิลปะสำหรับเด็กและเป็นแนวทางในการทำวิจัย

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งจะศึกษาการจัดการความรู้ของค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ ของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในระดับประถมศึกษาโดยศึกษาวิธีการจัดการความรู้ การถ่ายทอดความรู้ทางศิลปศึกษา ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการจัดการความรู้ของค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2560 โดยมุ่งเน้นเป็นการศึกษาเฉพาะกรณี

ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหาร 5 คน ครูสังคม ทอมีและคณะวิทยากรทางด้านศิลปะ 10 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน นักเรียนระดับประถมศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 150 คน

ระยะเวลา เริ่มเก็บข้อมูล เดือนกันยายน ถึงเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2560

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการจัดการองค์ความรู้ของค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย โดยจะศึกษาใน 4 ประเด็นคือ 1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ 2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ 3. ด้านการจัดการความรู้ทางด้านศิลปะ 4. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ สำหรับประเด็นย่อยของการศึกษาภายใต้ประเด็นหลักข้างต้น กำหนดจากข้อสรุปที่ได้จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554 ทั้งนี้เพื่อให้ถูกต้องและครอบคลุมถูกต้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการนำประเด็นต่างๆ เหล่านี้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ กำหนดเป็นกรอบวิจัย สรุปได้ดังนี้

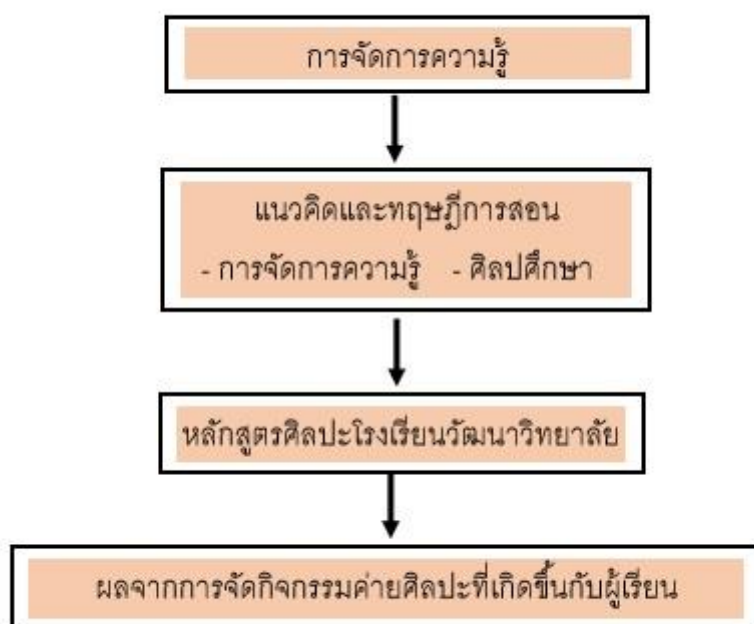
1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

- 1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ
- 1.2 การทำโครงการจัดกิจกรรมและการเสนอขออนุมัติ
- 1.3 การเตรียมอาคาร สถานที่
- 1.4 การเตรียมบุคลากร
- 1.5 การเตรียมงบประมาณ
- 1.6 การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก

2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

- 2.1 การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการ
- 2.3 การจัดกิจกรรม
- 2.4 การติดตามดูแลกิจกรรม

3. ด้านการจัดการความรู้ทางด้านศิลปะ
 - 3.1 แนวคิดในการจัดการเรียนรู้
 - 3.2 แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 3.3 เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้
 - 3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.5 บทบาทในการส่งเสริมพัฒนาเยาวชนด้านศิลปะ
4. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ
 - 4.1 การประเมินผลการจัดกิจกรรม
 - 4.2 การรายงานผลการจัดกิจกรรม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ หมายถึง เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดด้วยรูปแบบ วิธีการ และกระบวนการที่หลากหลายทางด้านศิลปะ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถ

พิเศษทางด้านศิลปะ หรือผู้เรียนที่ต้องการพัฒนาทักษะทางด้านศิลปะ โดยกลุ่มประชากรคือเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยโดยมีครูสังคม ทองมี เป็นวิทยากรหลัก ผลงานของนักเรียนที่เกิดจากกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติจะถูกคัดเลือกส่งเข้าประกวดในระดับนานาชาติ ได้รับการเผยแพร่และได้รับรางวัลในระดับประเทศหลากหลายประเทศ

การจัดการความรู้ หมายถึง “Knowledge Management” การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในส่วนราชการซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันสูงสุด การจัดการความรู้ (สมชาย นำประเสริฐชัย, 2558)

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยจุดประสงค์สาระ เนื้อหา วิธีการ กระบวนการ กิจกรรมการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผล สื่อการเรียนรู้ บรรยายภาศในการจัดการเรียนรู้

กรณีศึกษา (case study) หมายถึง เป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัย ที่มีประโยชน์มากสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน ที่ช่วยให้ครูเข้าใจปัญหาและสถานการณ์ในชั้นเรียนได้อย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่ซับซ้อนยากแก่การเข้าใจด้วยวิธีการอื่นที่ผิวเผิน การศึกษาเฉพาะกรณีที่จะกล่าวถึงเป็นเทคนิคการวิจัยตามแนวทางของการวิจัยเชิงคุณภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

- ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- ประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- หลักในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2. การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วย

2.1 การเตรียมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

- 2.1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ
- 2.1.2 การทำโครงการจัดกิจกรรมและเสนอขออนุมัติ
- 2.1.3 การเตรียมอาคาร สถานที่
- 2.1.4 การเตรียมบุคลากร
- 2.1.5 การจัดสรรงบประมาณ
- 2.1.6 การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก

2.2 การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

- 2.2.1 การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2.2.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
- 2.2.3 การจัดกิจกรรม
- 2.2.4 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม

2.3 การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

- 2.3.1 การประเมินผลการจัดกิจกรรม
- 2.3.2 การรายงานผลการจัดกิจกรรม

3. ศิลปศึกษา

- แนวคิดในการสอนศิลปศึกษา

- การสอนศิลปะนักเรียนระดับประถม
 - ลำดับชั้นการเรียนรู้ศิลปะ
 - พัฒนาการทางด้านศิลปะ
 - คุณค่าของการเรียนศิลปะ
 - แนวคิดและทฤษฎีทางศิลปศึกษา
4. การศึกษาเฉพาะกรณี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) คำว่า กิจกรรม (Activity) หมายถึง การที่ผู้เรียนปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้

กิจกรรม (Activity) หมายถึง สภาพการเรียนรู้ใดๆ ที่เด็กๆ ได้กระทำด้วยความเต็มใจทั้งทางสมอง (Mental) และทางกาย (Physical) เพื่อเป็นการสนองความต้องการของผู้กระทำให้บรรลุถึงซึ่งจุดหมาย เช่น การค้นคว้า แก้ปัญหา อภิปราย การเรียนรู้ที่ถูกต้องควรจะให้เด็กได้ประกอบกิจกรรมให้มากที่สุด แต่การจัดกิจกรรมของครู ควรอยู่บนรากฐานของสิ่งต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

- ความสนใจของเด็ก
- อุดมการณ์ทางประชาธิปไตย
- ให้ทุกคนได้เข้าร่วมในกิจกรรมตามความสามารถของแต่ละบุคคล

จากความหมายของคำว่ากิจกรรมสรุปได้ว่า กิจกรรมนั้นเป็นสภาพการเรียนรู้ที่เด็กได้ปฏิบัติตามความสนใจเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้กระทำให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีการเรียกชื่อในภาษาไทยแตกต่างกันออกไป เช่น กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมร่วมหลักสูตร กิจกรรมพิเศษ กิจกรรมนิสิต กิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมนักเรียน ปัจจุบันเรียกว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนในภาษาอังกฤษก็มีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไปหลายชื่อ เช่น

- Extra – Curriculum Activities
- Extraclass Activities

- Co - Curricular Activities
- Campus Activities
- Classroom Activities
- Group Activities
- Informal Activities
- Non curriculum Activities
- Semi - Curriculum Activities
- School Activities
- School – Life Activities
- Student Activities
- Student Activities Program

ใจจริง บุญเรืองรอด (2538) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรจะมีชื่อเรียกต่างๆ ไปบ้างแต่โดยความหมายแล้วนับว่าใกล้เคียงกัน ส่วนมากจะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จึงถือว่าเป็นงานซึ่งครูและนักเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความเจริญเติบโตของนักเรียนเพิ่มเติมจากที่บ่งไว้ในหลักสูตร เพื่อให้เด็กได้มีความเจริญในทุกๆ ด้าน สมดังเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษา

- กิจกรรมที่นักเรียนจัดด้วยความสมัครใจ
- กิจกรรมนั้นได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากสถานศึกษา
- กิจกรรมนั้นไม่คิดหน่วยกิตและได้ตก
- กิจกรรมนั้นมุ่งความบันเทิง เสริมความรู้ ความสมัครใจและความสามารถนับ

ได้ว่ากิจกรรมดังกล่าวมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษา

สุมิตร คุณานุกร (2520) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรหมายถึง ประสิทธิภาพทั้งมวลที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการ ความสนใจและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนนอกเหนือไปจากกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่มุ่งเสริมการเรียนการสอนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัย ค่านิยม และปลูกฝังเจตคติที่พึงประสงค์ของนักเรียน

สุนน อมรวิวัฒน์ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2543) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมที่จัดนอกเหนือจากกิจกรรมในหลักสูตร โดยนักเรียน สมัครใจที่จะเข้าร่วมและดำเนินการเอง ทั้งในและนอกห้องเรียนโดยครูทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ ไม่มีการบังคับว่ากิจกรรมใดที่ต้องเรียนหรือต้องทำ

นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความถนัดและความสนใจ ไม่มีการวัดผลได้ตก กิจกรรมเหล่านั้นจัดขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้การสอนในชั้นเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

Stroup Herbert (1964) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่ภายใต้การแนะนำที่ถูกต้องและอยู่ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย โดยกิจกรรมนั้นไม่มีการลงคะแนนเข้ามาเกี่ยวข้อง

V, Delta, and Kappa (1945) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่าเป็นโปรแกรมและการจัดการดำเนินงานซึ่งนักเรียนหรือสถาบันทางการศึกษาจัดขึ้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้ ให้โอกาสแสดงความสามารถ ไม่มีการให้หน่วยกิต ต้องจัดหาเงินเพื่อการดำเนินการเองและอยู่ภายใต้การควบคุมของสถาบันการศึกษา

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ กิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียนเพื่อสนองความต้องการ ความสนใจ ความสามารถและความถนัดของนักเรียน อันเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ที่นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถและปรับตัวเข้ากับสังคมได้ โดยมีลักษณะคือ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้เข้าร่วมด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ เป็นกิจกรรมที่อยู่ในความดูแลของสถานศึกษาโดยมีครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบและไม่มีการให้หน่วยกิตแต่อย่างใด

ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเหนือจากเวลาเรียนและเป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยังมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ดังนั้นกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2541) กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความสำคัญมากในการที่จะช่วยให้ความมุ่งหมายทางการศึกษาวรรลุถึงผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ความมุ่งหมายของการศึกษาที่สมบูรณ์นั้นต้องประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย แต่ทางด้านจิตพิสัยซึ่งเกี่ยวกับเรื่องค่านิยมและนิสัยต่าง ๆ เช่น ความซื่อสัตย์ การมีน้ำใจต่อผู้อื่น การเสียสละ การช่วยเหลือผู้อื่น การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ความสามัคคี ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ดีงามและมักรวมอยู่

ในความมุ่งหมายทางการศึกษาด้วยแต่การเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างเดียวไม่สามารถพัฒนาสิ่งเหล่านี้ได้อย่างบริบูรณ์ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรประกอบ ทั้งนี้หาได้ความหมายว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรจะส่งเสริมแต่เฉพาะความมุ่งหมายทางด้านจิตพิสัยอย่างเดียวเท่านั้น ทางด้านวิชาการและทางด้านทักษะต่างๆ เช่น ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ฯลฯ เหล่านี้ล้วนแต่พัฒนาได้ด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งสิ้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2540) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดให้กับนักเรียนด้วยเหตุผล 5 ประการ ดังต่อไปนี้

เพื่อสนองความต้องการทางจิตวิทยาของนักเรียนซึ่งต้องการการยอมรับของบุคคลในวัยเดียวกัน การเป็นสมาชิกของกลุ่ม ความสำเร็จ การยกย่องชมเชย การฝึกทักษะ ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่อบอุ่น เป็นมิตรและเข้าใจกันเพื่อทดแทนสิ่งที่ตนเองขาด เช่น ความสามารถในการเรียน ความสามารถในการเล่นกีฬา เป็นต้น

กิจกรรมเสริมหลักสูตรสามารถดึงเอาความสนใจ ความสามารถพิเศษและความกระตือรือร้นของนักเรียนให้แสดงออกมาได้ เช่น กิจกรรมทางด้านการจัดทำหนังสือดนตรี วาดเขียน และกิจกรรมที่มีการแข่งขัน นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมเหล่านี้ปรากฏให้เห็นก็ต่อเมื่อมีอิสระในการเลือกทำ ทำโดยสมัครใจ และตระหนักในความรับผิดชอบต่อกิจกรรมนั้นๆ

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและตนเอง เพราะเมื่อนักเรียนมีกิจกรรมซึ่งตนสนใจทำร่วมกับเพื่อน นักเรียนจะไม่ตั้งตนเป็นผู้ต่อต้านสังคม หรือประพฤติผิดต่อสังคม นอกจากนี้ยังอาจเกิดความสนใจใหม่ๆ ขึ้น เพราะได้พบกับบุคคลซึ่งมีความสนใจเหมือนกันและกิจกรรมหลักสูตรบางประเภทอาจจะช่วยให้นักเรียนได้พบสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายภาคหน้า

เป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีงามระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและนักเรียนกับครูอาจารย์ เพราะการได้ทำงานร่วมกันทำให้บุคคลได้มีโอกาสรู้จักกันมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ชักถามความข้องใจและข้อเท็จจริงซึ่งแต่ละฝ่ายต้องการรู้แต่สำหรับตัวครูนั้นควรจะมีมาตรฐานเรื่องการวางตนให้ถูกต้องกับจรรยาบรรณของอาชีพและวัฒนธรรมอันดีงาม

กิจกรรมเสริมหลักสูตรช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำของเด็กได้ดีกว่าการเรียนในชั้นเรียน ครูหรืออาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องปล่อยให้เด็กมีโอกาสจัดทำกันเอง มีโอกาสเลือกประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง นอกจากเด็กจะต้องการความช่วยเหลือบางประการเพราะถ้าครูเข้าไปเกี่ยวข้องมากเกินไป สภาพของการจัดกิจกรรมก็ไม่แตกต่างไปจากการเรียนในชั้นเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมไว้ว่า เนื่องจากผู้เรียนมีธรรมชาติที่ต้องการจะรวมกลุ่มกันอยู่ และในกลุ่มนั้นมักจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสนใจที่ใกล้เคียงกัน โรงเรียนจึงควรใช้การรวมกลุ่มไปในทางสร้างสรรค์และมีจุดหมาย โดยอาศัยกิจกรรมเป็นเครื่องมือ

Shannon and John R. (1949) กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่าการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรจะได้รับพิจารณาว่าเป็นเรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะต้องคำนึงถึงเมื่อมีการทำหลักสูตร เพราะกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะมีบทบาทที่การศึกษายอมรับว่าสามารถจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนได้

Blount Nathan S. (1968) มีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำ การรู้จักเคารพนับถือผู้อื่น การมีสุขภาพดี มีความสุข มีทักษะในการใช้ส่วนต่างๆของร่างกาย มีอารมณ์ที่มั่นคง รู้จักค่านิยมต่างๆ ซึ่งจะชวนให้เขาสร้างสัมพันธภาพกับคนในวัยเดียวกันหรือกับผู้ใหญ่ได้ และช่วยให้เขามีโอกาสทำงานกับคนอื่นกว้างขวางขึ้นทั้งเพื่อนนักเรียน ครู อาจารย์ และสามารถที่จะดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

Unruh Adolph (1949) ได้ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า ไม่ควรเห็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมพิเศษนอกเหนือไปจากการเรียนการสอนเพราะกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะสามารถให้ประสบการณ์ที่ดีที่สุดตามความต้องการของหลักสูตร ซึ่งเน้นการปรับตัวของนักเรียนชายและหญิงให้ดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้กิจกรรมเสริมหลักสูตรยังสามารถให้บทเรียนอันมีคุณค่ายิ่งแก่ชีวิตด้วย

จากความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เนื่องจากการจัดการศึกษาที่สามารถตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้นั้นการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวไม่อาจจะบรรลุผลตามเจตนารมณ์นั้นได้ ดังนั้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนและสามารถสร้างลักษณะนิสัยอันดีงามให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอีกด้วย

ประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้หลายทาง กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมหนึ่งซึ่งจัดขึ้นเพื่อยังประโยชน์ต่อผู้เรียน ดังมีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

สุมน อมรวิวัฒน์ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2543) กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือส่งเสริมนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น
2. ทำให้นักเรียนได้ทำสิ่งที่ตนสนใจ เช่น บางคนชอบดนตรีก็มีโอกาสที่จะได้ฝึกซ้อมหรือเล่นดนตรีที่สนใจ
3. เป็นเครื่องส่งเสริมความเป็นผู้นำเพราะการจัดกิจกรรมเหล่านี้เราหัดให้นักเรียนจัดการตนเอง
4. ช่วยส่งเสริมความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่เรียน เช่น การกีฬา
5. ช่วยส่งเสริมสุขภาพทางกายและจิต นักเรียนมีโอกาสดำรงฝึกฝน รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
6. ทำให้นักเรียนได้รู้จักติดต่อกับผู้อื่น รู้จักปกครองตนเอง เช่น การทัศนอาจร การจัดสภานักเรียน เป็นต้น
7. ช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เช่น ครูจัดประกวดกระทงระหว่างห้องเรียน นักเรียนจะต้องช่วยกันคิดตกต่างให้สวยงาม
8. ทำให้หลักสูตรสมบูรณ์ขึ้น กล่าวคือ
9. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลองหรือสำรวจความสามารถ ตลอดจนความสนใจของตนเอง เช่น บางคนพบว่าตนเองชอบการถ่ายภาพและถ่ายได้ดี บางทีการถ่ายภาพอาจจะนำไปสู่อาชีพช่างถ่ายภาพได้
10. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติสิ่งที่เคยเรียนมาจากห้องเรียนเป็นการทำในสิ่งที่เรียนมาจากห้องเรียนให้มีความหมายขึ้น เช่น ชุมนุมภาษาอังกฤษจัดเลี้ยงน้ำชา (Tea party) ซึ่งตามปกติเราไม่ค่อยจะมีโอกาสได้จัดในเวลาเรียนจริงๆ
11. เปิดโอกาสให้ครูช่วยแนะนำให้แก่นักเรียนซึ่งมีความสนใจร่วมกันได้เป็นอย่างดีช่วยเหลือในการบริหารงานของโรงเรียน กล่าวคือก่อให้เกิดความร่วมมืออันดีระหว่างครูกับนักเรียนและบุคลากรอื่นๆในโรงเรียน
12. ทำให้ครูได้รู้จักนักเรียนดีขึ้น เราคงไม่ลืมว่าเราจะรู้จักนักเรียนได้ดีในสนามเล่นมากกว่าในห้องเรียนกิจกรรมบางประเภท เช่น สภานักเรียน (Student council) มีส่วนช่วยในการควบคุมความประพฤติของนักเรียนได้ส่วนหนึ่ง
13. มีส่วนช่วยเหลือชุมชน เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับลูกเสือ สังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

พระราชบัญญัติการศึกษา (2553) กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่อผู้เรียนไว้ดังนี้

ได้ค้นพบความสนใจและความถนัดที่แท้จริงของตนเองซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองได้ค้นพบว่าตนเหมาะสมกับบทบาทใดในกลุ่มและยอมรับในบทบาทนั้นทำให้รักและผูกพันกับโรงเรียน รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันฝึกนิสัยที่ดีของการอยู่ในสังคม เช่น การยอมรับผู้อื่น ความอดทน การถนอมน้ำใจกัน เป็นต้น

จากประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรดังกล่าวสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสนใจของตนเองและสามารถฝึกนิสัยที่ดีงามจากการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม รู้จักหน้าที่ของตนเองและที่สำคัญคือ กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีส่วนช่วยให้หลักสูตรสมบูรณ์ขึ้น เนื่องจากเป็นการส่งเสริมนักเรียนให้ได้รับประสบการณ์นอกเหนือจากการเรียน ซึ่งประสบการณ์ดังกล่าวเป็นประสบการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในห้องเรียนได้

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ในด้านจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงไว้ดังนี้

สุมน อมรวิวัฒน์ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2543) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

- เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักสูตรในชั้นเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในวิชาที่เรียนมากยิ่งขึ้น
- เพื่อพัฒนาความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติและความสามารถพิเศษ
- เพื่อเป็นการจัดบริการในสถานศึกษา
- เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพทุกด้านทั้งการเป็นผู้นำและเป็นผู้ตามที่ดี ความอดทน การเสียสละ การมีวินัยในตนเอง การมีน้ำใจ มีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์
- ส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน การปรับตัว การเข้าสังคมและการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

- เพื่อเป็นการเตรียมนักเรียนให้ดำรงอยู่ในสังคมประชาธิปไตย

ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา (2528) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่าขึ้นอยู่กับประเภทของกิจกรรมที่จัด สำหรับวัตถุประสงค์อย่างกว้างๆ มีดังนี้

พิเศษ

มากขึ้น

ประชาธิปไตย

อย่างมีความสุข

ต่อส่วนรวม

เครียด

เคารพบุคคลอื่น

งามของชาติ

สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ชุมชน

หลักสูตรดังนี้

พระมหากษัตริย์เป็นประมุข

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความถนัด ความสนใจ และความสามารถ
 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักใช้เวลาว่างอย่างมีคุณประโยชน์และมีเพื่อน
 3. เพื่อฝึกทักษะการเป็นผู้นำและเป็นผู้ตามที่ดีตามกระบวนการประชาธิปไตย
 4. เพื่อให้เกิดทักษะในการทำงานร่วมกันและสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
 5. เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีความสามัคคี มีความรับผิดชอบและเสียสละต่อส่วนรวม
 6. เพื่อปลูกฝังค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามให้แก่นักเรียน
 7. เพื่อฝึกฝนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย และเคารพกฎเกณฑ์ต่างๆ ในสังคม
 8. เพื่อส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ
 9. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด
 10. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบและรู้จักเคารพบุคคลอื่น
 11. เพื่อปลูกฝังและรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ
 12. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
 13. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- กระทรวงศึกษาธิการ (2553b) ได้กำหนดจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดังนี้
1. เพื่อให้ผู้มีระเบียบวินัย
 2. เพื่อให้ความจงรักภักดีต่อสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
 3. เพื่อให้ความเข้าใจและสละมในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4. เพื่อให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขต
ของกฎหมาย

5. เพื่อให้ชาวซึ่งในคุณค่า ดำรงไว้และส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันดี
งามของชาติ

6. เพื่อให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ

7. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น
ประโยชน์

8. เพื่อให้รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ

9. เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม

10. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) กำหนดจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริม
หลักสูตรไว้ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนวิชาต่างๆ
2. เพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้
3. เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยให้มีความ
รับผิดชอบ มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น
ประโยชน์

4. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และ
เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

จากจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัด
กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา
อารมณ์ และสังคม เป็นการเสริมสร้างประสบการณ์และความรู้จากการเรียนวิชาต่างๆ ในชั้นเรียน
เพิ่มขึ้นจากเดิม อีกทั้งยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม
ให้แก่ นักเรียน

ประเภทของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

แนวคิดในการจัดประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้มีนักการศึกษาจำแนก
ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ ดังนี้

สมิตร คุณานุกร (2520) แบ่งประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็น 3 ประเภท

คือ

กิจกรรมเสริมหลักสูตรในเชิงวิชาการซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างแท้จริง เพราะช่วยให้ผู้เรียนสนใจวิชาการในหลักสูตรนั้นๆ และได้รับความรู้เพิ่มเติมกว้างขวางขึ้น ได้แก่ กิจกรรมในลักษณะชุมนุม ชมรมหรือสมาคม เช่น ชุมนุมวิทยาศาสตร์ กิจกรรมพิเศษ มุ่งในลักษณะบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ กลุ่มพัฒนาชนบท เป็นต้น

กิจกรรมเสริมหลักสูตรในลักษณะอื่นๆ กิจกรรมประเภทนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางอ้อม เพราะจุดมุ่งหมายหลักไม่ได้เป็นการส่งเสริมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น องค์การนักเรียน กิจกรรมหารายได้เพื่อเป็นสาธารณกุศล เป็นต้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2540) ได้แบ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างกันออกไป คือ

- กิจกรรมการประชุม (assembly)
- กิจกรรมประเภทจัดตอนกลางคืน (club night)
- กิจกรรมการสมาคมและการพักผ่อน (social and recreation)
- กิจกรรมประเภทเสริมสร้างความสัมพันธ์ (Joint programs)
- กิจกรรมแลกเปลี่ยนสิ่งของ ความรู้หรือความสนใจ (club exchanges)
- กิจกรรมประเภทส่งเสริมการเรียนการสอน (club and assistants to the teachers)
- กิจกรรมประเภทช่วยพัฒนาสถานศึกษา (replacing and repairing school property)
- กิจกรรมประเภทการผลิตและการจำหน่ายสิ่งของ (marking and selling article)

สุมิตร คุณานุกร (2520) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งได้ใช้คำว่า กิจกรรมนักเรียนแทนคำว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตร ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- กิจกรรมเกี่ยวกับการปกครองโรงเรียน (School Government) เช่น กิจกรรมสภานักเรียน (Student Council)
- กิจกรรมที่ต้องการความชำนาญสูง (Large Technical Activities) เช่น วงดุริยางค์ การละคร หนังสือพิมพ์โรงเรียน เป็นต้น
- กิจกรรมชุมนุม (School Clubs) ซึ่งแบ่งเป็น
 1. ชุมนุมทางวิชาการ (Academy Clubs) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองความสนใจทางวิชาการ เช่น ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมภาษาอังกฤษ

2. ชุมนุมความสนใจพิเศษ (Special Interest Clubs) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองความสนใจและเพิ่มประสบการณ์ เช่น ชุมนุมถ่ายภาพ ชุมนุมกีฬา เป็นต้น

3. ชุมนุมเพื่อสังคม (Social Clubs) เป็นกิจกรรมที่มุ่งบำเพ็ญประโยชน์ เช่น ลูกเสือ ยุวกาชาด เป็นต้น

สรุปได้ว่าประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรอาจแบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดว่าจะจัดเพื่อวัตถุประสงค์ใด เช่น จัดเพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาการ พัฒนาความสามารถพิเศษหรือความถนัดพิเศษ เพื่อพัฒนากระบวนการทางสังคม เพื่อพัฒนาสุขภาพหรือเพื่อพักผ่อนหย่อนใจซึ่งอาจจัดได้ในรูปชุมนุมหรือกลุ่มสนใจ เป็นต้น

หลักในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนักเรียนได้กล่าวถึงหลักการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา (2528) กล่าวถึง หลักการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

- ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ควรให้นักเรียนมีอิสระในการสมัครเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ

- โรงเรียนควรจะทำให้มีการแนะแนวแก่นักเรียนเป็นอย่างดีเกี่ยวกับ การเลือกกิจกรรมที่เข้าร่วมและการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมตามความสามารถ ความสนใจและความถนัด

- โครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรเปิดโอกาสให้นักเรียนดำเนินงานตามกระบวนการประชาธิปไตย

- สมาชิกของกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรเป็นนักเรียนในสถาบันการศึกษานั้นๆ

- ในการปฏิบัติงานครูจะต้องตระหนักว่าการจัดกิจกรรมนั้นมุ่งพัฒนาตัวนักเรียนเป็นสำคัญ

- การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรจะต้องมีความสำคัญเท่ากับการจัดการเรียนการสอน

- โครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรเหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและสังคม

- การจัดงบประมาณ สำหรับการจัดทำควรพิจารณาให้เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละประเภท

- การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรสอดคล้องกับบทเรียนในชั้นเรียน

- อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดทำกิจกรรมต้องมีการเตรียมให้พร้อมเพียง

- สถานศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือในการทำกิจกรรม

- ควรมีการจัดการแนะนำและควบคุมค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมอย่างละเอียดรอบคอบ

- ควรยอมรับให้สังคมภายนอกเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือการจัดกิจกรรมบางกิจกรรมตามความเหมาะสม

- ควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรม เพื่อสำรวจดูผลการดำเนินงาน

- การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต้องมีกติการะเบียบข้อบังคับเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

สุมิตร คุณานุกร (2520) กล่าวถึง หลักการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดังนี้

- ตั้งจุดมุ่งหมายให้แน่นอนเด่นชัด เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติและดำเนินการโดยมุ่งส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในด้านต่างๆ

- ควรให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและสภาพท้องถิ่น กิจกรรมที่จะจัดทำขึ้นนั้นควรเป็นกิจกรรมที่มีการเลือกสรรแล้วว่าเป็นประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนและสามารถจัดทำได้ ทั้งนี้ควรเริ่มต้นจากกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจและสนองความต้องการของนักเรียน

- ร่วมกันวางโครงการและรายละเอียดต่างๆ ของกิจกรรมโดยพิจารณาถึงกำลังความสามารถของบุคลากร ทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ด้วย

- สถานศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือในการจัดทำกิจกรรม

- โรงเรียนควรจัดให้มีการบริหารและนิเทศติดตามผลกิจกรรมอย่างมีระบบกิจกรรมต่างๆ ผู้บริหารจะต้องถือว่าเป็นงานปกติของครูเหมือนกับการสอนปกติ

- ในการปฏิบัติงานคณะครูอาจารย์โรงเรียนทุกคนต้องเห็นความสำคัญของกิจกรรมและตระหนักว่าการจัดกิจกรรมนั้นมุ่งพัฒนาตัวนักเรียนเป็นสำคัญมิใช่เพื่อผลงานของครูคนใดคนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบประจำปี

- การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรจะมีความสำคัญเท่ากับการเรียนการสอน

- การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรจะต้องสอดคล้องกับบทเรียนในชั้นเรียน
- แต่ละกิจกรรมควรดำเนินงานโดยคณะกรรมการซึ่งมาจากนักเรียนโดยอาจมีตำแหน่งประธาน รองประธาน เลขานุการและเหรัญญิก เปิดโอกาสให้นักเรียนดำเนินงานอย่างประชาธิปไตย คณะกรรมการมาจากการเลือกตั้ง

- ให้นักเรียนมีอิสระในการสมัครเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ควรให้นักเรียนทุกคนในโรงเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

- ควรมีกฎข้อบังคับของชุมนุมซึ่งร่างโดยคณะกรรมการและเสนอที่ประชุมใหญ่พิจารณา

- ควรจัดครูเข้าทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาเพื่อการแนะแนวทางในการจัดกิจกรรม โดยอาจจัดตามความถนัดหรือสนใจและครูต้องเข้าใจว่าเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาเท่านั้นมิใช่ผู้ลงมือทำ

- ก่อนที่จะให้นักเรียนเลือกสมัครเข้ากิจกรรม หรือชุมนุมใดควรมีการชี้แจงและจัดครูแนะแนวเพื่อให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่ไม่รู้ว่าจะสมัครกิจกรรมใด เพราะอาจจะยังไม่เข้าใจตนเองว่ามีความสามารถหรือถนัดในทางไหนเพื่อจะได้ทดลองศึกษาตนเองด้วย

- ในกลุ่มกิจกรรมหนึ่งๆ ไม่ควรมีนักเรียนมากจนเกินไป
- ควรจัดคณะกรรมการประสานงานภายในโรงเรียน ระหว่างชุมนุมต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานต่อเนื่องกันโดยตลอด

- การจัดงบประมาณควรพิจารณาให้เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละประเภท
- ควรยอมรับให้สังคมภายนอกเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือการจัดกิจกรรม
- ควรมีการแสดงผลงานให้สังคมนอกโรงเรียนได้มีส่วนรู้เห็นด้วยเป็นระยะๆ เช่น การแสดงนิทรรศการ การแข่งขันกีฬาสี การประกวดต่างๆ เป็นต้น

- ควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อการแก้ไขปรับปรุงจุดบกพร่องต่อไป

สุมน อมรวิวัฒน์ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2543) ได้กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังต่อไปนี้

- นักเรียนเป็นผู้คิดริเริ่มในการจัดกิจกรรมเอง ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะเท่านั้น
- โรงเรียนควรอำนวยความสะดวก และสนับสนุนนักเรียนที่มีความสนใจทางภาษาให้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด

- ควรจัดครูที่มีความสามารถ ความสนใจ ความเสียสละ และมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นครูที่ปรึกษา

- การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรจัดนอกเวลาเรียน
- ควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ
- การจัดกิจกรรม ควรจัดเพื่อสมาชิกเท่านั้น
- ควรจัดกิจกรรมอย่างมีระบบระเบียบ มีการดำเนินการที่รัดกุม สมาชิกและ

โรงเรียนควรได้ทราบความเคลื่อนไหวอย่างใกล้ชิด

- การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรสอดคล้องกับนโยบาย และความมุ่งหมายของโรงเรียนตลอดจนกฎหมายบ้านเมืองและวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม

- การจัดกิจกรรมควรถือหลักการประหยัดเป็นสำคัญ
- การให้คำปรึกษากิจกรรม โรงเรียนควรถือเป็นภาระหน้าที่ และครูควรถือเป็นงานส่วนหนึ่งที่ต้องรับผิดชอบ

- โรงเรียนควรจัดอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ และความสะอาดสบายอื่นๆ

- ควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมเป็นระยะๆ
- โรงเรียน ครู และนักเรียนควรมีความรับผิดชอบที่ถูกต้องและมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยและให้การสนับสนุน

ดังนั้น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะกิจกรรมเสริมหลักสูตรสามารถสนองความต้องการของผู้เรียนได้มาก ทั้งในด้านการเพิ่มคุณภาพการเรียนการสอนและช่วยเพิ่มคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน สิ่งสำคัญที่จะต้องยึดถือปฏิบัติในการจัดกิจกรรม คือ การจัดกิจกรรมนั้นจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน เป็นการรับผิดชอบต่อสถานศึกษาที่จะต้องจัดและสนับสนุนการจัดกิจกรรมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรจัดให้เด็กเลือกตามความถนัดและความสนใจไปในแนวทางแห่งประชาธิปไตยด้วย และมีการจัดอย่างเป็นระบบเพื่อความสะดวกในการติดตามดูแลและประเมินผล

ซึ่งจากแนวดำเนินการดังกล่าวได้นำมากำหนดเป็นแผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อจัดกิจกรรมไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อจัดกิจกรรม

2.การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

จากแนวการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการอาจสรุปเป็นประเด็นของการศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้ 3 ประเด็น คือ ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งรายละเอียดของแต่ละประเด็นมีดังนี้

2.1 ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ในการดำเนินกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ จะต้องเตรียมการในการจัดกิจกรรมก่อนล่วงหน้า โดยในการเตรียมการก่อนการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ จะต้องเตรียมการในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ

โดยมาตราที่ 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับนั้นเป็นหน้าที่ของหัวหน้า
สถานศึกษาที่จะต้องศึกษาระเบียบในการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาซึ่งตามระเบียบ
กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบ
กับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 19/2560 ลงวันที่ 3 เมษายน 2560 กระทรวง
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) เรื่องการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ได้
กล่าวถึงข้อบังคับในการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาดังนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 ประกอบกับมาตรา 20 วรรคห้า ข้อ
23 แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546
กระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการ
จัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2560”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรม
ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2549 บรรดาระเบียบข้อบังคับหรือคำสั่งอื่นใดที่
ได้กำหนดไว้ขัดแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4. หลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัด
กระทรวงศึกษาธิการ

4.1 จะต้องเป็นไปตามนโยบายหลักของรัฐบาลในการดำเนินงานพัฒนา
การศึกษาเพื่อส่งเสริมความเจริญและ ความมั่นคงของชาติ

4.2 จะต้องเป็นไปเพื่อวางรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4.3 จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีระเบียบวินัยในตนเอง

4.4 จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและครู

4.5 จะต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

4.6 จะต้องมีโครงการและระเบียบข้อบังคับของกิจกรรม โครงการและ
ระเบียบข้อบังคับจะต้องเป็นของสถานศึกษา

4.7 ทุกกิจกรรมจะต้องมีครูอาจารย์ในโรงเรียนเข้าร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการ

4.8 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมจะต้องเป็นบุคคลที่ปัจจุบันอยู่ในสถานศึกษานั้นเว้นแต่วิทยากรให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา

4.9 การจัดให้เลือกกิจกรรมใดๆ หรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสถานศึกษานั้นๆ

4.10 ให้สถานศึกษาควบคุมเรื่องการเงินหรือพัสดุของอื่นๆ ให้เป็นการประหยัดและเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อความมั่นคงและความปลอดภัยของชาติ

4.11 ในกรณีที่หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่ากิจกรรมใดๆ ไม่เหมาะสมมีการกระทำหรืออาจนำมาซึ่งภัยอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ ให้หัวหน้าสถานศึกษาสั่งยกเลิกกิจกรรมนั้นๆ เสีย

ข้อ 5. ให้อธิบดีกรมเจ้าสังกัดสถานศึกษานั้นๆ เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2560 ผู้ที่มีหน้าที่หรือบทบาทในการกำหนดระเบียบข้อบังคับในการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาโดยตรง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.2 การจัดทำโครงการจัดกิจกรรมและเสนอขออนุมัติ

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้นผู้รับผิดชอบโครงการจะต้องเขียนโครงการโดยละเอียดพร้อมทั้งชี้แจงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติ ซึ่งตอนนั้นในการเขียนโครงการในการจัดกิจกรรมประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ (โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย, 2557)

หลักการและเหตุผล

1. จุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ของโครงการ
2. ผู้เข้าร่วมโครงการ
3. วัน เวลา ที่จัดโครงการ
4. สถานที่จัดโครงการ
5. งบประมาณ

ส่วนประกอบของโครงการในบางครั้งจะมีมากกว่าที่กล่าวมาแล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เขียนโครงการว่าจะให้ละเอียดในแต่ละขั้นตอนอย่างไรถึงจะสะดวกสำหรับผู้ที่จะนำโครงการเหล่านั้นไปปฏิบัติ

คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ 2560 ได้เสนอรูปแบบของโครงการการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาไว้ดังนี้ (พระราชบัญญัติการศึกษา, 2553)

รูปแบบโครงการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย

1. ชื่อโครงการจัดกิจกรรม ชื่อโรงเรียน ปีการศึกษาที่จัดกิจกรรม
2. หลักการและเหตุผล (ความจำเป็นในการจัด)
3. จุดประสงค์ (กำหนดความต้องการในการจัดกิจกรรมตามระเบียบฯของโรงเรียน)
4. เป้าหมาย (ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดโครงการในเชิงปริมาณและคุณภาพ)
5. วิธีดำเนินการ (ขั้นตอนการปฏิบัติงาน)
6. ระยะเวลา (ช่วงเวลาของการจัด)
7. ผู้รับผิดชอบ (หัวหน้าหมวดกิจกรรม)
8. งบประมาณ (โดยประมาณการ)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ (เมื่อสิ้นสุดโครงการ คาดว่านักเรียนจะมีประสบการณ์และพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร)

โดยสรุปแล้วการเขียนโครงการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วย รายละเอียด ดังนี้ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ และผลที่คาดว่าจะได้รับ การจัดทำโครงการเป็นสื่อในการประสานงานการจัดกิจกรรมให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

2.1.3 การเตรียมอาคารสถานที่

การเตรียมอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตามข้อเสนอแนะของคู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดกิจกรรมบางประเภท ถ้าโรงเรียนสามารถนำผู้เรียนไปชมสถานที่ประกอบการธุรกิจหรือสถานที่ต่างๆ ได้ จะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และเกิดโลกทัศน์กว้างยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละประเภททั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาด้วย (ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา, 2528)

ใจจริง บุญเรืองรอด (2538) กล่าวว่า การเลือกสถานที่สำหรับกิจกรรมจำเป็นต้องพิจารณาเกณฑ์หลายประการดังนี้

1. ปริมาณผู้ร่วมกิจกรรม ถ้าผู้ร่วมกิจกรรมมีปริมาณมากจำเป็นต้องใช้สถานที่กว้างขวางตามไปด้วยความแออัดย่อมมีผลต่อการจัดการกิจกรรมได้ ขณะเดียวกัน ถ้ามีห้องกว้างขวางแต่มีผู้ร่วมกิจกรรมน้อยก็จะดูเว้งว่าง ขนาดสถานที่ที่เหมาะสมกับผู้ร่วมกิจกรรมจึงมีความจำเป็น

2. ที่ตั้ง ถ้าที่จัดอยู่ไกลเกินไป อาจมีปัญหาในเรื่องความร่วมมือได้ ที่จัดจึงควรอยู่ไม่ไกลจนเกินไป ถ้ามีความเห็นขัดแย้งในเรื่องสถานที่จัด มักจะยอมให้เสียข้างมากเป็นผู้ตัดสิน

3. ความเหมาะสม การเลือกสถานที่จัดกิจกรรมจำเป็นต้องพิจารณาว่ากิจกรรมที่จัดนั้นเป็นกิจกรรมอะไร จะต้องเลือกสถานที่ให้เหมาะกับกิจกรรมนั้น จะทำให้ภาระเกี่ยวกับสถานที่ลดลงไปได้มาก

4. ความปลอดภัย ความปลอดภัยเป็นเกณฑ์สำคัญอีกประการหนึ่งในการเลือกสถานที่ ความปลอดภัยที่ต้องพิจารณาอันดับแรก ก็คือ ความแข็งแรงของอาคารสถานที่ที่จะรับได้กับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีอยู่ไม่น้อยที่มีการบาดเจ็บ หรือเสียชีวิตจากการชำรุดของที่ใช้จัดกิจกรรม นอกจากนั้นจะต้องแน่ใจสถานที่นั้นมีทางออกที่ดี เมื่อเกิดมีภัย เช่น ไฟไหม้หรือเหตุอื่นๆ ที่ต้องให้คนออกจากอาคารโดยรวดเร็ว

สรุปได้ว่าการเตรียมในเรื่องของอาคารสถานที่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับกิจกรรมที่จะจัดซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้จัดกิจกรรมที่จะต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนเป็นกรณีๆ ไป เพื่อให้กิจกรรมที่จัดบรรลุจุดประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้

2.1.4 การเตรียมบุคลากร

ในด้านการเตรียมบุคลากรนั้น (พระราชบัญญัติการศึกษา, 2553) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ผู้บริหาร
2. มีบทบาทและความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมดังนี้
3. กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการจัดกิจกรรม
4. กำหนดกิจกรรมให้อยู่ในสายงานวิชาการของโรงเรียนและกำหนดให้ครูทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบ
5. เป็นที่ปรึกษากิจกรรมคนละอย่างน้อย 1 กิจกรรม

6. จัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม

7. จัดอาคาร สถานที่ ให้เหมาะสม

8. ติดตามดูแลการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

ในกรณีที่มิได้มีการรักษาดินแดนจัดให้ครูที่ปรึกษาฝึกนักศึกษาวิชาทหารตามหลักสูตรของกรมรักษาดินแดนรายงานการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ในแต่ละภาคเรียนให้เจ้าสังกัดทราบ สนับสนุนการจัดประชุมปรึกษาหารือระหว่างครูที่ปรึกษากิจกรรม เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด

หัวหน้าหมวดกิจกรรม มีบทบาทและความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรม ดังนี้

- สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและความถนัดของบุคลากร
- สำรวจความต้องการและจำนวนผู้เรียนที่จะเลือกกิจกรรมต่างๆ
- ทำโครงการจัดกิจกรรมตลอดภาคเรียน
- เสนอแผนการจัดประชุมสัมมนาครูที่ปรึกษากิจกรรมที่เกี่ยวกับวิธีการจัด และแนว

ดำเนินการอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง

- เสนอแผนในการจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมเพื่อปรึกษาหารือในระหว่างการจัดกิจกรรมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

- ประมาณการงบประมาณในการจัดกิจกรรมตลอดปีการศึกษา

เสนอขออนุมัติโครงการจัดกิจกรรม

- แจ้งให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมและผู้เรียน ทราบถึงรายการกิจกรรมที่จะจัดในแต่ละภาคเรียน

- กำหนดระยะเวลาและสถานที่สำหรับการสมัครเข้าร่วมกิจกรรม

- พิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมซึ่งครูที่ปรึกษากิจกรรมส่งมาเพื่อขออนุมัติ

- ควบคุมการดำเนินการจัดกิจกรรมทุกรายการให้อยู่ในระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนหรือสถานศึกษา

- รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมทุกรายการ เสนองานวัดผลของโรงเรียน

- เป็นที่ปรึกษาของครูที่ปรึกษากิจกรรมและจัดประชุมปรึกษาหารือเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม

- ครูที่ปรึกษากิจกรรมและผู้เรียน

ดังได้กล่าวแล้วว่า ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะรวมกลุ่มกันอยู่แล้วตามธรรมชาติ หากครูสามารถจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามธรรมชาติแล้ว ผู้เรียนจะมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมต่างๆ จึงควรระลึกถึงหลักสำคัญ 3 ประการคือ

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับครูที่ปรึกษา และให้สามารถจัดกิจกรรมในลักษณะที่ผู้เรียนสนใจและต้องการ

2. ให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกกิจกรรมในแต่ละภาคเรียนได้หลากหลาย นั่นคือ ให้เลือกได้มากกว่าหนึ่งกิจกรรมและหากเป็นไปได้ไม่ควรส่งเสริมให้เลือกกิจกรรมซ้ำกันมากเกินไป และเมื่อตัดสินใจเลือกกิจกรรมใดแล้ว หากมีความประสงค์จะเปลี่ยนไปเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ควรหารือครูที่ปรึกษากิจกรรม ถ้าเห็นสมควรจะเปลี่ยนก็จะได้นำดำเนินการเปลี่ยนตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนดขึ้น เช่น ถ้าเห็นสมควรจะเปลี่ยนก็จะได้นำดำเนินการเปลี่ยนตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนดขึ้น เช่น ยื่นคำร้องต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ควรให้อยู่ภายในสัปดาห์ที่สองของภาคเรียน เพื่อจะได้มีเวลาปรับตัวให้กับกิจกรรมใหม่

3. ให้ผู้เรียนเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรม และสรุปผลงานหรือผลการเข้าร่วมกิจกรรมทุกภาคเรียนรายละเอียดของการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษากิจกรรม อาจมีดังนี้

- จัดทำแผนการจัดกิจกรรมให้กับหัวหน้าหมวดกิจกรรม
- ร่วมประชุมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมตามแผนงานที่หัวหน้าหมวดกิจกรรมกำหนด
- ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายและแนวการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม
- ดำเนินการรับสมัครสมาชิก
- ปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม
- จัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ
- วางแผนการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมร่วมกับสมาชิก เพื่อเสนอขออนุมัติต่อหัวหน้าหมวดกิจกรรมเป็นที่ปรึกษา ช่วยเหลือและร่วมทำกิจกรรมกับสมาชิกอย่างใกล้ชิด บันทึกผลการประเมิน

ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา (2528) ได้กล่าวถึงการวางแผนสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในด้านการเตรียมบุคลากรไว้ว่า การเตรียมบุคลากร ซึ่งได้แก่การให้การศึกษา ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและขบวนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นการเพิ่มพูน

ความรู้แก่ตนเองและบุคลากรในการศึกษาให้มีความพร้อมในการดำเนินงาน วิธีการที่นำมาปฏิบัติ คือ

1. ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและถ่ายทอดให้บุคลากรในหน่วยงาน
2. เชิญวิทยากร หรือศึกษานิเทศก์ผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาบรรยาย
3. ส่งอาจารย์ผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไปเยี่ยมสถานศึกษา ซึ่งจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อหาข้อมูลมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาของตน
4. ติดต่อขออนุมัติสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเปิดสอนวิชาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้ครูอาจารย์เข้าฟังคำบรรยาย เพื่อนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา
5. เชิญครูอาจารย์จากสถานศึกษาอื่นๆ ซึ่งมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาร่วมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวบรวมข้อมูล วางแผนและแก้ปัญหา
6. การเตรียมบุคลากรในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารจะต้องมีเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกครูที่ปรึกษา เช่น
 7. ครูมีความสามารถช่วยแนะแนวการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้อย่างดี
 - ครูสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ในงานด้านนั้นเพิ่มพูนยิ่งขึ้น
 8. ครูมีความสนใจในเรื่องนั้นเป็นส่วนตัว ซึ่งสามารถสร้างเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
 9. ครูมีความเข้าใจว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะสามารถช่วยพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนและพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนให้สมบูรณ์ทุกด้าน ครูที่ปรึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ช่วยให้แนวทางในการจัดกิจกรรมได้ตามวัตถุประสงค์ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2541)
10. นอกจากนี้บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น ได้แก่
 11. ครูอาจารย์ ซึ่งไม่มีส่วนรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยตรง แต่มีส่วนช่วยนักเรียนในการจัดกิจกรรมโดยทางอ้อม กล่าวคือ สามารถให้แนวคิดที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนในการเลือกประเภทกิจกรรมที่เข้าร่วม
 12. ผู้ปกครอง นับว่าเป็นบุคคลสำคัญต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร บทบาททางอ้อม คือ ให้นักเรียนในความปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ บทบาททางตรง ผู้ปกครองซึ่งมี

ความสามารถอาจเชิญเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้านต่างๆ หรือเป็นที่ปรึกษาพิเศษในการจัดดำเนินงานตลอดจนให้ความช่วยเหลือในเรื่องอุปกรณ์หรือแนะนำวิธีการ

13. นักเรียนและนักศึกษาเป็นผู้ดำเนินการหรือเข้าร่วมการจัดกิจกรรม ฉะนั้นนักเรียนและนักศึกษาจะต้องเข้าใจบทบาทของตนเอง โดยเฉพาะความรับผิดชอบในฐานะผู้ดำเนินงานหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรม และบทบาทในฐานะเป็นผู้มาศึกษาหาความรู้ จึงควรรู้จักแบ่งเวลาสำหรับด้านวิชาการและเวลาสำหรับการจัดกิจกรรม (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537)

การเตรียมบุคลากรในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาบทบาท หน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเพื่อให้การจัดกิจกรรม เนื่องจากบุคลากรเป็นกลจักรสำคัญในการจัดกิจกรรมจึงควรมีการชี้แจง ปฐมนิเทศให้ตระหนักถึงความสำคัญและคามจำเป็นในหน้าที่ที่รับผิดชอบ

2.1.5 การจัดสรรงบประมาณ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ 2560 ตามระเบียบว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาได้กำหนดให้สถานศึกษาควบคุมเรื่องการเงินหรือพัสดุของอื่นๆ ให้ประหยัดและเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของชาติ และเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมให้

รุจิรี ภู่อาระ (2551) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนในปัจจุบัน ไม่ได้ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากเงินงบประมาณแผ่นดิน รายจ่ายเพื่อการบริหารกิจกรรมนักเรียนจึงมาจากเงินนอกงบประมาณ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2520 เรียกเงินนี้ว่า “เงินบำรุงการศึกษา” ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ อธิบายว่าเงินบำรุงการศึกษาหมายถึงเงินทั้งปวงที่สถานศึกษาได้รับเป็นกรรมสิทธิ์เพื่อบำรุงการศึกษาของสถานศึกษานอกจากเงินงบประมาณรายจ่าย ได้แก่

- เงินที่ผู้บริจาค หรือ อุดหนุนโดยมิได้ระบุวัตถุประสงค์แน่นอน
- เงินที่สถานศึกษาได้รับจากการรับจ้าง รวมทั้งรับจ้างทำของตลอดจนเงินที่ได้จากการจำหน่ายสิ่งของที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น
- เงินที่สถานศึกษาได้รับจากการแสดงหรือกิจกรรมต่างๆ เช่น การแสดงศิลปหัตถกรรม นิทรรศการ แสดงละคร การแข่งขันกีฬา เป็นต้น
- เงินที่เรียกเก็บโดยให้บริการเป็นการตอบแทน เช่น ค่าบำรุงหอพัก ค่าบำรุงห้องสมุด และวิทยาศาสตร์ ค่ากิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด การจัดค่ายพักแรม เป็นต้น

- เงินค่าสมัครเข้าเรียน ค่าลงทะเบียน ค่าออกใบสุทธิ หรือใบรับรองแทนใบสุทธิ หรือใบรับรองค่าสมาชิกองค์การกิจกรรมพิเศษอื่นๆ
- เงินที่ได้จากการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สิน ที่ได้มาด้วยเงินบำรุงการศึกษาหรือเงินประโยชน์จากทรัพย์สินที่เกิดจากเงินบำรุงการศึกษา
- เงินอื่นใดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ เป็นเงินบำรุงการศึกษาโดยความเห็นของกระทรวงการคลัง

(ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา, 2528) ได้กล่าวถึงการให้ความร่วมมือในการจัดหาเงิน เพื่อจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า ในการจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น สถานศึกษาไม่ได้รับงบประมาณที่จัดสรรโดยตรงเพื่องานด้านนี้ ฉะนั้นผู้บริหารจะต้องช่วยให้คำแนะนำในการจัดหาเงิน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม ซึ่งจะทำได้หลายวิธีด้วยกัน เช่น

- เก็บค่าสมัครเข้าเป็นสมาชิก
- เก็บรายได้จากการจัดการแสดง
- เก็บรายได้จากการขายของ
- เก็บรายได้จากการขายบัตร เช่น บัตรทัศนาวจร
- เงินที่เรียไ้จากครูอาจารย์ และนักเรียน
- เงินพิเศษซึ่งมีผู้มอบให้ เช่น ศิษย์เก่ามอบให้

สรุปได้ว่าการจัดเตรียมเรื่องงบประมาณเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติโดยครูสังคม ทองมี ตามระเบียบแห่งกระทรวงศึกษาธิการ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การจัดกิจกรรม

2.1.6 การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก

ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่สถาบันจัดหรือได้จัดขึ้น วิธีการต่างๆ ที่อาจนำมาใช้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมมีดังนี้ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2540)

ประกาศให้นักเรียนทราบว่ามกีกิจกรรมอะไรบ้างที่นักเรียนอาจเข้าร่วมได้โดยการปิดป้ายประกาศ การประชุมชี้แจง การประกาศในหนังสือคู่มือนักเรียน เป็นต้น ใช้แบบสอบถามเพื่อค้นดูว่านักเรียนสนใจในกิจกรรมประเภทใด เพื่อว่าจะได้จัดขึ้นถ้าโรงเรียนยังไม่มี บางโรงเรียนให้คะแนนกิจกรรมเป็นคะแนนสอบได้ การใช้วิธีนี้ไม่ดีนักเพราะนักเรียนควรจะเข้าร่วมกิจกรรมเพราะ

ความสนใจ ไม่ใช่การบังคับด้วยการเรียน การให้รางวัล เช่น ให้รางวัลในการกีฬา รางวัลสำหรับผู้มีส่วนช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ

ในการกำหนดผู้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น พิจารณาตามหัวข้อดังต่อไปนี้ (รุจิร ภูสวระ, 2551)

1. วิธีการเข้าร่วมโครงการ อาจจะแบ่งออกได้เป็น 2 วิธีคือ
2. เข้าร่วมโครงการโดยความสมัครใจ
3. เข้าร่วมโครงการโดยกำหนดตัวบุคคล
4. วิธีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ วิธีการนี้มีข้อพิจารณาหลายอย่าง เช่น
5. ตำแหน่งของผู้เข้าร่วมโครงการ
6. สายวิชาของผู้เข้าร่วมโครงการ
7. ประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมโครงการ
8. อายุของผู้เข้าร่วมโครงการ
9. เพศของผู้เข้าร่วมโครงการ
10. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ เรื่องนี้สำคัญเพราะต้องเกี่ยวข้องกับหัวข้ออื่นๆ อีก

มากมาย รวมถึงการให้สวัสดิการและการอำนวยความสะดวกต่างๆ อีกด้วย

สรุปได้ว่าขั้นเตรียมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประกอบไปด้วย การกำหนดระเบียบข้อบังคับ การทำโครงการจัดกิจกรรมและการเสนอขออนุมัติ การจัดสรรงบประมาณ การเตรียมอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมบุคลากร การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก ซึ่งควรดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดกิจกรรมเพื่อทำให้กิจกรรมเกิดผลสัมฤทธิ์

2.2 ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ในประเด็นของการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบไปด้วยประเด็นย่อยในการศึกษาต่อไปนี้

2.2.1 การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม

ในขั้นการปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นการชี้แจงข้อตกลง กฎกติกา ข้อปฏิบัติในการเข้าร่วมกิจกรรม วัตถุประสงค์คุณประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน

การจัดปฐมนิเทศสำหรับบุคคลที่เข้ามาใหม่เป็นสิ่งจำเป็น นอกจากจะทำให้มีความรู้ มีความเข้าใจที่ตรงกันแล้ว ยังทำให้บุคคลที่เข้ามาใหม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

ใหม่ได้ในระยะแรกของการทำงาน เกิดความรู้สึกอุ่นใจ เชื่อมั่นว่าตนเองจะสามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้ ทำให้มีขวัญและกำลังใจการปฏิบัติงาน เกิดทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ซึ่งก่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน (รุจิรุ ภูสาระ, 2551)

2.2.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

ในขั้นตอนของการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการจัดเสริมหลักสูตรนั้น (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2540) ได้เสนอแนวทางในการปฏิบัติไว้ดังนี้

-โรงเรียนคัดเลือกครูที่ทำหน้าที่ปรึกษากิจกรรม และแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นดำเนินการซึ่งควรเป็นครูที่ได้รักใคร่และเคารพนับถือ

-คณะกรรมการจัดทำเอกสารเพื่อแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเผยแพร่ให้นักเรียน

-ให้โอกาสนักเรียนได้ประชุมปรึกษาหารือกัน ดูเพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยมีครูที่ปรึกษาร่วมอยู่ด้วยเพื่อคอยให้คำชี้แจงแนะนำเมื่อมีข้อสงสัย เกิดปัญหาหรือนักเรียนจะออกนอกกลุ่มนอกทาง

-เสนอแนะให้นักเรียนร้องขอเปิดกิจกรรมหรือชุมนุมขึ้นตามความสนใจต่อโรงเรียนจากผลการสำรวจซึ่งรวมกลุ่มผู้สนใจเป็นกลุ่มๆ ไว้

-โรงเรียนจัดตั้งกิจกรรมต่างๆ ที่อยู่ในความสนใจและความต้องการของนักเรียน

-เสนอร่างระเบียบต่อโรงเรียนเพื่อขออนุมัติใช้ดำเนินการ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วจึงดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการตามระเบียบ คณะกรรมการกิจกรรม ดำเนินงานตามแผนที่วางไว้โดยมีครูที่ปรึกษาดำเนินงานอย่างใกล้ชิด

-การประสานงานต่างๆ ของทุกกิจกรรม คณะกรรมการโรงเรียนจะต้องประสานงานให้รัดกุม แน่นนอน คณะกรรมการกิจกรรม (นักเรียน)

สรุปได้ว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการนั้นจะประกอบไปด้วยคณะกรรมการของโรงเรียน ซึ่งเป็นคณะกรรมการตามระเบียบของการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาและคณะกรรมการซึ่งเป็นคณะกรรมการการจัดกิจกรรม หรือนักเรียนนั่นเอง ทำงานร่วมกันและประสานงานกันโดยมีครูที่ปรึกษาคอยดูแลอย่างใกล้ชิด

2.2.3 การจัดกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม ประกอบด้วยประเด็นที่เกี่ยวข้องดังนี้

การวางแผน (ใจจริง บุญเรืองรอด, 2538) คือ การกำหนดการล่วงหน้าในการจัดกิจกรรมให้บรรลุผลในเวลาที่เหมาะสม ในการวางแผนผู้วางแผนจะต้องตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ คือ

- จะจัดกิจกรรมอะไร
- จะจัดกิจกรรมเพื่ออะไร
- จัดกิจกรรมให้ใคร
- ใครเป็นคนจัดกิจกรรมนั้น
- จัดกิจกรรมที่ไหนและเมื่อไหร่
- จัดกิจกรรมอย่างไร
- ในการจัดกิจกรรมนั้นมีข้อเสียและข้อจำกัดอย่างไร
- มีค่าใช้จ่ายหรือทรัพยากรอะไรบ้างที่สนับสนุนการจัดกิจกรรม

คำถามข้อที่ 1 ต้องการทราบชนิดของกิจกรรม คำถามข้อที่ 2 ต้องการทราบว่าการจัดกิจกรรมนั้นต้องการให้เกิดอะไร หรือการจัดกิจกรรมนั้นมีวัตถุประสงค์อะไร ส่วนคำถามข้อที่ 3 ต้องการทราบว่าใครควรได้รับผลจากการจัดกิจกรรมนั้น คำถามข้อที่ 4-8 เป็นคำถามเพื่อให้ทราบผู้ดำเนินการจัด สถานที่ เวลา วิธีการ ทรัพยากรและงบประมาณค่าใช้จ่าย ตามลำดับ ในคำถามข้อที่ 1 - 3 นั้นยังมีคำถามที่ต้องทำความเข้าใจอยู่ 2 ประการคือ

- กิจกรรมที่จัดควรมีความถี่ในการจัดสูงเพียงใด
- การจัดกิจกรรมจะจัดเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม

ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจในคำถามแฝง 2 ประการนี้กับคำถามที่เหลืออีก 5 คำถามดังนี้

- ความถี่ของกิจกรรมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอย่างน้อย 2 ประการคือ ความจำเป็นของนักเรียนกับทรัพยากรที่มี ส่วนการจัดกิจกรรมเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับธรรมชาติของกิจกรรมและความต้องการของนักเรียน ถ้าปรากฏว่ากิจกรรมนั้นโดยธรรมชาติแล้วจะต้องจัดเป็นรายกลุ่มก็ต้องจัดเป็นกลุ่ม เช่น การแสดงดนตรี เป็นต้น ส่วนใหญ่กิจกรรมจะเป็นกลุ่มแทบทั้งสิ้น แต่หลายๆกิจกรรมสามารถทำเป็นรายบุคคลได้ เช่น การฝึกสมาธิ การฝึกถ่ายรูป แต่การตัดสินใจให้จัดกิจกรรมเป็นรายบุคคลนั้นควรคำนึงว่าจะคุ้มกับการลงทุนหรือไม่ โดยสรุปแล้วการจัดกิจกรรมมักจะต้องจัดเป็นกลุ่ม

- ผู้จัดกิจกรรม (คำถามข้อที่ 4) โดยหลักการแล้วผู้จัดกิจกรรมควรเป็นหน้าที่ของนักเรียนเองครูอาจารย์มีหน้าที่เพียงที่ปรึกษาเท่านั้น แต่ถ้ายึดหลักการนี้ตายตัวตลอดไปทุกกรณี

คงจะไม่ได้ ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงวุฒิภาวะของนักเรียนและกิจกรรมที่จะจัดด้วย ถ้านักเรียนมีวุฒิภาวะสูง และกิจกรรมไม่ยากนักอาจจะยึดหลักการดังกล่าวได้ค่อนข้างสมบูรณ์ แต่ถ้านักเรียนยังเยาว์อยู่มากประกอบกับกิจกรรมนั้นก็ค่อนข้างยากด้วย บทบาทของครูจะเป็นเพียงที่ปรึกษาอย่างเดียวไม่ได้จำเป็นต้องเพิ่มบทบาทตามความจำเป็นเพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้

- หนึ่งกิจกรรมหลายชนิดจำเป็นต้องมีผู้รู้พิเศษมาเป็นวิทยากร เช่น การปาฐกถา การฝึก สมาธิ ฯลฯ ซึ่งบุคคลเหล่านี้อาจจะสังเคราะห์เข้าอยู่ในประเภทผู้ร่วมรับผิดชอบกิจกรรมด้วย ในการเลือกก็ควรยึดหลักคล้ายกัน โดยเริ่มจากนักเรียนเองก่อน รองลงไปก็คือ ครูและบุคลากรในโรงเรียน พ้นจากนี้จึงเลือกบุคคลภายนอก ซึ่งบุคคลแรกที่เราควรเลือกก็คือ ผู้ปกครองนักเรียนกรรมการโรงเรียน ศิษยานุศิษย์ ผู้บริหารการศึกษา และบุคคลทั่วไป ตามลำดับ

- สถานที่จัดกิจกรรม (คำถาม ข้อที่ 5) การเลือกสถานที่สำหรับกิจกรรมจำเป็นต้องพิจารณาจากเกณฑ์หลายประการดังนี้ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2540)

- ปริมาณผู้เข้าร่วมกิจกรรม ถ้าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีปริมาณมากจำเป็นต้องใช้สถานที่ที่กว้างขวางตามไปด้วย ความแออัดย่อมมีผลต่อการจัดกิจกรรมได้ ขณะเดียวกันถ้ามีห้องกว้างขวางแต่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมน้อยก็จะดูแจ้งว่าง ขนาดสถานที่ที่เหมาะสมกับผู้ร่วมกิจกรรมจึงมีความจำเป็น

- ที่ตั้ง ถ้าที่จัดกิจกรรมอยู่ไกลเกินไป อาจมีปัญหาในเรื่องความร่วมมือได้ที่จัดกิจกรรมจึงควรอยู่ไม่ไกลจนเกินไป ถ้ามีความเห็นขัดแย้งในเรื่องสถานที่จัดกิจกรรม มักจะยอมให้เสียข้างมากเป็นผู้ตัดสิน

- ความเหมาะสมของการเลือกสถานที่จัดกิจกรรมจำเป็นต้องพิจารณาว่ากิจกรรมที่จัดนั้นเป็นกิจกรรมอะไร จะต้องเลือกสถานที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรมนั้น

- ความปลอดภัยเป็นเกณฑ์สำคัญอีกประการหนึ่งในการเลือกสถานที่ ความปลอดภัยที่ต้องพิจารณาอันดับแรก ก็คือ ความแข็งแรงของอาคารสถานที่ที่จะรับได้กับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีอยู่ไม่น้อยที่มีการบาดเจ็บ หรือเสียชีวิตจากการชำรุดของสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรม นอกจากนั้นจะต้องแน่ใจสถานที่นั้นมีทางออกที่ดี เมื่อเกิดมีภัย เช่น ไฟไหม้ หรือเหตุอื่นๆ ที่ต้องให้คนออกจากอาคารโดยเร็ว

- ยังมีเกณฑ์อื่นๆ อีกหลายประการที่เป็นหน้าที่ของผู้จัดกิจกรรมที่จะต้องพิจารณาเพื่อเลือกสถานที่จัดให้เหมาะสมที่สุดเป็นกรณีๆ ไป

- เวลาจัดกิจกรรม (คำถามข้อที่ 6) การพิจารณาเวลาในการจัดกิจกรรม อาจพิจารณาได้ 2 กรณี คือ ความยาวของเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมและโอกาสของการจัดกิจกรรม

- ความยาวของเวลา ในการจัดกิจกรรมจะต้องไม่จัดให้เยิ่นเย้อ เพราะจะทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเบื่อหน่าย เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมควรกระชับรวดเร็ว เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมกิจกรรมร่วมทำกิจกรรมได้มากๆ แม้เวลายืดยาวไปก็เป็นเรื่องที่เป็นไปได้

โอกาสของการจัด พิจารณาได้จากเกณฑ์หลายประการ คือ

- จัดตามเทศกาล ซึ่งอาจเป็นประเพณีประจำ เช่น ลอยกระทง วิสาขบูชา ฯลฯ ควรจัดเวลาให้เป็นไปตามประเพณี

- จัดในเวลาว่าง ถ้ากิจกรรมไม่ถูกจำกัดด้วยประเพณี ก็มักจะจัดกันในเวลารว่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งว่างจากการศึกษาเล่าเรียนจะสะดวกมาก

- จัดตามโอกาสเหมาะ เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นและอยู่ในความสนใจของคนทั่วไป การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ย่อมจะได้รับความสนใจ เช่น เหตุการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การสู้รบ ฯลฯ

- จัดในเวลาเหมาะสม กิจกรรมที่จัดอาจจะเหมาะกับเวลาแตกต่างกันไป เช่น เข้า สาย บ่าย เย็น คำ การเลือกเวลาที่เหมาะสมก็จะได้รับความร่วมมือและมีโอกาสบรรลุวัตถุประสงค์ได้มาก

วิธีการจัดกิจกรรม (คำถามข้อที่ 7) จะแปรไปตามวัตถุประสงค์และชนิดของกิจกรรมที่จัด ซึ่งผู้จัดกิจกรรมจะต้องมีความรับผิดชอบดำเนินการ โดยจะจัดวิธีใดย่อมจะต้องมีการประชุมตกลงกันล่วงหน้า

ข้อเขื้อข้อจำกัด (คำถามข้อที่ 8) ข้อเขื้อและข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมนั้นเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วบางส่วน แต่โดยทั่วไปแล้วการพิจารณาข้อเขื้อและข้อจำกัดจะพิจารณาจากทรัพยากรอันประกอบด้วย

1. กำลังคน
2. กำลังเงิน
3. วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่
4. การจัดการ

ดังนั้นในการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งสำคัญของการจัดกิจกรรม คือ การวางแผนในการจัดเพื่อให้การจัดกิจกรรมดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.2.4 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม

การติดตามดูแลการจัดกิจกรรมเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อควบคุมและดูแลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อช่วยให้การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริม

หลักสูตรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ซึ่งได้กำหนดไว้และป้องกันปัญหาความผิดพลาดซึ่งอาจจะเกิดขึ้น เพราะผู้ดำเนินงานอาจจะมีประสบการณ์ และความรอบคอบไม่เพียงพอ (ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา, 2528)

นอกจากนี้ในการติดตามดูแลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ยังเป็นหน้าที่ของครูที่ปรึกษากิจกรรมซึ่งต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับนักเรียนอย่างเป็นกันเอง เพื่อสะดวกในการศึกษาแนวคิดและติดตามการดำเนินงานได้ทันทั่วถึง เพื่อเตรียมป้องกันปัญหาต่างๆ อันอาจเกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมได้ทันเหตุการณ์

สรุปได้ว่า การติดตามดูแลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง คือ ผู้บริหารและครูที่ปรึกษากิจกรรม ซึ่งจำเป็นต้องทำการติดตามดูแลกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันความผิดพลาดซึ่งอาจเกิดขึ้นขณะดำเนินการจัดกิจกรรมและเพื่อแก้ไขปัญหาก็อาจเกิดขึ้นได้ในระหว่างการจัดกิจกรรม

2.3 การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดเป็นขั้นตอนสำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้ดียิ่งขึ้น การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 การประเมินผลการจัดกิจกรรม

การประเมินผลการจัดกิจกรรมนั้น (พระราชบัญญัติการศึกษา, 2553) ได้กำหนดไว้ว่า ในระหว่างการทำกิจกรรม ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ประเมินและบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนฯ

ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา (2528) ได้เสนอการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้ การประเมินผลในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะผลจากการประเมินจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมนั้นมีความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสได้สำรวจความสนใจ ความต้องการของสมาชิกและข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะให้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมในปีต่อไปให้ดียิ่งขึ้น การประเมินผลที่ดีนั้นควรจะทำหลายวิธี เพื่อจะได้ข้อมูลใกล้ความเป็นจริงมากที่สุดวิธีการประเมินผลควรประเมินจากบุคคลทุกกลุ่ม ซึ่งมีส่วนรับรู้หรือร่วมในการจัดกิจกรรมนั้นๆ เช่น

- ประชุมคณะกรรมการ เพื่อสรุปโครงการ ศึกษาผลความสำเร็จ และข้อบกพร่องในการจัดดำเนินงาน

- สุ่มสมาชิกตอบแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรม
- รับฟังข้อคิดเห็นจากครู อาจารย์ ซึ่งมีความสนใจในการจัดกิจกรรม
- รับฟังการวิเคราะห์ผลงานจากผู้บริหาร หลังจากทีสรุปเสนอผลโครงการแล้ว

การประเมินผลการจัดกิจกรรมควรวางแผนและแบบฟอร์มให้ใช้เหมือนกันทุก
ชุมนุมหรือชมรม การประเมินผลควรจัดทำดังนี้ คือ

1. ประเมินผลการจัดกิจกรรมทุกครั้ง สรุปประเมินผลการจัดกิจกรรมก่อนสิ้นปี
การศึกษา เพื่อเสนอให้วิทยาลัยได้ทราบผลการดำเนินงานพร้อมกับบัญชีรายรับรายจ่าย
2. การประเมินผลทุกครั้งจะต้องมีการทำรายงานสรุปผล การประเมินเก็บไว้เป็น
หลักฐานเพื่อใช้เป็นข้อมูลให้คณะกรรมการรุ่นต่อไปได้ศึกษาวิธีการจัดการดำเนินงานด้าน
ความสำเร็จและความล้มเหลว และเพื่อเป็นข้อมูลสรุปการประเมินก่อนสิ้นปีการศึกษา

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2540) กล่าวถึง หลักการ การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริม
หลักสูตรไว้ดังนี้

การประเมินผลต้องทำให้ตรงเป้าหมายที่วางไว้ และทำหลายด้านแล้ว
ตีความหมายออกมาโดยพิจารณาว่าจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขโครงการทั้งหมดของโรงเรียน
อย่างไร มิใช่ดูว่าจะแก้ไขส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือเฉพาะกิจกรรมที่นักเรียนทำเท่านั้นต้องดูทั้ง
โครงสร้างทุกคนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ต้องช่วยกันประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่
ชัดเจนและกว้างขวาง บุคคลเหล่านี้ ได้แก่ นักเรียน ครูอาจารย์ ครูที่ปรึกษา ผู้บริหาร พ่อแม่
และ บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น

- 1). ประชุมคณะกรรมการ เพื่อสรุปผลโครงการ ศึกษาความสำเร็จและ
ข้อบกพร่องในการจัดดำเนินงาน
- 2). สุ่มสมาชิกตอบแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรม
ประจำปี หนังสือคู่มือในห้องสมุดควรจัดหนังสือเหล่านี้ไว้สักตอนหนึ่งเพื่อประโยชน์แก่การค้นคว้า
เรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตร

จากแนวคิดทฤษฎีข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริม
หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งโดยนำผลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นในโอกาส
ต่อไป

2.3.2 การรายงานผลการจัดกิจกรรม

หลังจากการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้วควรมีการสรุปการจัดกิจกรรมจัดทำรายงานผลการจัดกิจกรรมทุกครั้งเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมและนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

การรายงาน (Reporting) หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะ สะดวกแก่การประสานงานกับหน่วยงานอื่นในขณะเดียวกันควรเสนอรายงานให้แก่ผู้ร่วมงานทราบด้วย การเสนอรายงานจำเป็นต้องมีการบันทึกหลักฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไว้เป็นระยะๆ มีการวิจัย การประเมินผล การตรวจสอบเป็นระยะจึงจะสามารถรายงานได้ถูกต้องและสมบูรณ์ ลักษณะของการรายงานจะประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. การรายงานเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหาร
2. การรายงานจะต้องมีผู้รายงานเป็นใครคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง รายงานต่อคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง อาจจะเป็นผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา หรือประชาชน
3. การรายงานเป็นการให้ข่าวสาร ซึ่งการให้ข่าวสารก็ต้องอาศัยกรรมวิธีที่ดีของการสื่อสาร

การรายงานจึงถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งของการบริหารกิจกรรมนักเรียน การรายงานที่ดีย่อมทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน ซึ่งจะช่วยทำให้การบริหารงานของผู้บริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2540)

ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา (2528) กล่าวว่า การประเมินผลทุกครั้งจะต้องมีการทำรายงานสรุปผลการประเมินเก็บไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้เป็นข้อมูลให้คณะกรรมการรุ่นต่อไปได้ศึกษาวิธีการจัดการดำเนินการทั้งด้านความสำเร็จและความล้มเหลว และเพื่อเป็นข้อมูลสรุปการประเมินก่อนสิ้นปีการศึกษา

สรุปได้ว่า การประเมินผลการจัดกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากผลที่ได้จากการประเมินผลการจัดกิจกรรมจะสะท้อนให้เห็นข้อดีข้อเสียในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม แล้วนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป การประเมินผลการจัดกิจกรรมควรจัดทำเป็นระบบ และมีหลักการอันประกอบไปด้วยการประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการจัดกิจกรรม การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นสุดท้ายคือการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์

ข้อมูลสรุปและจัดทำเป็นรายงานผลการจัดกิจกรรมเมื่อสิ้นภาคการศึกษาทุกครั้ง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อไป

3. ศิลปศึกษา

แนวคิดในการสอนศิลปศึกษา

ถ้าเกิดมีปัญหว่า เราควรสอนศิลปะกันอย่างไร เราคงหาคำตอบได้ยากเพราะเกี่ยวข้องกับความมุ่งหมายของวิชาศิลปะ ความเข้าใจของครูผู้สอน เนื้อหาวิชา ตลอดจนระดับของนักเรียน ดังนั้นการที่จะตอบปัญหานี้ ควรจะต้องพิจารณาความมุ่งหมายของวิชาศิลปศึกษาโดยทั่วไปเสียก่อน ว่านักการศึกษาปัจจุบันได้กำหนดความมุ่งหมายของวิชาศิลปศึกษาไว้อย่างไร แล้วจึงพิจารณาความเข้าใจของครู ความเชื่อทางศิลปะ ประสบการณ์ทางศิลปะ การจัดกิจกรรม และวิธีสอนตามลำดับ เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ตามความมุ่งหมายที่ได้วางไว้

ตามหลักสูตร แกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กล่าวไว้ว่า การสอนศิลปศึกษา มีความมุ่งหมายที่จะส่งเสริมเด็กให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ วิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่างๆ เหมาะสมตามวัยดังต่อไปนี้

1. ให้เด็กได้แสดงความรู้สึนึกคิด ความสนใจและความถนัดตามธรรมชาติออก โดยเสรีให้รู้จักใช้ศิลปะ เพื่อส่งเสริมความเจริญทางด้านจิตใจและอารมณ์
2. ให้มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในชีวิตประจำวันของบุคคล และชุมชน ให้มีความชื่นชม และรู้คุณค่าในศิลปะของชาติ
3. ให้รู้สึกชื่นชม และซาบซึ้งในความงามของธรรมชาติด้านต่างๆ คือ สี เสียง ฯลฯ และให้เป็นผู้มีความเจริญทางจินตนาการ
4. ให้รู้จักใช้ศิลปะ เพื่อความเพลิดเพลินร่าเริง และผ่อนคลายอารมณ์ในเวลาว่างให้รู้หลักเบื้องต้นของศิลปะในการออกแบบ เลือกสี สะสม ตกแต่ง และกลวิธีอื่นๆ อันเป็นมูลฐานของการแสดงออกทางศิลปะและการตัดสินใจ
5. ให้รู้จักฟังเพลง ร้องเพลง ฟ้อนรำ ฟังและเล่นดนตรี พอสมควร
6. ให้รู้จักสำรวจหรือประเมินค่าของที่ทำขึ้นเอง หรือผู้อื่นสร้างขึ้น และหาทางทำให้งานของตนมีประสิทธิภาพมากขึ้น
7. ให้รู้จักใช้ความรู้ทางศิลปะเป็นเครื่องช่วยในการเรียนวิชาอื่นๆ ตามหลักสูตร
8. ให้เรียนรู้และเข้าใจที่มาของศิลปะไทยและศิลปะที่เป็นของต่างประเทศ

จากความมุ่งหมายดังกล่าวทั้ง 10 ประการนี้ จะเห็นว่าเป็นความมุ่งหมายรวมศิลปะแขนงดนตรี ซึ่งส่งเสริมประสาทสัมผัสทางหู และศิลปะที่ส่งเสริมประสาทสัมผัสทางตา และมือเข้าไว้ด้วยกัน ดังนั้นเพื่อให้ตรงกับแนวคิดในการสอนศิลปศึกษา จึงบ่งเฉพาะศิลปะแขนงที่ ส่งเสริมประสาทสัมผัสทางตา และมือ หรือเรียกว่า (Visual Art) เท่านั้นและกำหนดความมุ่งหมายของทัศนศิลป์โดยเฉพาะขึ้น เพื่อกำหนดขอบข่ายของปัญหา ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์สำหรับครู และผู้สนใจทั่วไป (อารี สุทธิพันธุ์, 2557)

แนวคิดในการสอนศิลปศึกษาแขนงทัศนศิลป์ในระดับประถมศึกษาต้นตอนควรมีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ความริเริ่มเหมาะสมกับวัย ระดับความสนใจ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการแสดงออก มีประสบการณ์ทางศิลปะมีเจตคติและทักษะที่เหมาะสม
3. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รู้จักผ่อนคลายอารมณ์ เสริมสร้างรสนิยม และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบังคับ มือ ตา แสดงออกตามความคิดที่ต้องการได้ตามความเหมาะสมของวัสดุและวิธีการ

ความมุ่งหมายเฉพาะที่กล่าวข้างบนนี้เน้นความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ ความคิดสร้างสรรค์ในความมุ่งหมายนี้ หมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยวิธีการที่เหมาะสมเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ความคิดริเริ่ม และศักยภาพ (Potentiality) ของแต่ละบุคคลก่อให้เกิดเป็นรูปทรงแปลกใหม่ความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เดิมเป็นอันมาก เพราะฉะนั้นการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ จะต้องจัดสภาพแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ ให้เข้าใจ เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สืบเนื่องต่อกัน (อารี สุทธิพันธุ์, 2557)

ม. วิรุณ ตั้งเจริญ, และโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนมูลนิธิอารี สุทธิพันธุ์ (2551) ได้กล่าวไว้ว่า ความเชื่อทางศิลปศึกษาในปัจจุบัน พอจะสรุปได้ดังนี้

1. เชื่อว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถที่จะสร้างสรรค์ได้ตามศักยภาพ (Potentiality) ของตน

2. เชื่อว่านักเรียนทุกคนควรจะได้รับ การส่งเสริมทางด้านทักษะที่เหมาะสมและ
จำเป็นเท่าเทียมกัน

3. เชื่อว่านักเรียนทุกคนจะต้องมีเสรีภาพในทางความคิด

4. เชื่อว่าศิลปศึกษา และประสบการณ์ทางศิลปะเป็นพื้นฐานอันสำคัญในการ
แสดงออก

5. เชื่อว่าศิลปศึกษา มีส่วนช่วยพัฒนารสนิยมและส่งเสริมให้เป็นพลเมืองดี ใน
ระบอบประชาธิปไตย ความเชื่อดังกล่าวถือเป็นแนวสำหรับกำหนดขอบข่ายของประสบการณ์ทาง
ศิลปะการจัดกิจกรรมตลอดจนวิธีการสอน

วิชาศิลปศึกษานั้น จริงๆ แล้ว ก็คือการ ศึกษาที่เกี่ยวกับศิลปะนั่นเอง และ
ความหมายของศิลปะนั้น กว้างขวางมาก เช่น (ม. วิรุณ ตั้งเจริญ, และโครงการบริการวิชาการแก่
ชุมชนมูลนิธิอริย สุนทรียพันธุ์, 2551)

- ศิลปะคือการกระทำทุกอย่างที่มนุษย์ต้องการสร้างขึ้น เพื่อให้มีความงาม
ความแปลก และมีประโยชน์เท่าที่ความสามารถและแรงบันดาลใจของมนุษย์จะแสดงให้เห็นปรากฏได้

- ศิลปะคือภาษาของเส้น รูปแบบ สี และส่วนประกอบต่างๆ ทางศิลปะ ซึ่ง
มนุษย์แสดงออกตามความรู้สึก ความคิดและจินตนาการศิลปะพบได้ในกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์
จากประตูบ้าน ตลาด จนประตูด จากโต๊ะอาหารจนถึงหน้าปกหนังสือ ฯลฯ

- ศิลปะคือพลังความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ในรูปแบบของสัญลักษณ์ หรือ รูป
ของภาษาที่ไม่ต้องพูด ศิลปะไม่ใช่การเลียนแบบ แต่เป็นการสร้างสรรค์รูปแบบขึ้นใหม่

ความหมายส่วนหนึ่งของศิลปะที่กล่าวนี้ยังแบ่งลักษณะของศิลปะออกได้เป็นหมวด
ใหญ่ๆ 2 หมวด คือ

1. ศิลปะประเภทที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางประสาทตา หรือเรียกว่าทัศนศิลป์
(Visual Art)

2. ศิลปะประเภทที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางประสาทหูและสมอง หรือเรียกว่า โสต
ศิลป์ (Audio Art)

ศิลปะทั้งสองหมวดนี้เกี่ยวข้องกับการใช้มือสร้างสรรค์ตามวัสดุและวิธีการอันเหมาะสม
ให้เป็นรูปแบบตามความมุ่งหมายต่างๆ ของศิลปะดังกล่าว

1. สำหรับความมุ่งหมายโดยเฉพาะในวิชาศิลปศึกษานั้น ยังแบ่งออกเป็นศิลปศึกษา ก. และ ศิลปศึกษา ข. อีกในที่นี้จะกล่าวเฉพาะ ศิลปศึกษา ก. เท่านั้น ศิลปศึกษา ก. คือศิลปศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับประสาธสัมผัสผัสทางตา และทางมือ มีความหมายต่างๆ กัน

2. การส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถเจตคติและพฤติกรรม เพื่อสามารถ ถ่ายทอดสภาพของสังคมและวัฒนธรรม

3. การส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจสื่อกลางร่วมกันทางความรู้สึก ที่แสดงออกด้วย องค์ประกอบต่างๆ ทางศิลปะเช่น เส้น รูปทรง สี ฯลฯ

4. การส่งเสริมการแสดงออกอย่างเสรี ตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้าง ประสิทธิภาพทางวัฒนธรรม และค่านิยมของสังคมตามปริมาณความสามารถของนักเรียนแต่ละ คนในรูปแบบที่เหมาะสม

5. กระบวนการรับรู้และกระตุ้นความสนใจของนักเรียนด้านอารมณ์ อุนิสิสัยและ บุคลิกภาพ ทั้งยังช่วยส่งเสริมความพากเพียรในการใช้มือ และความคิดสร้างสรรค์ด้วย

6. การส่งเสริมให้นักเรียนเจริญงอกงามในทางความคิดริเริ่ม ประดิษฐ์คิดค้น ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการแสดงออกเป็นรูปแบบอย่างเสรี

7. การส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจธรรมชาติแวดล้อมและสามารถถ่ายทอดธรรมชาติ แวดล้อมนั้นๆ ด้วย รูปแบบ และวิธีการถ่ายทอดที่เหมาะสม

8. การส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของกิจกรรมที่กำลังทำอยู่ และที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อสามารถประเมินผลให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในกิจกรรมนั้นๆ

9. การพัฒนาการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสต่างๆ และสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่ เกี่ยวกับมิติที่ได้จากการรับรู้ นั้นๆ เป็นรูปแบบที่เหมาะสม ตามความรู้และความสามารถในการ ลงทุนทางด้านความคิดสร้างสรรค์ ความคิดริเริ่มจินตนาการเพื่อตนเองและสังคม

ความหมายของศิลปศึกษา ทั้ง 9 ประการดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่มุ่งอยู่ที่ตัว นักเรียนและวิธีการที่ถ่ายทอดสิ่งแวดล้อมในรูปแบบ และวัสดุที่เหมาะสม ซึ่งขยายความเข้าใจมา จากความหมายของศิลปะที่เกี่ยวกับการมองเห็น หรือทัศนศิลป์นั่นเอง ดังนั้นเราน่าจะได้ทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับทัศนศิลป์ด้วย (Visual Art)

การสอนศิลปะนักเรียนระดับประถม

วิธีสอนศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) เป็นกลุ่มสาระที่เน้นภาคปฏิบัติ เน้นสุนทรียภาพ เน้นความคิดสร้างสรรค์ ในการจัดการเรียนรู้ครูมีวิธีการสอนในรูปแบบต่างๆที่สามารถให้บรรลุถึงจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ นิรมล ตรีณसार สวัสดิบุตร ได้กล่าวถึงวิธีการสอนศิลปะไว้ดังนี้

Directed Teaching

สอนโดยมีลำดับขั้นกำหนดได้ มีการทำแบบฝึกหัดให้ก้าวหน้าไปตามลำดับ ยึดหลักว่านักเรียนมาโรงเรียนเพื่อเรียน และครูเป็นผู้ให้ความรู้ เทคนิค บอกให้ทำตามหลักตามจริง (facts) วัตถุประสงค์ เพื่อให้ชำนาญในการออกแบบการใช้สี การวาดภาพระบายสี การทำหุ่น การเขียนตัวอักษร ฯลฯ วิธีนี้ต้องการให้เด็กมีงานทำอยู่เสมอและรับประกันว่า เด็กจะผลิตผลงานออกมาได้เหมือนและถูกต้องทำให้เด็กไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรู้สึกในความสวยงามสวยงามถูกบิดเบือนไป และความเจริญในการพัฒนาตนเองก็ชะงัก

ประโยชน์ของวิธีนี้ เหมาะสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา หรือการศึกษาระดับผู้ใหญ่ หรือสำหรับนักเรียนมัธยมปลาย ถ้าใช้อย่างระมัดระวังและไม่มากเกินไปนัก เพราะในการเรียนขั้นสูงบางครั้งก็มีความจำเป็นทางเทคนิคที่ครูจะต้องช่วยแสดงหรือแนะวิธีทำให้

Free Expression

ต่างกับ Directed Teaching ในข้อที่ว่านักเรียนทำงานไปตามสบายเกิดจากตัวเด็กเอง ครูไม่บังคับ ให้อิสระได้แสดงออกตามความต้องการและความสามารถของตน

ข้อแย้ง

1. แม้ทางการศึกษาและจิตวิทยาจะเห็นว่าควรให้เด็กมีเสรีภาพในการแสดงออกเพื่อเจริญเติบโต แต่ก็เห็นว่าการแนะแนวของครูก็เป็นสิ่งสำคัญ

2. การที่จะให้เด็กมีพัฒนาการทางความคิดริเริ่ม ก็ต้องการมีการเตรียมแรงกระตุ้นและการจูงใจที่ สมควร

3. ถ้าปล่อยให้เด็กทำงานตามใจชอบอยู่เสมอ พอถึงระยะหนึ่งก็จะกลายเป็นการทำงานที่ไม่มี จุดมุ่งหมาย ไม่มีความหมายอะไร ทำไปเรื่อยๆ เพราะถ้าไม่มีใครแนะนำเด็กก็จะทำไปอย่างนั้นซ้ำๆ กัน และทำของง่ายๆ ที่ไม่มีอุปสรรค และทำซ้ำซากอยู่แบบเดิม

Core Teaching

เน้นเรื่องสังคมและปัญหาส่วนบุคคล และจัดโครงการเรียนในชั้น โดยมุ่งปัญหาโดยใช้เนื้อหา จากวิชาต่างๆ ที่ต้องการมาช่วยในการตอบปัญหานั้น วิชา เช่น ดนตรี ศิลปะ แม้จะไม่มีเนื้อหาที่นำมาตอบปัญหาได้ แต่ก็ใช้เป็นเครื่องประกอบในการแก้ปัญหา ตัวอย่างของการสอนแบบนี้ เช่น ตั้งปัญหาว่า “ทำไมจึงจำเป็นที่จะทำให้โรงเรียนของเราสะอาด” ครูและนักเรียนอาจนำเอาความรู้ทางสุขศึกษามาพูดเพื่อประโยชน์ของความสะอาด ความรู้ทางสังคมศึกษามาใช้ในเรื่องของการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การร่วมมือกันทำงาน ช่วยกันไม่ทิ้งผิง และช่วยกันทำความสะอาด นึกถึงผู้อื่น นำความรู้ทางคณิตศาสตร์มาใช้ เช่น ถ้านักเรียน 1,067 คน ทิ้งกระดาษคนละ 2 ชิ้น จะเป็นกระดาษทั้งหมดกี่ชิ้น ในวิชาศิลปะวางแผนช่วยกันทำประกาศเตือน แต่งเพลง (ดนตรี) หรือคำขวัญ (ภาษาไทย) เรื่องการไม่ทิ้งกระดาษ เป็นต้น

Correlated Teaching

- ครูศิลปะพยายามศึกษาว่าเด็กเรียนวิชาอื่นๆ เรื่องอะไรบ้างแล้วเตรียมการสอนศิลปะที่จะส่งเสริมวิชานั้นๆ

ข้อคัดค้านวิธีนี้ก็คือ

- ความเกี่ยวพันของเรื่องที่เรียนจากวิชาอื่นๆ กับวิชาศิลปะเป็นเรื่องที่ครูกิดขี้ตนเอง เด็กไม่ได้เห็นจริงด้วยเหมือนกับการเรียนแบบ Core Teaching (แต่ก็มีข้อแม้ว่าถ้าครูสามารถก็อาจแก้ปัญหานี้ได้)

- บังคับความสนใจของเด็กให้อยู่ในวงที่จำกัด

- ศิลปะกลายเป็น “คนรับใช้” ของวิชาอื่น

- เห็นคุณค่าของการแสดงออกทางศิลปะ ซึ่งมีความสำคัญในชีวิตของเด็กน้อยไป

(อารี สุทธิพันธุ์, 2515)

ในการใช้วิธีสอนศิลปะแบบต่าง ๆ ครูควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับนักเรียน ควรคำนึงถึง ข้อดี ข้อด้อยของวิธีสอนแต่ละแบบ อาจจะใช้การสอนหลายวิธีผสมผสานกัน เพื่อให้เกิดความสมดุล ครูควรคำนึงถึงความเป็นศิลปะที่นักเรียนได้เรียนรู้แล้วนักเรียนเกิดสุนทรีภาพ ผ่านคลายจากวิชาการต่างๆ นักเรียนมีความสุข ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพบรรลุ จุดประสงค์ที่วางไว้ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

ลำดับขั้นการเรียนรู้ศิลปะ

ในการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะของนักเรียนพัฒนาการเริ่มแรกที่นักเรียนได้เริ่มเรียนรู้จนถึงพัฒนาการสูงขึ้นไปตามลำดับ อัมไพ ตีรณสาร แบ่งไว้เป็น 3 ขั้นคือ

ขั้นไร้เดียงสา (innocent Stage) หมายถึง การที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับศิลปะด้วยความกลัวและปราศจากอิทธิพลของความรู้หรือลักษณะต่างๆ ในสังคมสิ่งต่างๆ เกิดจากความเข้าใจหรือความต้องการภายในของเด็กโดยมิได้คำนึงถึงความต้องการของคนภายนอก

ขั้นตามสังคม (conventional Stage) เมื่อเด็กโตขึ้นอีกระยะหนึ่งจะเกิดการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสังคมมากมาย เช่น เพลงยอดนิยมน โครกกลอน นวนิยาย การ์ตูน ภาพวาด สิ่งตีพิมพ์ ซึ่งเด็กจะสร้างความคิดรวบยอดจากลักษณะที่เป็นที่ยอมรับของสังคมทั้งนี้รวมถึงนามธรรมต่างๆ ที่แฝงมาในรูปวัตถุธรรม เช่น ความเป็นหญิง ความเป็นชาย ความโหดร้าย ความรัก การรับรู้เหล่านี้จะถูกซึมซับโดยไม่รู้ตัวกล่าวคือสิ่งต่างๆ ที่ได้รับการยอมรับโดยปราศจากความจำเป็นต้องขบคิดหรือหาเหตุผล

ขั้นการกล่อมเกลา (cultivated Stage) คือขั้นที่เปลี่ยนสภาพจากการรับรู้จากสามัญสำนึกมาเป็นการศึกษาด้วยความคิดจากความรู้ และเหตุผล และแง่มุมต่างๆ ที่รับรู้มาจากสังคม จะได้รับการวิเคราะห์แยกแยะกลั่นกรอง และรวบรวมสะสมไว้ในคลังความคิดเป็นต้นว่าในบรรดางานศิลปะที่มีอยู่มากมายในสังคมนั้น งานใดมีคุณค่า หรืองานใดดูด้อยคุณค่าเป็นต้น (วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์, 2528)

พัฒนาการทางด้านศิลปะ

พัฒนาการทางด้านศิลปะ หมายถึง กระบวนการแสดงออกทางศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะของเด็กซึ่งปรากฏอยู่ในผลงานพัฒนาการจากวัยหนึ่งไปสู่อีกวันหนึ่งอย่างต่อเนื่องกันพัฒนาการดังกล่าวจะดำเนินไปช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับพื้นฐานความสนใจและความสามารถทางศิลปะประกอบกับสิ่งแวดล้อมและแรงจูงใจของแต่ละคน (พีระพงษ์ กุลพิศาล, 2546) พัฒนาการทางด้านศิลปะของเด็กในแต่ละวัยมีความแตกต่างกัน วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ (Victor Lowenfield) นักจิตวิทยาการศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับศิลปะและการคิดสร้างสรรค์จากงานศิลปะพบว่าเด็กมีพัฒนาการในการวาดขีดเขียนเป็น 5 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการขีดเขียน (Scribbling Stag) ประมาณอายุระหว่าง 2 - 4 ปีแบ่งระยะของการพัฒนาการได้ออกเป็น 4 ขั้นคือ

ก. Disordered Scribbling (2 ปี) คือการขีดเขียนยังเป็นแบบสะเปะสะปะ เปล่าคือการขีดเขียนจะเป็นเส้นยุ่งเหยิงโดยปราศจากความหมายทั้งนี้เนื่องจากการประสานงานของกล้ามเนื้อยังไม่ดี

ข. Longitudinal Scribbling ขั้นขีดเป็นเส้นยาวเด็กเคลื่อนไหวขีดได้เป็นเส้นยาวขีดเขียนซ้ำๆ หลายครั้งทั้งแนวตั้งและแนวนอนแสดงให้เห็นพัฒนาการทางกล้ามเนื้อว่าเด็กค่อยๆ ควบคุมกล้ามเนื้อของการเคลื่อนไหวของตนเองให้ดีขึ้นระยะนี้เด็กจะเริ่มรู้สึกสนุกสนานและสนใจเป็นครั้งแรก

ค. Circular Scribbling เป็นขั้นที่เด็กสามารถขีดแรกเป็นวงกลมระยะนี้การประสานงานของกล้ามเนื้อดีขึ้นประสานงานของกล้ามเนื้อ และสายตา (Eye-hand Coordination) ดีขึ้น เด็กสามารถขีดเส้นซึ่งมีเขาเป็นวงกลมเป็นระยะเด็กเคลื่อนไหวได้ตลอดทั้งแขน

ง. Naming Scribbling ขั้นให้ชื่อหรือขีดเขียน การขีดเขียนซึ่งมีความหมายขึ้นเส้นจะวาดเป็นรูป น่อง พี่ พ่อแม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก ขณะขีดเขียนไปเด็กก็จะบรรยายไปด้วย ถ่ายทอดออกมาในรูปการขีดเขียนและความคิดคำนึงในภาพ

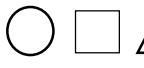
ขั้นที่ 2 ขั้นเริ่มขีดเขียน (Pre-Schematic Stage) (4-7 ปี) เป็นระยะเริ่มต้นการขีดเขียนภาพอย่างมีความหมายการขีดเขียนจะปรากฏเป็นรูปร่างขึ้นสัมพันธ์กับความจริงของโลกภายนอกมากขึ้นมีความหมายกับเด็กมากขึ้นซึ่งจะสังเกตได้จาก

ก. คนที่วาดอาจเป็น พ่อ แม่ พี่ น้อง ตุ๊กตาที่รัก ฯลฯ
ข. ชอบใช้สีที่สะดุดตา ไม่คำนึงถึงความเป็นจริงตามธรรมชาติแล้วแต่สีไหนประทับใจ

ค. ช่องไฟ (Space) ภายในภาพยังไม่เป็นระเบียบสิ่งที่เขียนมักกระจัดกระจายไม่สัมพันธ์กัน

ง. การออกแบบ (Design) ไม่ค่อยมีหรือไม่มีเอาเลย แล้วแต่จะนึกคิดหรือคิดว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้

ขั้นที่ 3 ขั้นขีดเขียน (Schematic Stage) (7-9 ปี) เป็นขั้นที่ขีดเขียนให้คล้ายของจริงและความเป็นจริงจะพิจารณาได้ตามลำดับดังนี้

ก. คน รูปที่ออกมาจะแสดงพอเป็นสัญลักษณ์ ถ้าวาดรูปคุณเราอาจไม่รู้ว่าเป็นรูปคนและภาพที่ออกมาเป็นรูปทรงเรขาคณิต เช่น ส่วนใหญ่ที่เด็กเห็นว่าสำคัญ น่าสนใจ ก็จะทำให้ส่วนนั้นใหญ่เป็นพิเศษส่วนไหนที่ไม่สำคัญอาจตัดทิ้งไปเลย

- ข. การใช้สี ส่วนมากใช้สีตรงกับความเป็นจริงแต่มักใช้สีเดียวตลอด
- ค. ช่องว่าง (Space) มีการใช้เส้นฐาน (based line) แล้วเขียนทุกอย่างสัมพันธ์กันบนเส้นฐาน
- ง. งานออกแบบไม่ค่อยดี มักจะเขียนตามลักษณะที่คุ้นพอใจ
- ขั้นที่ 4 ขั้นวาดภาพของจริง (The Drawing Realism) (9 -11 ปี) เป็นขั้นเริ่มต้นการเขียนอย่างของจริง การเขียนจะแสดงออกในทำนองต่อไปนี้คือ
- ก. คน จะเน้นเรื่องเพศด้วยเครื่องแต่งตัวแต่กระด้าง
- ข. สีใช้ตามความเป็นจริง แปลอาจเพิ่มความรู้สึก เช่น บ้านคนจนอาจใช้สีมัวๆ บ้านคนรวยอาจใช้สีสดๆ มีชีวิตชีวา
- ค. ช่องว่างทุกอย่างในช่องว่างเหลื่อมหลังกันได้ เช่น ต้นไม้บังฟ้าได้ วาดฟ้าคลุมไปถึงดินเส้นระดับ (Based Line) ค่อยๆหายไป
- ง. การออกแบบ ประสบการณ์ของเด็กจะทำให้การออกแบบดีขึ้น
- ขั้นที่ 5 ขั้นการใช้เหตุผล (The Stage of Reasoning) (11-12 ปี) ขั้นการใช้เหตุผล ระยะเข้าสู่วัยรุ่น เป็นระยะที่เด็กแสดงออกมาอย่างไม่รู้สึกรู้สีกตัว ถ้าพิจารณาจากขั้นนี้จะสังเกตว่า
- ก. การวาดคน จะเห็นข้อต่อของคน ซึ่งเป็นระยะเด็กเริ่มค้นพบ เสื้อผ้ามีรอยพับไหวด้านสัดส่วนก็ใกล้เคียงความจริงขึ้น
- ข. สี แบ่งเป็น 2 พวก พวกเราจะใช้สีตามความเป็นจริง (Visually Minded) ส่วนอีกพวก (Non Visually Minded) ใช้สีตามอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง
- ค. ช่องว่าง พวก Visually Minded รู้จักเส้นระดับ รูปเริ่มมี 3 มิติ โดยการจัดขนาดวัตถุเล็กลงตามลำดับ ระยะใกล้ไกล ส่วนพวก Non Visually Minded ไม่ค่อยใช้รูป 3 มิติ ชอบวาดภาพคนและมักเขียนโดยใช้ตนเองเป็นผู้แสดง สิ่งแวดล้อมจะเขียนเมื่อจำเป็นหรือเห็นว่าสำคัญเท่านั้น
- ง. การออกแบบ พวก Visually Minded ชอบออกแบบทางสวยงาม พวก Non Visually Minded มองทางประโยชน์ อารมณ์ แต่ทั้งนี้เป็นเพียงการเริ่มต้นเท่านั้น ยังไม่เข้าใจการออกแบบอย่างจริงจัง (ศรียา นิยมธรรม, 2550)
- ศิลปะทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ หลายด้าน เช่น พัฒนาการทางการสร้างสรรค์ พัฒนาการทางสุนทรียภาพ พัฒนาการทางการเรียนรู้ พัฒนาการทางด้านสติปัญญา

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ พัฒนาการทางกาย และพัฒนาการทางด้านสังคม ซึ่งเป็นประโยชน์กับตัวนักเรียน ครูสามารถทราบถึงพัฒนาการต่างๆ ของนักเรียนได้ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการทางการสร้างสรรค์ สามารถคิดดัดแปลง แก้ปัญหาทำสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น คุณค่ากว่าเดิมได้ นักเรียนแสดงออกโดยการวางแผนงาน วัดผลได้โดยการทดสอบและการสังเกต

- 1.1 การทำงานได้อย่างอิสระโดยไม่ต้องคอยถามผู้อื่น
- 1.2 มีความเชื่อมั่นในความคิดของตน
- 1.3 ไม่ลอกแบบของผู้อื่น
- 1.4 สามารถออกแบบได้รวดเร็ว แน่นนอน ทันที
- 1.5 มีลักษณะการแสดงออกแตกต่างกับคนอื่น และงดงามดีด้วย

2. พัฒนาการทางสุนทรียภาพ สามารถรู้และเข้าใจในคุณค่าทางศิลปะอย่างมีหลักเกณฑ์ นักเรียนแสดงออกโดยสามารถเข้าใจและนิยมในศิลปะ วัดผลได้โดยการทดสอบการสังเกตสัมภาษณ์และแบบสำรวจ

- 2.1 ความนิยมเข้าใจที่เกิดจากความรู้สึกภายใน
- 2.2 ความนิยมเข้าใจที่อาศัยประสบการณ์และการปฏิบัติทางศิลปะ
- 2.3 มีความเข้าใจและใช้หลักการทางสุนทรียภาพได้ถูกต้องเหมาะสม
- 2.4 สามารถเลือกแบ่งแยกและให้เหตุผลงานศิลปะที่ดี

3. พัฒนาการทางการเรียนรู้ สามารถสังเกตเข้าใจในงานศิลปะถูกต้องตามหลักศิลปะ นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายให้เหตุผลในความงามอย่างถูกต้อง การวัดความสามารถในด้านที่ทำ ทำได้โดยการทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์

3.1 การสังเกตถึงความถูกต้องของงานตามหลักเกณฑ์ของงานศิลปะเช่นแสงเงา ความตื้นลึกความแตกต่างในเรื่องนี้

3.2 ความรู้สึกที่เกิดจากการดูงานศิลปะ เช่น ความรู้สึกในเรื่องพื้นผิวอ่อนหรือแข็งกระด้าง

3.3 ความรู้สึกในการเคลื่อนไหวเช่น การเคลื่อนไหวของร่างกายและสิ่งของ

4. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา มีความสามารถในด้านต่างๆ สามารถจดจำได้ละเอียดถูกต้อง ฉลาดเฉียบแหลม การแสดงออกโดยการแก้ปัญหาได้ดี การวัดผลโดยการสังเกต การทดสอบ และการสัมภาษณ์

- 4.1 สามารถสร้างสรรค์งานศิลปะได้ถูกต้องมีรายละเอียดมากและงดงาม
- 4.2 การใช้หลักการทางศิลปะได้เหมาะสม เช่น การใช้สีในการออกแบบ

4.3 มีความรู้ในเรื่องราวต่างๆ ได้และเขียนถูกต้องมาก

5. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ มีความสามารถแสดงออกอย่างอิสระ เพราะควบคุมอารมณ์ได้ มีความมั่นใจในการทำงาน พัฒนาการทางด้านอารมณ์ รวมไปถึงสุขภาพจิต ความมั่นคงทางอารมณ์และ พัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพด้วยการแสดงออกโดยการทำงานได้อย่าง สุขุมเป็นระเบียบ และควบคุมได้อย่างเหมาะสม การวัดทำได้โดยการสังเกตและการสัมภาษณ์

5.1 การสร้างสรรค์งานศิลปะได้อย่างอิสระ มีความมั่นใจในการทำงาน

5.2 มีความเป็นระเบียบในการทำงาน

6. พัฒนาการทางกาย มีความสามารถในการปฏิบัติทางศิลปะใช้เครื่องมือและ อุปกรณ์ได้คล่องแคล่วการประสานงานมั่นคงไม่เป็นอันตราย มีความแน่นอนและแม่นยำในการทำงาน การแสดงออกโดยการปฏิบัติ และการเคลื่อนไหว การวัดโดยการสังเกต การสัมภาษณ์และการทดสอบ

6.1 มีทักษะในการเขียน บันทึ และการใช้เทคนิคต่างๆ ได้คล่องแคล่วว่องไว

6.2 ลักษณะภาพที่แสดงออกมีความสัมพันธ์ในการฝึกเขียนและความรู้สึก

7. พัฒนาการทางด้านสังคม มีความสามารถเข้าใจในสิ่งแวดล้อม เข้าใจในความต้องการของผู้อื่นและสามารถเข้าใจกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข การแสดงออกโดยการทำงาน การประสานงาน การคิดและการเข้าใจผู้อื่น การวัดโดยการสังเกต การสัมภาษณ์และการทดสอบ

7.1 มีประสบการณ์ในสิ่งแวดล้อมดี สามารถแสดงออกในงานศิลปะได้ถูกต้อง

7.2 มีความเข้าใจในการแสดงออกของผู้อื่นได้

7.3 มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี และมีความสุข การทำงาน

7.4 มีความเข้าใจในวัฒนธรรมต่างๆ ของผู้อื่น (ศรียา นิยมธรรม, 2550)

การที่ครูผู้สอนได้ทราบถึงพัฒนาการทางด้านต่างๆ ของนักเรียนนั้นจะทำให้เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ซึ่งจะทำให้ครูสามารถส่งเสริมพัฒนาการในส่วนที่นักเรียนขาดนั้นให้ดีขึ้นและส่งเสริมพัฒนาการในส่วนที่นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งๆ ขึ้นไปอีก

ผลงานศิลปะของนักเรียนระดับประถม (ช่วงอายุ 6-13 ปี)

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในชั้นประถมผลงานของนักเรียนแต่ละชิ้นล้วนน่าสนใจเนื่องจากผลงานทางด้านศิลปะจะทำให้เราทราบถึงความคิดของนักเรียนทราบถึงพัฒนาการด้านต่างๆ เห็นส่วนที่ซ่อนเร้นอยู่ในความคิดของนักเรียน

นที เถกิงศรี (2548) ได้กล่าวถึงสิ่งที่สะท้อนให้เห็นในผลงานศิลปะของนักเรียนว่าจะมีลักษณะที่สังเกตได้ดังนี้

1. ผลงานที่เด็กสร้างเกิดจากเทคนิคการเสนอของครู ที่ถ่ายทอดแนะนำเสนอของภาพที่เด็กใช้ทักษะต่างๆ มีเส้นहीในภาค เพราะเขาได้เรียนรู้จากการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมด้วยตัวของเด็กเองการวาดภาพของเด็กที่แสดงออกมาจะทำให้เราทราบถึงความสมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจของเด็ก

2. ผลงานศิลปะสามารถวัดความรวดเร็วของการเรียนรู้หรือวัดสติปัญญาความสามารถของเด็กได้อีกด้วย เด็กสามารถนำสิ่งที่เรียนมาจากระบบการณภายนอกมาปรับปรุงใช้ในงานศิลปะ ซึ่งแสดงออกถึงความคิดสติปัญญา ความสามารถในการเรียนรู้ และเด็กจะสามารถนำทักษะต่างๆ ที่เรียนมาทั่วไปใช้ได้มากน้อยแค่ไหนซึ่งจะใช้ผลงานทางศิลปะสามารถวัดได้

3. ผลงานทางศิลปะของเด็กทางการวาดหรือการเขียน จะทำให้ครูผู้สอนทราบค่าทัศนคติที่เด็กจะแสดงออกมาโดยอิสระซึ่งแต่ละภาคที่เด็กได้แสดงออกมานั้นจะแสดงให้ทราบทัศนคติที่เด็กมีต่อสิ่งนั้นนั้น

4. ผลงานศิลปะเด็ก ทำให้ทราบว่าเด็กอยู่ในอารมณ์ใด ในช่วงนั้น วิธีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในทางศิลปะ ซึ่งเด็กจะสื่อออกมาอย่างอิสระ

จากการสังเกตผลงานของนักเรียน ซึ่งจะบ่งบอกสิ่งต่างๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน ครูสามารถนำสิ่งต่างๆ ที่สังเกตได้จากผลงานศิลปะเหล่านี้ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้และทำให้ครูรู้จักนักเรียนในด้านต่างๆ มากขึ้นจากที่เห็นลักษณะภายนอกของนักเรียน จากผลงานศิลปะอาจทำให้ครูเข้าใจถึงสภาพจิตใจเข้าใจถึงพัฒนาการด้านสติปัญญา ทำให้ทราบถึงทัศนคติของนักเรียนซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้และการดูแลนักเรียนในด้านต่างๆ มากขึ้น

คุณค่าของการเรียนศิลปะ

ศิลปะ (ทัศนศิลป์) เป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระศิลปะ(ทัศนศิลป์)นั้นมีคุณค่ามากมายหลายประการ

ประธาน มาลากุล ณ อยุธยา (2553) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการเรียนศิลปะไว้ดังนี้

1. คุณค่าของศิลปะในแง่ของการส่งเสริมพัฒนาการคือการส่งเสริมความเจริญงอกงามของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์

ก. ทางด้านร่างกาย กิจกรรมทางศิลปะจะช่วยสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็กที่ชอบเคลื่อนไหวอยู่ไม่นิ่ง เปลี่ยนอิริยาบถ และได้ฝึกหัดใช้กล้ามเนื้อและสายตาวัยวัยต่างๆ

ข. ทางด้านสติปัญญา กิจกรรมทางศิลปะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนด้วยการกระทำ ได้มีประสบการณ์ตรงด้วยตนเองในการสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง สร้างสรรค์ แก้ปัญหากับงานและวัสดุนานาชาติ

ค. ทางด้านสังคม ศิลปะเป็นสื่อให้เด็กได้มีโอกาสมากขึ้นในการทำงานร่วมกับคนอื่นทั้งในบ้านในโรงเรียนและในชุมชน

ง. ทางด้านอารมณ์ การส่งเสริมด้านศิลปะช่วยสนองความต้องการที่จะแสดงออกและสร้างสรรค์ เมื่อเด็กเกิดความสำเร็จก็มีความพึงพอใจ มีอารมณ์แจ่มใส เบิกบาน การแสดงออกโดยเสรีด้วยตนเองย่อมทำให้เด็กมีอารมณ์มั่นคงและเกิดความมั่นใจในตัวเองซึ่งเป็นพื้นฐานของความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ หรือจะหาทางแก้ปัญหาพึ่งปรารถนาอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันศิลปะยังช่วยให้เด็กเกิดอารมณ์ชื่นชมซาบซึ้งในความงามของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว

2. คุณค่าของศิลปะในแง่ของการบำบัดปัญหา ศิลปะอาจทำหน้าที่เป็นยาบำบัดให้ได้อย่างน้อยใน 3 ลักษณะคือ

ก. ศิลปะเป็นทางระบายอารมณ์ที่เคร่งเครียดความโกรธความกลัวความวิตกกังวล

ข. ศิลปะช่วยจัดความด้อย เมื่อเด็กเกิดความรู้สึกลด้อย ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความไม่สมปรารถนา การขาดความรู้สึกรับรู้ความฉลาด ความพิการ หรือการย้อยความสามารถบางอย่าง ความด้อยย่อมทำให้เด็กหมดความสุข เกิดความไม่สบายและความคับข้องใจ กิจกรรมทางศิลปะเป็นวิธีหนึ่งที่บรรเทาความทุกข์ดังกล่าวได้

ค. ศิลปะช่วยทำความเข้าใจกับปัญหาและความต้องการของเด็กได้ กิจกรรมทางศิลปะเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ครู นักจิตวิทยา นักบำบัดทางจิตใช้ เพื่อให้เด็กแสดงออกถึงความรู้สึก ความต้องการและปัญหาที่แท้จริงของเขาซึ่งมักปิดบังซ่อนเร้นไว้ภายใน

วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ (2528) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการเรียนศิลปะ คุณค่าของสุนทรียศึกษาส่งเสริมความเจริญทางสุนทรียภาพและการรับรู้ สุนทรียศึกษาส่งเสริมความเจริญทางสติปัญญา สุนทรียศึกษาส่งเสริมการสร้างสรรค์และศิลปะส่งเสริมความเข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรม ไว้ดังนี้

สุนทรียศึกษาส่งเสริมความเจริญทางสุนทรียภาพและการรับรู้

การเรียนรู้วิชาศิลปะจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเจริญเติบโตทางด้านสุนทรียภาพและการรับรู้ ความเจริญทางสุนทรียภาพนั้นจะเป็นส่วนหนึ่งของความเจริญทางการรับรู้ ผู้ที่มีความเจริญทางด้านนี้สามารถที่จะสังเกตหรือพิจารณาดูความเหมือนกันและแตกต่างกันของสิ่งต่างๆ สามารถเข้าใจในความงามของศิลปะและธรรมชาติส่งเสริมความเป็นคนช่างสังเกตในสิ่งแวดล้อมต่างๆ

สุนทรียศึกษาส่งเสริมความเจริญทางสติปัญญา

ประสบการณ์ในการแก้ปัญหาในการทำงานศิลปะจะช่วยให้ได้กรอบรู้และปลูกฝังพฤติกรรมของเด็กสามารถเข้าใจตนเอง และสามารถแก้ปัญหาในการใช้เครื่องมือและการใช้วัสดุในการประกอบการทำงานจะช่วยให้เด็กมีบุคลิกลักษณะดี มั่นใจในการแก้ปัญหา และกล้าแสดงความคิดเห็น เด็กที่เจริญเติบโตมีสติปัญญาสามารถแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม กระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะจะส่งเสริมความเจริญทางด้านสติปัญญา

สุนทรียศึกษาส่งเสริมความเจริญทางด้านอารมณ์

กิจกรรมทางศิลปะมีส่วนช่วยฝึกฝนในการควบคุมอารมณ์ ทั้งนี้เพราะการสร้างสรรค์งานศิลปะจำเป็นต้องมีอารมณ์ ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะจึงมีประสบการณ์ในการควบคุมอารมณ์ด้วย นอกจากนั้นการที่เด็กได้ทำงานศิลปะตามความถนัดและสนใจ เด็กจะทำด้วยความสุขและร่าเริงจิตใจของเด็กก็เป็นสุขด้วย

สุนทรียศึกษาส่งเสริมทางด้านสร้างสรรค์

กิจกรรมทางศิลปะจะเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝนในการสร้างสรรค์เด็กจะได้มีโอกาสทำงานศิลปะแขนงต่างๆ ซึ่งเป็นการปลูกฝังให้เด็กมีอุปนิสัยในการออกแบบ การทำงาน และฝึกฝนในการแก้ปัญหาการใช้วัสดุและเครื่องมือ จึงนับว่าเป็นการส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ได้

ศิลปะส่งเสริมความเข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม สามารถทำได้ด้วยการให้เด็กเกิดความเข้าใจและมีความนิยมในศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การส่งเสริมนี้ มิได้ทำโดยการให้เด็กปฏิบัติงานศิลปะเหมือนดังที่ได้กระทำทั่วๆ ไป หากแต่ส่งเสริมด้วยการให้เด็กได้สามารถเข้าใจในความงามของศิลปวัฒนธรรมของชาติ จนสามารถประเมินผลและตีคุณค่าของงานศิลปะนั้นๆ ได้ นักการศึกษาเชื่อว่าการสอนวิชาศิลปะนิยม มีคุณค่าในการส่งเสริมและรักษาศิลปวัฒนธรรมได้

การส่งเสริมนี้อาจทำได้ด้วยการให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักการทางสุนทรียภาพ องค์ประกอบของความงาม หลักของการออกแบบ แนวความคิดและความเป็นมาของงานนั้นๆ ได้ การส่งเสริมความนิยมในศิลปะนี้จะได้ดี เด็กต้องมีความรู้ลึกตระหนักในความงามและเห็นคุณค่าของงานนั้น เข้าใจและมีความนิยมศิลปะของไทย และมีความรู้ลึกรักในความงามและเกิดความรู้สึกลอยๆจะช่วยกันรักษาศิลปะและวัฒนธรรมของชาติให้อยู่ถาวรสืบไปต่อชั่วกาลนาน (วิรัตน์ พิชญ์ไพฑูริย์, 2528)

ศิลปะนั้นมีคุณค่ามากมาย ไม่ว่าจะเป็นในแง่การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ทางด้านสติปัญญา ทางด้านสังคม ทางด้านอารมณ์ ส่งเสริมการสร้างสรรค์ ในแง่ของการบำบัด ปัญหา โดยศิลปะจะช่วยเป็นทางระบายอารมณ์ที่เคร่งเครียด ความโกรธ ความวิตกกังวล ช่วยจัดความต้อย ช่วยให้เข้าใจกับปัญหา นอกจากนี้ศิลปะยังส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมการเข้าใจสิ่งแวดล้อม รู้จักรักรธรรมชาติ ฯลฯ ศิลปะจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก โดยเฉพาะสังคมที่เต็มไปด้วย ปัญหาในปัจจุบัน แต่ในสังคมบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญ ยังให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เป็น วิชาการ โดยขาดความเข้าใจถึงคุณค่าของศิลปะ ทำให้ศิลปะยังไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควร โดยเฉพาะศิลปะเด็ก ยังมีความเข้าใจว่า ศิลปะเด็กนั้นให้ใครสอนก็ได้ ไม่ได้สำคัญอะไร ซึ่งผู้ที่ไม่มี ความรู้ด้านศิลปศึกษานั้น อาจจะไม่เข้าใจถึงความละเอียดอ่อนของกลุ่มสาระการเรียนรู้นี้ทำให้ มีผลต่อพัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็ก จะทำให้เด็กเหล่านั้น มีพัฒนาการที่ไม่ดีได้ และจะส่งผล ต่อการเจริญเติบโตในด้านต่างๆ ของเขาในอนาคต ซึ่งมีความสำคัญในแง่ของการพัฒนาเยาวชน ของชาติ การให้เด็กเรียนรู้วิชาศิลปะอย่างถูกวิธี โดยผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจทางด้านศิลปศึกษา นั้น แท้จริงแล้วเป็นการส่งเสริมให้เด็ก ซึ่งเป็นอนาคตของชาติเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพัฒนาการใน ด้านต่างๆ ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

แนวคิดและทฤษฎีทางศิลปศึกษา

แนวคิดพหุศิลปศึกษา (Arts Education)

การพัฒนาพหุศิลปศึกษาสำหรับสังคมไทย เป็นแผนยุทธเพื่อร่วมปฏิรูปสังคม และการศึกษาเพื่อสร้างดุลยภาพระหว่างการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ โดยเชื่อมั่นว่าพัฒนาการของสังคมต้องมี สภาพเป็นองค์รวมมีฐานการพัฒนาจากศาสตร์ต่างๆ อย่างครอบคลุม และมีพลังการ สร้างสรรค์ของสมาชิกสังคม เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ซึ่งพลัง สร้างสรรค์ดังกล่าว ผลลัพธ์หลักมาจากการกระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของพหุ

ศิลปศึกษา ซึ่งสัมพันธ์กับศิลปวัฒนธรรมทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย (พิมพ์พรรณ ทองประสิทธิ์, 2548)

หลักการและกรอบความคิด

แผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาพฤตินิสัยศึกษาสำหรับสังคมไทยมีหลักการและกรอบความคิด ดังนี้

1.พฤตินิสัยศึกษา (artseducation) หมายถึงกระบวนการศึกษาจากการบูรณาการ ความคิดและการสร้างสรรค์ โดยการเลือกสรรสื่อแสดงออกที่หลากหลาย สื่อแสดงออก อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นสื่อสี สื่อวัตถุ สื่อร่างกาย สื่อเสียง สื่อ ภาษา เป็นการแสดงออกจากสภาพการรู้คิด (cognition) และจินตภาพ (imagination) เพื่อ สะท้อนวัฒนธรรม (culture) ภูมิปัญญา (wisdom) และสุนทรียะ (aesthetic) ของปัจเจกบุคคลที่ สัมพันธ์กับชุมชนความเป็นชาติและความเป็นสากล

2.พฤตินิสัยศึกษามีพลังในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จินตภาพ สุนทรียะ และ การพัฒนาวัฒนธรรมบูรณาการ (integral culture) ในสังคม

3.กระบวนการพัฒนาพฤตินิสัยศึกษา บูรณาการอยู่ในทุกปัจเจกบุคคลและทุก วิชาชีพ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สัมพันธ์กับ ศิลปวัฒนธรรมและชุมชน

4.กระบวนการพัฒนาพฤตินิสัยศึกษามุ่งพัฒนามวลประชากรทั้งประเทศเป็นด้าน หลักและพร้อมที่จะผลักดันประชากรส่วนหนึ่งที่มีความสามารถพิเศษและมุ่งมั่นที่จะประกอบ วิชาชีพทางด้านศิลปะให้บรรลุเป้าหมายและศักยภาพสูงสุด

5.ภารกิจพัฒนาพฤตินิสัยศึกษาเป็นของทุกคนในสังคม

การเปลี่ยนแปลงสู่พฤตินิสัยศึกษา

พฤตินิสัยศึกษา (arts education) เป็นกระบวนการทางการศึกษาและศิลปะที่ หลากหลายแนวคิด สห-วิทยาการ (interdisciplinary) บูรณาการผสมผสานศิลปะในลักษณะต่างๆ สัมพันธ์กับชุมชน ภูมิปัญญา ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และกระแสโลกปัจจุบัน

พฤตินิสัยศึกษา (arts education)ประกอบด้วย 5 แนวคิด ดังนี้

- 1.พฤตินิสัยศึกษาเชิงผู้มีความสามารถพิเศษ (Gifted Child Arts Education)
- 2.พฤตินิสัยศึกษาเชิงภูมิปัญญาไทย (Thai Wisdom Arts Education)
- 3.พฤตินิสัยศึกษาเชิงศิลปะหลังสมัยใหม่ (Post-Modern Arts Education)
- 4.พฤตินิสัยศึกษาเชิงพหุปัญญา (Multiple Intelligences Arts Education)

5. พหุศิลป์ศึกษาเชิงแบบแผน (Discipline Based Arts Education)

1. พหุศิลป์ศึกษาเชิงผู้มีความสามารถพิเศษ (Gifted Child Arts Education)

แนวคิดและทฤษฎี

การศึกษาและศิลปศึกษากระแสสากลในสหรัฐอเมริกาและยุโรป ช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นกระแสการศึกษาแบบพัฒนาการนิยม (Progressivism) ที่สอดคล้องกับกระบวนการเสรีภาพลัทธิสมัยใหม่ในสังคมมีการเรียนการสอนแบบยึดถือเด็กเป็นศูนย์กลาง (child-centered Movement) เน้นการแสดงออกเฉพาะตัวทั้งกระบวนการศึกษาในสหรัฐอเมริกาและยุโรปโดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิทยาลัยวิชาการศึกษา แนวคิดและการปฏิบัติได้พัฒนาขึ้นมาในสังคมไทย ช่วงทศวรรษ 1970-1980 ได้มีกระบวนการเคลื่อนไหวความคิดทางการศึกษาและศิลปศึกษาเกิดขึ้นใหม่ในสหรัฐอเมริกา โดยมุ่งเน้นแบบแผนหรือหลักเกณฑ์แทนการแสดงออกเฉพาะตัว (self-expression) พัฒนาการดังกล่าวประสานสัมพันธ์กับพัฒนาการของลัทธิใหม่ ศิลปศึกษาเชิงแบบแผน (Discipline-based Arts Education) (มะลิฉัตร เอื้ออนันท์, 2545) ได้พัฒนาแกนสำคัญในการสอน 4 แกนดังนี้

1. แกนประวัติศาสตร์ศิลป์ (ArtHistory)
2. แกนสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics)
3. แกนศิลปวิจารณ์ (Artcriticism)
4. แกนศิลปะสร้างสรรค์ (Art Production)

ด้วยความเชื่อดังกล่าว ได้ส่งผลให้ศิลปศึกษาเชิงแบบแผนพัฒนาผู้ผ่านแนวความคิดและกระบวนการเรียนรู้การสอนนี้ มองและสร้างสรรค์ศิลปะด้วยหลักความรู้ ความคิด ความงาม สร้างความสมดุลในการรับรู้และการสร้างสรรค์ ระหว่างสุนทรียศาสตร์เชิงปรัชญาและสุนทรียศาสตร์เชิงวิทยาศาสตร์ (philosophical and scientific aspects)

ในปัจจุบันกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ ตามทฤษฎีพหุศิลป์ศึกษาเชิงแบบแผน ควรได้รับการพัฒนาทั้งในลักษณะบูรณาการและการแยกอิสระระหว่าง ทักษะศิลป์ การแสดง ดนตรี ทั้งเพื่อการสร้างเอกภาพและสร้างความโดดเด่นเฉพาะด้าน โดยพัฒนาให้เหมาะกับบุคลิกภาวะ เหมาะสมกับการสร้างประสบการณ์และความรู้ ความคิดร่วม และเหมาะสมกับบุคลิกภาวะที่จะพัฒนาไปสู่วิชาชีพ กิจกรรม กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนรู้ ต้องเริ่มต้นและสอดคล้องกับผู้เรียน มีเป้าหมายในการสร้างคน สร้างชุมชน และสร้างสิ่งแวดล้อมน่าอยู่น่า

2. พหุศิลปศึกษาเชิงภูมิปัญญาไทย (Thai Wisdom Arts Education)

แนวความคิดและทฤษฎี

การศึกษาคนคว่าเพื่อสร้างทฤษฎีใหม่ในวงการศึกษา และการนำทฤษฎีเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในวงการศึกษาเกิดขึ้นตลอดเวลา ทฤษฎีที่น่าสนใจคือ ทฤษฎีวิวัฒนาการสมอง และทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) ของโฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ว่าด้วยความฉลาดและเชาว์ปัญญาภายในตัวของมนุษย์ 8 ด้านได้แก่

1. ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence)
2. ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence)
3. ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial Intelligence)
4. ปัญญาด้านร่างกายและเคลื่อนไหว (Bodily-Kinesthetic Intelligence)
5. ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence)
6. ปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence)
7. ปัญญาด้านคนหรือความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)
8. ปัญญาทางด้านนักธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence)

ทฤษฎีพหุปัญญาว่าด้วยความฉลาดและเชาว์ปัญญาภายในตัวของมนุษย์ทั้ง 8 ด้าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับสมองทั้ง 2 ซีกของมนุษย์นั้น ถือเป็นกุญแจดอกสำคัญในการศึกษาค้นคว้าทางด้านจิตวิทยาและการพัฒนาไปสู่ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา (อารี สันหนวี, 2552)

พหุศิลปศึกษาคือการบูรณาการแนวคิดและการสร้างสรรค์งานศิลปะโดยเลือกสรรสื่อแสดงออกที่หลากหลาย สื่อแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็น สื่อสี สื่อวัสดุ สื่อร่างกาย สื่อเสียง สื่อภาษา เป็นการแสดงออกจากสภาพการรู้คิดและจินตภาพ เพื่อสะท้อนสุนทรียะ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรม ความหมายและคำอธิบายดังกล่าวไม่เพียงแต่จะมีวินัยที่แตกต่างไปจากศิลปศึกษาแบบเดิมหรือความเข้าใจของสังคมแบบเดิม ที่เข้าใจว่า ศิลปศึกษาเป็นกิจกรรมทางทักษะ ไม่เกี่ยวกับปัญญา มีลักษณะแยกส่วนดำรงอยู่แบบโดดเดี่ยว แต่ศิลปศึกษาในกรอบความคิดแบบพหุปัญญาของ โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ ที่ถือว่าเรื่องของศิลปะเป็นเรื่องของปัญญาทางด้านมิติ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นความสามารถทางด้านปัญญา 1 ใน 8 ด้านของมนุษย์สัมพันธ์กับสมองซีกขวาที่มีความสามารถทางด้านทัศนมิติสัมพันธ์ (พีระ รัตนวิจิตร, 2544)

นอกจากนั้น พหุศิลปศึกษาในความหมายดังกล่าว ยังได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญญาทางด้านมิติสัมพันธ์กับสื่อร่างกาย เช่น การแสดงนาฏศิลป์ที่เป็นปัญญาทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว กับสื่อเสียงที่เป็นปัญญาทางด้านดนตรี กับสื่อภาษาที่เป็นปัญญาทางด้านภาษา นอกจากนั้นแล้วพหุศิลปศึกษายังนำไปสู่การเข้าใจตนเอง มีมนุษย์สัมพันธ์ ตระหนักในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาในเชิงเหตุผลด้วย พหุศิลปศึกษาในเชิงพหุปัญญาเป็นทฤษฎีที่เชื่อมโยงกับจิตวิทยา ศักยภาพของสมอง และปัญญา เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาภูมิปัญญา ทักษะคิด สุนทรีย์ยะ ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ รวมทั้งการพัฒนาวัฒนธรรมบูรณาการ และการคิดแบบองค์รวม (อารี สุทธิพันธุ์, 2553)

แม้จะมีความชัดเจนขององค์ความรู้ แต่หากขาดกิจกรรมรับรองทฤษฎี การพัฒนาพหุศิลปศึกษาก็อาจเป็นจริงได้ดังนั้นกิจกรรมภายใต้พหุศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญาจึงควรมีแนวทางที่ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและบูรณาการทางปัญญาในทุกด้าน
3. เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการใช้สื่อแสดงออกที่หลากหลาย แบบศิลปะจินตทัศน์
4. เป็นกิจกรรมที่คำนึงถึงความแจ่มแจ้งคำนึงถึงพัฒนาการเรียนรู้อะไรและความสำคัญในการสร้างทัศนคติที่ดีพัฒนาประสบการณ์ทางสุนทรีย์ระสนิยมและจินตนาการ
5. เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาการพัฒนาคือความเป็นคนที่สมดุล
6. เป็นกิจกรรมที่คำนึงถึงความสำคัญและความจำเป็นที่มีลักษณะร่วมคำนึงถึงชุมชนสังคม ภูมิปัญญา และวัฒนธรรม เพื่อให้ศิลปศึกษา มีบทบาทร่วมในการพัฒนาสังคมไทยอย่างเป็นจริงและยั่งยืน

3. พหุศิลปศึกษาเชิงศิลปะหลังสมัยใหม่ (Post-Modern Arts Education)

แนวความคิดและทฤษฎี

เมื่อเราพิจารณาถึง ภูมิปัญญาไทย คงพิจารณาตามกันได้ทั้งสองด้าน ด้านหนึ่งคือภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาพื้นบ้านที่ได้พัฒนาสืบทอดกันมาในชุมชน ท่ามกลาง

ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ซึ่งภูมิปัญญาพื้นบ้านนี้ได้ผ่านการพัฒนาเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมสอดคล้องในแต่ละช่วงเวลา และอีกด้านหนึ่งคือ ภูมิปัญญาที่คนไทยคิดค้นและสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ซึ่งภูมิปัญญาความรู้ที่เกิดขึ้น จะเกิดขึ้นในอดีต ในปัจจุบัน หรือในอนาคตก็ได้ เมื่อเรากล่าวถึง ภูมิปัญญา ย่อมหมายถึง ปัญญาติดดิน (ภูมิ = แผ่นดิน) มีคุณค่าบนโลกตามความเป็นจริง ภูมิปัญญาเป็นนามธรรม แต่ภูมิปัญญาเป็นนามธรรม แต่ภูมิปัญญาก็คือท่อนสุ่พฤติกรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปะ และวัตถุที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น พิจารณาโดยภาพรวมของภูมิปัญญา สามารถแยกพิจารณาได้เป็น 8 ด้านดังนี้

- 1.วิถีการดำเนินชีวิต
- 2.ขนบธรรมเนียมประเพณี
- 3.ปรัชญาความเชื่อ
- 4.เรื่องเล่าพื้นบ้าน
- 5.ความเชื่อทางศาสนา
- 6.การละเล่นพื้นบ้าน
- 7.ศิลปะและงานช่าง
- 8.ภูมิปัญญาร่วมสมัย

การศึกษาทางด้านพหุศิลปศึกษา สามารถเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาไทย ทั้งที่สืบมอดกันมาจากอดีต ภูมิปัญญาพื้นบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาร่วมสมัยสามารถนำมาแยกพัฒนาเป็นกระบวนการเรียนการสอน ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบวน และตามอัธยาศัย โดยแยกกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ดังนี้ (อารี สันหนวี, 2552)

1.การแสวงหาความรู้ภูมิปัญญาไทยจากบุคคลในรูปแบบการพูดคุยสอบถามสัมภาษณ์จากผู้รู้พื้นบ้าน พระสงฆ์ ผู้สอนศาสนา ผู้เฒ่า ศิลปิน ช่างพื้นบ้าน ผู้ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพฯ ซึ่งภูมิปัญญามากมาย ทางด้านศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาที่เป็นความคิด ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ

2.การแสวงหาความรู้ภูมิปัญญาไทยจากเอกสารและบันทึกต่างเช่นจากสมุดข่อย หนังสือจดหมายเหตุ งานวิจัยทั้งทางด้านปรัชญาความคิดการดำรงชีวิตศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ

3.การแสวงหาความรู้ภูมิปัญญาจากประสบการณ์ตรงเป็นการเดินทางไปสู่แหล่งข้อมูลการใช้ชีวิตฝังตัวอยู่ในแหล่งข้อมูลหรือแหล่งประสบการณ์ เรียนรู้ สังเกต และซึมซับประสบการณ์รอบตัวด้วยตนเอง ซึ่งสามารถสัมผัสและเรียนรู้ภูมิปัญญาได้ทุกด้าน

4.การพัฒนาภูมิปัญญาไทยเมื่อเรามีชีวิตอยู่กับภูมิปัญญาของเราได้ศึกษาค้นคว้าหรือได้ประสบการณ์ตรง เราสามารถอนุรักษ์ สืบสาน และพัฒนาภูมิปัญญาให้เหมาะสมสอดคล้องกับปัจจุบัน เหมาะสมสอดคล้องกับชุมชน ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่

5.การสร้างสรรค์กิจกรรมศิลปะและงานช่างทั้งศิลปะการแสดงดนตรีและทัศนศิลป์งานช่างที่มีความหลากหลายในแต่ละภูมิภาคและชุมชน เช่น เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักรสาน การทอผ้า การแกะไม้ การทำเครื่องถม เป็นต้น

การสร้างสรรค์กิจกรรมศิลปะจากภูมิปัญญาไทย จำเป็นต้องเรียนรู้ ทำความเข้าใจ แสวงหาประสบการณ์ตรง สร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาไปสู่การสร้างสรรค์ กิจกรรมพหุศิลปศึกษาสามารถสร้างสรรค์ได้ ทั้งบูรณาการสื่อการแสดงออก ทัศนศิลป์ การแสดง ดนตรี เข้าด้วยกัน หรือการบูรณาการสื่อที่หลากหลาย เช่น ทัศนศิลป์สื่อผสม การแสดงผสมผสาน ดนตรีผสมผสาน การบูรณาการระหว่างอดีตกับปัจจุบัน ไทยกับสากล หรือบูรณาการกับกิจกรรมอื่นๆ พร้อมกันนั้น ก็สามารถแยกการแสดงออก แยกสื่อ แยกลักษณะการสร้างสรรค์ได้เช่นกัน

4.พหุศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา (Multiple Intelligences Arts Education)

แนวความคิดและทฤษฎี

ปัจจุบันปรากฏการณ์ทางความคิดในการสร้างสรรค์ศิลปะในกระแสโลก ได้เปลี่ยนจากกระแสดความคิดแบบ ลัทธิสมัยใหม่ ซึ่งมองศิลปะด้วยกรอบสายตามแบบวิทยาศาสตร์มาสู่กระแสดความคิด ความเชื่อแบบ ลัทธิหลังสมัยใหม่ ซึ่งพัฒนามาตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ทั้งนี้ หากเปรียบกับช่วงของมนุษย์ ก็นับว่าความคิดแบบหลังสมัยใหม่อยู่ในวัยหนุ่มเต็มตัว ผ่านร้อนหนาวมาจนถึงช่วงที่สุขุมพอสมควร พร้อมจะดำเนินการใหญ่ มิใช่กระแสดความคิดที่เป็นเพียงแพชชั่นชั่วระยะ ชั่วครั้งชั่วคราว และเชื่อได้ว่า ในยุคที่จะมาถึง จะเป็นช่วงเวลาของความคิดแบบหลังสมัยใหม่อย่างแน่นอน อีกทั้งยังเป็นกระแสดความคิดของชุมชนโลก มากกว่าจะเป็นเพียงความคิดของชุมชนชาติใดชาติหนึ่งเท่านั้น ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับศิลปะหลังสมัยใหม่ได้ ดังนี้

พหุศิลป์และพหุศิลปศึกษาเป็นรูปแบบศิลปะตามแนวคิดของกลุ่มหลังสมัยใหม่ ศิลปะตามความคิดของกลุ่มหลังสมัยใหม่ ให้ความสำคัญกับการบูรณาการความคิดในการสร้างงานศิลปะด้วยสื่อที่หลากหลาย ปราศจากกำแพงกั้นระหว่างประเภทของศิลปะตามความคิดแบบเก่า หรือข้อจำกัดเรื่องการใช้สื่อในการแสดงออก การรับรู้ และจินตภาพ ใน

รูปแบบงานที่ไม่อาจสรุปได้ว่าเป็นชนิดหรือประเภทใด กลุ่มหลังสมัยใหม่มีแนวโน้มที่ให้อิสระในการใช้สื่อ ให้เสรีภาพในการจินตนาการ การใช้เทคนิคที่หลากหลาย ตลอดจนการให้เสรีภาพในการเลือกใช้แรงดลใจจากแหล่งที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากวัฒนธรรมสมัยนิยม

1. ผลงานศิลปะในความคิดของกลุ่มสมัยใหม่ปราศจากความหมายในตัวของมันเองความสัมพันธ์ระหว่างศิลปินและผลงานศิลปะ ในความคิดแบบหลังสมัยใหม่ เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ความหมายในผลงานศิลปะเกิดจากการรับรู้ของผู้เสพ ผู้เสพงานศิลปะเป็นผู้ให้ความหมายงานนั้น จากเหตุผลและความเชื่อของกลุ่มหลังสมัยใหม่ ผลงานศิลปะมิได้มีคุณค่าอยู่ในตัวของมันเอง หากแต่คุณค่าของผลงานศิลปะ ขึ้นอยู่กับปฏิกิริยาของผู้เสพที่มีต่อผลงานนั้นๆ

2. ศิลปะในความคิดของกลุ่มหลังสมัยใหม่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมจึงนับเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์และเรียนรู้ศิลปะ ศิลปะทั้งหลายมีอาจจะอยู่ใดๆตามลำพังได้ นอกจากนี้ ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะหลังสมัยใหม่มักจะมีประเด็นสงสัยและวิพากษ์วิจารณ์ยุคสมัยของตน อีกทั้งมักจะมีสร้างผลงานที่เป็นศิลปะต่อต้าน ซึ่งต่อสู้เรียกร้องเพื่อสังคมและการเมือง

3. กลุ่มศิลปะหลังสมัยใหม่จะเป็นปฏิปักษ์กับระบบความคิดแบบศิลปะสมัยใหม่ และจะเป็นกลุ่มวิพากษ์ศิลปะสมัยใหม่ กลุ่มศิลปะสมัยใหม่เห็นว่าศิลปะแบบสมัยใหม่ให้ความสำคัญกับจิตสำนึกส่วนตนโดยไม่สนใจอดีต และพยายามเน้นความคิดริเริ่มเฉพาะตนในการสร้างงานศิลปะ ขณะที่กลุ่มหลังสมัยใหม่ทั่วไป จะหยิบยกสาระจากอดีต และนำเอาสาระเก่านั้นมาใส่ในบริบทใหม่ นอกจากนี้ นักทฤษฎีและนักวิจารณ์หลังสมัยใหม่จะให้การยอมรับกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะและรูปแบบงานศิลปะที่หลากหลาย ไม่จำกัดขอบเขตหรือเส้นแบ่งกันใดๆ ซึ่งต่างกับนักวิจารณ์และนักคิดกลุ่มสมัยใหม่ที่ปฏิเสธผลงานของศิลปินที่มีได้เป็นไปตามทฤษฎีความเชื่อของลัทธิ

4. กลุ่มความคิดแบบหลังสมัยใหม่ไม่เชื่อในเรื่องความเป็นไปได้ของการสื่อสารอันเป็นสากลหรือภาษาสากล ซึ่งตรงข้ามกับกลุ่มสมัยใหม่ที่เชื่อและแสวงหาสิ่งที่เป็นสากล ตลอดจนความสามารถที่จะเป็นการสื่อสารสากล ทว่ากลุ่มหลังสมัยใหม่เชื่อในเรื่องลักษณะเฉพาะตนที่แตกต่าง ทั้งนี้ พวกเขาให้ความสำคัญกับเรื่อง เชื้อชาติ ชนชั้น เพศ พฤติกรรมทางเพศ ธรรมชาติ พื้นดิน ดินแดนต่างๆ ซึ่งต่างกัน กลุ่มสมัยใหม่เห็นว่า ระบบสากล

จำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะเฉพาะกลุ่มของชุมชนด้วย ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลไปสู่การสร้างสรรค์และการศึกษางานศิลปะ

ข้อเสนอเกี่ยวกับพหุศิลปศึกษาเชิงศิลปะสมัยใหม่

1. การเรียนการสอนต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูมีหน้าที่เป็นผู้จัดการ วางแผน กิจกรรมต่างๆ

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการสามารถเลือกใช้สื่อหลากหลายชนิด เพื่อการแสดงออกทางศิลปะที่อิสระ ปราศจากกรอบจำกัดแบบเก่า

3. กิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาผู้เรียนพัฒนาศักยภาพในกระบวนการคิดอย่างเต็มศักยภาพ อันจะนำไปสู่ความสมดุลระหว่างภาคคิดหาเหตุผลและจินตนาการซึ่งก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างมีคุณค่า

4. กิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพในการรับรู้การเสพสุนทรีย์ของผู้เรียนซึ่งนำไปสู่การเป็นผู้เข้าใจในสุนทรีย์อย่างหลังสมัยใหม่

5. กิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการเข้าใจความรู้ความคิดของสากลและนานาชาติ ขณะเดียวกันก็กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ชุมชน และสังคมที่ผู้เรียนดำรงอยู่

6. กิจกรรมที่มุ่งเน้นผู้เรียนศิลปะระลึกและตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำรงชีพซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมชีวิตและงานศิลปะได้ดีมากขึ้น

7. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกันการแลกเปลี่ยนความคิด การเข้าใจถึงความหลากหลายและความแตกต่าง ซึ่งเป็นประสบการณ์จริงของสังคม

การประเมินผลการเรียนการสอน กลุ่มสมัยใหม่เชื่อว่า กระบวนการทำงานเป็นสิ่งสำคัญและมีค่ามากกว่าชิ้นงานที่สำเร็จ ด้วยเหตุนี้ ผู้สอนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการความคิดการทำงานของผู้เรียนเป็นหลัก อีกทั้งเกณฑ์การประเมินควรจะเป็นเกณฑ์ที่เปิดกว้าง มิใช่เกณฑ์การวัดแบบวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดของกลุ่มสมัยใหม่ หากผู้สอนต้องเชื่อในเรื่องของความหลากหลายและความแตกต่างเป็นหัวใจ

สรุปแล้วงานศิลปะสมัยใหม่ เป็นรูปแบบเฉพาะของศิลปินแต่ละคน เน้นความ เป็นตัวของตัวเองของศิลปินแต่ละกลุ่มซึ่งมีมากมายหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มก็มีแนวคิด เทคนิค วิธีการที่แตกต่างกันออกไปอย่างหลากหลาย บ้างก็สะท้อนสภาพสังคม บ้างก็แสดงมุมมองบางอย่างที่

แตกต่างออกไป บ้างก็แสดงภาวะทางจิตของศิลปิน และกลุ่มชน บ้างก็แสดงความประทับใจในความงามตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้มีการนำเอาวัสดุอุปกรณ์แบบใหม่ ๆ รวมถึงเครื่องจักรกลเข้ามาใช้ในการสร้าง สรรค์งานมากขึ้น การบริโภค หรือการสนับสนุนงานศิลปะไม่จำกัดอยู่ที่ชนชั้นสูง ชุนนาง หรือผู้ร่ำรวยเท่านั้น แต่ยังตอบสนองต่อประชาชนทั่วไปอีกด้วย ไม่เพียงแต่ รูปแบบที่หลากหลายทางศิลปะเท่านั้นที่เกิดขึ้น รูปแบบศิลปะสมัยดั้งเดิมก็ยังได้รับความนิยม และสืบทอดต่อกันมาจนถึงสมัยปัจจุบันด้วย

5. พหุศิลปศึกษาเชิงแบบแผน (Discipline Based Arts Education)

แนวความคิดและทฤษฎี

เด็กและเยาวชนมีความสามารถพิเศษหมายถึงเด็กที่แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่น ด้านใดด้านหนึ่งหลายด้าน ในด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา การเป็นผู้นำ การสร้างงานทางทัศนศิลป์และศิลปะการแสดง ความสามารถทางด้านกีฬา และความสามารถทางวิชาการในสาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขาอย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์เดียวกัน การทำความเข้าใจกับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ มีความสลับซับซ้อน และมีปัจจัยมากมายหลายอย่างที่จะต้องศึกษาค้นคว้า เพื่อองค์ความรู้ ค้นหาปัจจัยและองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความสามารถพิเศษ ค้นหาตัวบ่งชี้บุคลิกลักษณะของผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ค้นหาเครื่องมือที่จะตรวจวัดและตรวจสอบ ค้นหาปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้ที่มีความสามารถพิเศษให้เต็มศักยภาพ ค้นหาปัจจัยสภาพแวดล้อมและการเลี้ยงดู ค้นหาแบบแผนของหลักสูตรและกระบวนการ การเรียนการสอนที่เอื้อต่อความสามารถพิเศษรวมถึงกระบวนการส่งต่อ ทั้งระบบโรงเรียนและระบบสังคมหากมีกระบวนการแสวงหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษได้อย่างครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ ภาษา กีฬา ดนตรี ศิลปะการแสดง ทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ฯลฯ สังคมไทยย่อมมีความหมายมากขึ้น

ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงความสามารถพิเศษ เป็นการบูรณาการแนวความคิด ทั้งแนวคิดทางด้านความสามารถพิเศษ แนวคิดทางด้านจิตวิทยาศิลปะ แนวคิดเกี่ยวกับสมอง และสร้างสรรค์แนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับพหุปัญญาและการสร้างสรรค์ศิลปะ

การกำหนดกิจกรรมตามทฤษฎีเชิงความสามารถพิเศษ นับว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับการศึกษาของไทย อย่างไรก็ตาม การกำหนดกิจกรรมดังกล่าวก็ยังคงผสมผสานแนวความคิดหลัก ซีไอเอสเอสทีหรือซิสส์ท (CISST) ซึ่งเป็นสมมุติฐานสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้าน

ทัศนศิลป์ กับแนวคิดอื่นๆ ที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม เพื่อชีวิตผู้มีความสามารถพิเศษทั้งด้านทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง นาฏศิลป์ ดนตรี แนวคิดหลักซีไอเอสเอ (ม. วิรุณ ตั้งเจริญ, และโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนมูลนิธิอารี สุทธิพันธุ์, 2551)

4.การศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study)

การศึกษาเฉพาะกรณี Case Study เป็นเทคนิคการวิจัยแบบหนึ่งที่มีประโยชน์มากสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน ที่ช่วยให้ครูเข้าใจปัญหาและสถานการณ์ในชั้นเรียนได้อย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่ซับซ้อนยากแก่การเข้าใจด้วยวิธีการอื่นที่ผิวเผิน การศึกษาเฉพาะกรณีที่จะกล่าวถึงเป็นเทคนิคการวิจัยตามแนวทางของการวิจัยเชิงคุณภาพ

ความหมายและลักษณะของการศึกษาเฉพาะกรณี

แม้ว่าการศึกษาเฉพาะกรณี Case Study จะเป็นรูปแบบการวิจัยที่เป็นที่รู้จักและใช้อย่างแพร่หลายในทางสังคมศาสตร์แต่ยังมีความสับสนอยู่บ้างในเรื่องความหมายและลักษณะเฉพาะของเทคนิคการวิจัยนี้ความสับสนส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีชื่ออื่นๆ ที่มีความใกล้เคียงซึ่งเกี่ยวข้องกับคำว่า “case” ดังเช่น (Merriam & B., 1998)

case record คือ บันทึกข้อมูลของกรณีที่ศึกษาซึ่งอาจใช้เพื่อการช่วยเหลือหรือเพื่อเป็นข้อมูลการวิจัย

case History คือ คือวัน คือบันทึกประวัติ คือบันทึกประวัติของกรณีที่ศึกษามา คือบันทึกประวัติของกรณีที่ศึกษาบางกรณีใช้ในความหมายเดียวกับคำว่า case record

case work คือ งานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือแนะนำเฉพาะกรณี

case method คือ การนำเสนอข้อมูลเฉพาะกรณีที่ใช้ในทางการแพทย์หรือทางกฎหมาย ส่วนในทางการศึกษาใช้ในลักษณะวิธีการสอนซึ่งให้ผู้เรียนศึกษาและวิเคราะห์กรณีตัวอย่าง

คำว่า “case study” เมื่อหมายถึงรูปแบบหนึ่งของการวิจัยจึงควรใช้ชื่อว่า “การศึกษาเฉพาะกรณี”

การวิจัยชนิดนี้มีนิยามที่แตกต่างกัน บางนิยามเน้นกระบวนการในการศึกษาเป็นหน่วยในการศึกษา และบางนิยามเน้นผลที่ได้จากการศึกษา นอกจากนี้ยังมีนิยามต่างๆ มีความหมายแตกต่างกันตามสาขาวิชา จึงไม่มีนิยามใดที่ใช้ได้ครอบคลุมทั่วไป (Stake & Robert E., 1995) อย่างไรก็ตามหากพิจารณาจากลักษณะเฉพาะของรูปแบบการวิจัยนี้ จะเห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นของ การศึกษาเฉพาะกรณี ดังนี้

1. ในด้านเป้าหมายของการวิจัย

การศึกษาเฉพาะกรณีมีเป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจและการตีความปรากฏการณ์หนึ่งอย่างลึกซึ้ง (in depth understanding) และครอบคลุม (holistic view) ผลการศึกษามักจะอยู่ในรูปแบบของการบรรยายเชิงพรรณนาแบบเข้มข้นที่เรียกว่า thick description โดยการตีความของผู้วิจัยต้องอิงบริบทเสมอและเจาะจงเฉพาะกรณีไม่มุ่งสรุปข้อสรุปแบบนัยทั่วไป (Merriam & B., 1998) กล่าวคือ ถ้าทำการศึกษานักเรียนรายหนึ่ง ผลการศึกษาก็จะสรุปได้เฉพาะนักเรียนรายนั้นและในสภาวะแวดล้อมนั้นๆ

2. ในด้านขอบเขตของการศึกษา

ด้วยเหตุที่การศึกษาเฉพาะกรณี เป็นการศึกษาที่มีความเฉพาะเจาะจงดังกล่าวก่อนแล้ว จึงมีขอบเขตการศึกษาที่แน่นอน กรณี (case) ที่ศึกษาเรียกเป็นภาษาวิจัยว่า “bounded system” นั่นคือสิ่งที่อยู่ภายใต้บริบทซึ่งเป็นสถานการณ์ตามที่เป็นจริง (real life context) และมีขอบเขตแน่นอน ทั้งในด้านคนและประเด็นที่เป็นจุดสนใจของนักวิจัยไม่ว่าผู้วิจัยจะศึกษานักเรียนคนหนึ่ง ชั้นเรียนหนึ่ง โรงเรียนหนึ่ง หรืออื่นๆ หน่วยที่ศึกษาจะเป็นใครหรืออะไรก็ตามจะต้องมีความชัดเจนในเรื่องขอบเขต (Miles Matthew B., 2014)

3. ในด้านวิธีการ

การศึกษาเฉพาะกรณีมักถูกมองว่าเป็นตัวแทนของการวิจัยเชิงคุณภาพ อีกทั้งถูกใช้ในความหมายควบคู่กับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ที่จริงการศึกษาเฉพาะกรณีอาจจะใช้วิธีการเชิงคุณภาพและวิธีการเชิงตีความปริมาณก็ได้ โดยมีแนวทางที่แตกต่างกัน (Yin & K., 2014) จุดสำคัญก็คือ การศึกษาเฉพาะกรณีใช้เทคนิควิธีการเก็บข้อมูลได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึก ครอบคลุม และตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด (Graham & David, 1995)

ชนิดของการศึกษาเฉพาะกรณี

การศึกษาเฉพาะกรณีจำแนกเป็นประเภทต่างๆ ตามสาขาวิชา ดังเช่น การศึกษาเฉพาะกรณีในสาขาจิตวิทยาซึ่งจะแตกต่างกันอย่างมากกับการศึกษาเฉพาะกรณีในสาขามนุษยวิทยา เป็นต้น

ถ้าจำแนกตามจุดมุ่งหมายในการใช้ประโยชน์การวิจัยทางการศึกษา (Merriam & B., 1998) แบ่งการศึกษาเฉพาะกรณีเป็น 3 ชนิด ดังนี้

1. การศึกษาเฉพาะกรณีเชิงบรรยาย (descriptive or intrinsic case study)

การศึกษาเฉพาะกรณีชนิดนี้มุ่งเพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่เป็นอยู่เท่านั้น ไม่ได้มุ่งเพื่อวิเคราะห์รูปแบบหรือสร้างทฤษฎี จึงเป็นเพียงการบรรยายสิ่งที่สังเกต

2. การศึกษาเฉพาะกรณีเชิงตีความ (interpretive case study)

การศึกษาเฉพาะกรณีชนิดนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะอธิบายปรากฏการณ์ ด้วยการวิเคราะห์ ตีความและค้นหารูปแบบหรือข้อสมมติฐานเชิงทฤษฎีบนพื้นฐานของข้อมูลที่ค้นพบ

3. การศึกษาเฉพาะกรณีเชิงประเมิน (evaluative case study)

นักวิจัยเชิงประเมินเริ่มนิยมใช้วิธีการศึกษาเฉพาะกรณีในการศึกษาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ เช่น ใช้ในการประเมินหลักสูตรและโครงการต่างๆ ทางการศึกษา เพราะเห็นข้อดีของการศึกษาเฉพาะกรณีว่าทำให้ได้ข้อมูลลึก ครอบคลุมและสะท้อนความเป็นจริงได้ดี

เทคนิคการเก็บข้อมูลในการศึกษาเฉพาะกรณี

การศึกษาเฉพาะกรณีตามแนวทางของการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลายวิธีประกอบกันเพื่อเสริมและยืนยันข้อมูล ซึ่งเรียกว่าเทคนิคสามเศวรา (triangulation) และโดยมากจะการใช้การสังเกตเป็นวิธีการหลักควบคู่ไปกับวิธีการสัมภาษณ์ เทคนิคการเก็บข้อมูลได้แก่

- การสังเกตแบบธรรมชาติ (nature observation)
- การสัมภาษณ์ (interview)
- การสะท้อนความรู้สึกนึกคิด (projective techniques)
- การใช้บันทึกส่วนตัวของนักเรียน (use of student diary / journal)
- การใช้ผลงานของนักเรียน (use of student product)

การนำเสนอข้อมูลในการศึกษาเฉพาะกรณี

การเขียนรายงานการศึกษาเฉพาะกรณีใช้ในรูปแบบของรายงานการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีองค์ประกอบหลักเช่นเดียวกับการวิจัยเชิงปริมาณ แต่รูปแบบและวิธีการนำเสนอในแต่ละส่วนของรายงานการวิจัยเชิงคุณภาพจะแตกต่างจากแนวทางของการวิจัยเชิงปริมาณอย่างมาก โดยเฉพาะในส่วนของผลการวิจัยที่เรียกว่า “แกน” - the core (Bogdan & C., 2007) ซึ่งเป็นส่วนที่นำเสนอรายละเอียดของข้อมูลจากการวิจัย มีลักษณะดังนี้

1. ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบของการบรรยายด้วยถ้อยคำเป็นรูปแบบหลักในการบรรยาย จะนำเสนอทั้งส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงและส่วนที่เป็นการตีความของผู้วิจัย โดยมีการเสริมให้ชัดเจนด้วยการใช้คำพูดโดยตรงของนักเรียน (quotes) และการบรรยายฉากเหตุการณ์ (vignettes) เป็นบางแห่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าถึงสถานการณ์ได้มากขึ้น ยังทำให้การนำเสนอมีชีวิตชีวา

2. อาจใช้ตารางและแผนภาพ (visual display) ประกอบในการนำเสนอข้อมูลบางส่วนเพื่อแสดงแบบแผนความสัมพันธ์ของข้อมูล ซึ่งจะทำให้ผลของการวิจัยชัดเจนขึ้น บางครั้งตารางและแผนภาพอาจจะอยู่ในรูปข้อมูลเชิงปริมาณง่ายๆ ก็ได้เช่นกัน

เนื่องจากใช้การบรรยายเชิงพรรณนาซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว จึงต้องอาศัยกลยุทธ์ในการเขียนที่ดีเพื่อจะได้รายงานการวิจัยที่มีคุณภาพและน่าอ่าน (Yin & K., 2014) มีข้อเสนอแนะดังนี้

- พิจารณาว่าจะเขียนให้ใครอ่าน นักวิชาการหรือคนทั่วไป แล้วเขียนให้เหมาะสม
- ยึดเป้าหมายการวิจัยไว้อย่าให้ออกนอกประเด็นของการวิจัย
- เทคนิคพื้นฐานคือการถักทอข้อมูลเข้าด้วยกันให้ได้ความหมาย โดยคงไว้ซึ่งความเที่ยงตรงของข้อมูล นักวิจัยต้องรู้จัก “ทิ้ง” ข้อมูลบางอย่าง ถ้าข้อมูลนั้นไม่ได้ช่วยตอบคำถามและเอื้อประโยชน์ในการนำเสนอ
- รายงานการศึกษาเฉพาะกรณี อาจจะดูเหมือนนิยายหรือเรื่องสั้น ผู้วิจัยจึงควรระวังให้มีสมดุลระหว่างเทคนิคในการนำเสนอกับการสะท้อนความเป็นจริงอย่างน่าเชื่อถือ

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนั้นจึงมีงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรและแนวคิดเกี่ยวกับศิลปศึกษา แนวคิดการจัดการความรู้ ปรากฏมากมายไม่ว่าจะเป็นบทความหรืองานวิจัยซึ่งศึกษาสภาพปัญหา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมทางด้านการเรียนศิลปะ รวมทั้งงานเอกสารงาน หนังสือที่เกี่ยวกับศิลปศึกษา และครูสังคม ทองมี ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดและข้อค้นพบและนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร

จิรนุช วงษ์อารักษ์ (2558) ความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ . ปรินฎยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารและ การจัดการ การศึกษา). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี, อาจารย์ ดร.จันทร์ศรี ภูติอริยวัฒน์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม เสริมหลักสูตรของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์โดยรวมและ 5 ด้าน ได้แก่

กิจกรรม ด้านวิชาการ กิจกรรมด้านกีฬาและการส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ และรักษา สิ่งแวดล้อม กิจกรรมด้านนันทนาการ และกิจกรรมด้านส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จำนวนทั้งสิ้น 624 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert's Scale) จำนวน 53 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.963 สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการ ทดสอบที่การวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดย วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปศึกษา

เสาวนีย์ สืบสร้อย (2559) แนวคิดและบทบาททางศิลปศึกษา ของ สังคม ทองมี . ปริญญาโท กศ.ม. (ศิลปศึกษา).กรุงเทพฯ.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภชัย อาริรุ่งเรือง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและบทบาททางศิลปศึกษาของสังคม ทองมี เนื่องจากสังคม ทองมี เป็นบุคคลซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสร้างคุณูปการแก่สังคมและ ประเทศชาตินานัปการจนได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติในด้านต่างๆ มากมายทั้งในระดับชาติและใน ระดับนานาชาติทั้งนี้ผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อนิสิต นักศึกษา ตลอดจนครูและ บุคลากรทางการศึกษาศิลปะ ซึ่งจะเป็แรงขับเคลื่อนในการนำไปประยุกต์ใช้ และพัฒนาให้ขยาย ออกไปอย่างกว้างขวางในอนาคตได้

คำเพชร แสงสุรีย์ (2558) ได้ศึกษาการถ่ายทอดความรู้ทางศิลปะของศิลปินแห่งชาติ ชะลูดนิ่มเสมอ การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการถ่ายทอดความรู้ทางศิลปะของ ศิลปินแห่งชาติ ชะลูด นิ่มเสมอ ด้วยเหตุผลว่า ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ชะลูด นิ่มเสมอ เป็นบุคคล สำคัญในด้านศิลปะและการศึกษาในประเทศไทย ดังนั้นจึงเป็นเหตุทำให้ผู้วิจัยเห็นคุณค่า ความสำคัญถึงองค์ความรู้นั้นจึงทำการศึกษาเพื่อได้นำเอาข้อความรู้ดังกล่าวไปพัฒนาและ ประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนศิลปะในวิทยาลัยศิลปศึกษา ณ นครหลวงเวียงจันทร์ สปป.ลาว ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรจงจิต เรืองณรงค์ (2551) ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร.ปริญญาโท กศ.ม.

(ศิลปศึกษา).กรุงเทพฯ.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.คณะกรรมการควบคุม:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย ,ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า.

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็น
ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) จำนวน 5 ท่าน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
1-6 จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ เมื่อได้ข้อมูลจะนำไปแยกประเภท จัด
หมวดหมู่ นำมาวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ
และวิเคราะห์เนื้อหา สรุปผลการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

3.1 ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งการศึกษาการจัดการความรู้ของค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2560 โดยมุ่งเน้นเป็นการศึกษาเฉพาะกรณี

1. ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหาร 5 คน ครูสังคม ทงมีและคณะวิทยากรทางด้านศิลปะ 10 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน นักเรียนระดับประถมศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 150 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง 3 คน เลือกวิทยากรกลุ่มตัวอย่าง 3 คน เลือกครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 5 คน นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นละ 10 คน จากทั้งหมด 6 ระดับชั้น รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 71 คน จากทั้งหมด 173 คน

3. ระยะเวลา เริ่มเก็บข้อมูล เดือนกันยายน ถึงเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2560

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi- structured) แบบสอบถาม แบบสังเกตการณ์จัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ และแบบศึกษาเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยศึกษาจากแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สำหรับผู้บริหารแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติโดยครูสังคม ทงมี ในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรม การดำเนินการจัดกิจกรรม และการ ประเมินผลการจัดกิจกรรม

ฉบับที่ 2 เป็นสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สำหรับครูที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติโดยครูสังคม ทงมี แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติโดยครูสังคม ทองมี ในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรม การดำเนินการจัดกิจกรรม และการประเมินผลการจัดกิจกรรม

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามเชิงลึก สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่เป็นประชากรของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรม การดำเนินการจัดกิจกรรม และการประเมินผลการจัดกิจกรรม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านความคิด สุนทรียภาพ ทักษะ

ฉบับที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง สำหรับครูสังคม ทองมี และทีมวิทยากร แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและชีวประวัติของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ด้านแนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอนทางด้านศิลปศึกษา ของ ครูสังคม ทองมี ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน จากอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งรูปแบบการสอนกระบวนการถ่ายทอดวิชาศิลปศึกษา

ฉบับที่ 5 เป็นแบบสังเกตการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ใช้สังเกตเกี่ยวกับการเตรียมการจัดกิจกรรม การดำเนินการจัดกิจกรรม และการประเมินผลการจัดกิจกรรม

ฉบับที่ 6 เป็นแบบศึกษาเอกสาร สำหรับวิเคราะห์เนื้อหาในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ อันเป็นข้อมูลที่สำคัญเพื่อประกอบการศึกษาซึ่งมีความสัมพันธ์กับกรอบแนวคิดในการวิจัย เอกสารที่ใช้ศึกษาได้แก่ เอกสารการดำเนินงานของกิจกรรมกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย พุทธศักราช 2560 แผนปฏิบัติการประจำปี คำสั่งและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการสำหรับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กำหนดการสอน แผนการสอน เอกสารการวัดและประเมินผล

3.3 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และข้อค้นพบจากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
3. สัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ
4. จัดทำตารางโครงสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหา
นำตารางสร้างเครื่องมือวิจัย และขอบเขตของการวิจัยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจขอคำแนะนำหรือปรับปรุงแก้ไข
5. สร้างเครื่องมือฉบับร่างทั้ง 6 ฉบับ นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไข
6. นำเครื่องมือวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสมบูรณ์ ความตรงของเนื้อหา และภาษาที่ใช้
7. นำเครื่องมือวิจัยมาปรับปรุงแก้ไข แล้วขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้เครื่องมือวิจัยมีความสมบูรณ์ ครบถ้วน
8. จัดทำเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3.4 วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นเตรียมตัวก่อนการดำเนินการเก็บข้อมูล

ติดต่อประสานงาน กับผู้บริหารโรงเรียนเพื่อแจ้งวัตถุประสงค์และขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูลจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ สมุดบันทึกแฟ้มรวบรวมข้อมูล เครื่องบันทึกเสียง กล้องบันทึกวิดีโอ

ขั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลมีหลายวิธีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนครอบคลุม และสามารถตอบปัญหาการวิจัยได้ จึงใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ คือ ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างซึ่งมีคำถามเป็นเพียงแนวทางในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถดัดแปลงข้อคำถามโดยให้คงความหมายเดิม และไม่จำเป็นต้องเรียงข้อคำถาม เพื่อให้การสัมภาษณ์มีความต่อเนื่องเป็น

เรื่องเดียวกันและได้ดำเนินการสัมภาษณ์ที่ไม่เป็นทางการคือ ดำเนินการสัมภาษณ์ขณะที่สังเกตการสอน ขณะศึกษาเอกสาร เพื่อให้ได้รายละเอียด ความชัดเจนของข้อมูลอย่างครบถ้วน และเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการสัมภาษณ์ ดังนี้

2. ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ ก่อนดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลโดยการแนะนำตนเองอย่างเป็นทางการ เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูล รวมทั้งนัดวันและเวลา สถานที่ในการให้ข้อมูล ศึกษาข้อมูลพื้นฐานบางประการของผู้ให้ข้อมูลล่วงหน้า ศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เตรียมและศึกษาวิธีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมก่อนการดำเนินการสัมภาษณ์

3. ขั้นดำเนินการสัมภาษณ์ ก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สนทนาร่างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ จากนั้นแจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายถึงเหตุผลที่ต้องใช้เครื่องบันทึกเสียง และขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกวิดีโอขณะสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่างๆ ที่บันทึกไว้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ

ในขณะสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีพูดคุยสนทนากันอย่างต่อเนื่องตามเรื่องที่พูดคุยกันอยู่ โดยอาจเพิ่มเติมข้อความที่ไม่มีอยู่ในแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตรงตามที่ต้องการ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้จดบันทึกข้อมูลในขณะสัมภาษณ์ด้วย

4. ขั้นตอนหลังการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลในแต่ละวันในแบบบันทึกที่ได้เตรียมไว้ เพื่อจดยละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์ ปฏิกริยาของผู้ให้สัมภาษณ์และการให้ข้อมูล รวมทั้งความคิดเห็นของผู้วิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ และถอดคำสัมภาษณ์ไว้ทุกครั้งด้วย ส่วนการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ผู้วิจัยใช้วิธีจำไว้แล้วรีบทำการบันทึกเมื่อมีโอกาสหลังจากเสร็จสิ้นการสนทนาสารวจเทปบันทึกเสียงที่ทำการบันทึกเสียงไว้ จดวัน เวลา สถานที่ และชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์ลงบนเทปบันทึกเสียงแต่ละแผ่น เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนเมื่อนำมาฟังอีกครั้งในช่วงวิเคราะห์ข้อมูล

การสอบถาม ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรม การดำเนินการจัดกิจกรรม และการประเมินผลการจัดกิจกรรม โดยการขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน เพื่อแจ้งให้ทราบว่าผู้วิจัยจะให้นักเรียนที่เป็นประชากรของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ทำแบบสอบถามด้วยตนเอง

การสังเกตการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน เพื่อแจ้งให้ทราบว่าผู้วิจัยจะทำการ

สังเกตการณ์ดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ทั้ง 4 กิจกรรมๆ ละ 2 ครั้ง รวมสังเกตการณ์จัดกิจกรรม 8 ครั้ง

การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนและกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ โดยผู้วิจัยจะทำการศึกษาเอกสารเฉพาะในส่วนที่มีการเชื่อมโยงถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และเป็นข้อมูลที่ได้รับการกล่าวถึงในการสัมภาษณ์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสอบถามเป็นหลักสำหรับข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติและการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสังเคราะห์รวมในประเด็นย่อยของกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 สภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้บริหาร และครูที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักเรียนที่เป็นประชากรของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติมี ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน และการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

3.6 การสรุปและอภิปรายผล

หลังจากตรวจสอบ ข้อมูลที่ได้มาแล้ว ผู้วิจัยจะได้สรุปและอภิปรายผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ การสอบถามนักเรียนที่เป็นประธานของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ การสังเกตการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ และการศึกษาเอกสาร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 3 ฉบับ แบบสอบถาม แบบสังเกตการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ และแบบศึกษาเอกสาร โดยแบ่งวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนประกอบด้วย ปรัชญาการจัดการศึกษา ประวัติโรงเรียน วิสัยทัศน์ของโรงเรียน พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สภาพทั่วไป และจำนวนบุคลากรของโรงเรียน แนวคิดในการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ วิทยากรและนักเรียนที่เป็นประธานของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมและการจัดการความรู้

ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติในประเด็นของการจัดการความรู้ สภาพและปัญหาของการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของข้อความเรียงตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดกิจกรรมและปัญหาในการจัดกิจกรรม

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติในด้านการเตรียมการจัดค่ายศิลปะ การดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ และการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย สภาพโรงเรียน รวมถึงการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปรัชญาการจัดการศึกษา ประวัติของโรงเรียน

ส่วนที่ 2 วิสัยทัศน์ของโรงเรียน พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ส่วนที่ 3 สภาพทั่วไปและจำนวนบุคลากรของโรงเรียน

ส่วนที่ 4 แนวคิดในการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

ส่วนที่ 1 ปรัชญาการจัดการศึกษาและประวัติของโรงเรียน

ปรัชญาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยมีปณิธานมุ่งมั่นในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และความรู้ความสามารถในด้านวิชาการ ตามปรัชญาของโรงเรียน **“คุณธรรมนำวิชาการ”** ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ที่สืบทอดมาจากมิชชันนารีคณะเพรสไบทีเรียนผู้ก่อตั้งโรงเรียนการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับปฐมวัยใช้หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย พุทธศักราช 2554 โดยพัฒนาผู้เรียนให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมตามครรลองคริสต์ศาสนา มีความเป็นกุลสตรี มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล คิดแก้ปัญหา และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก มีความสุขและเติบโตบนวิถีของเด็ก สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้หลักสูตรโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

ในด้านบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โรงเรียนใช้การบริหารตามหลักพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ (Bible Based Management) เป็นรากฐานในการบริหารจัดการ โดยพัฒนาการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 นอกจากนี้โรงเรียนได้นำหลักการบริหารแบบดุลยภาพ (Balanced Scorecard : BSC) และระบบการประเมินผลงานเชิงประจักษ์ (Scorecard Cockpit) มาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โรงเรียนได้รับการยกย่องในวิถึปฏิบัติดี (Good Practices) ด้านกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ตามแนวทางเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TGA) เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2549 และได้รับการยกย่องในวิถึปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการนำ Balanced Scorecard มาใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ตามแนวทางเกณฑ์รางวัลคุณภาพบริหารจัดการภาครัฐ (Public – Sector Management Quality Award :

PMGA) วันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2550 ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นดังกล่าวนั้น เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ ร่วมดำเนินการของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง บุคลากรของโรงเรียนทุกฝ่าย คณะกรรมการบริหารโรงเรียน สมาคมผู้ปกครองและครูฯ สมาคมศิษย์วังหลัง-วัฒนา มูลนิธิโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ภูมิปัญญาและชุมชน

ประวัติโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

ภาพประกอบ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย วันที่ 22 ตุลาคม 2560

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานพันธกิจการศึกษา มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2417 (ค.ศ. 1874) โดยมีมิชชันนารีคณะเพรสไบทีเรียมิชชันจากสหรัฐอเมริกา เดิมมีชื่อเรียกว่า โรงเรียนกุลสตรีวังหลัง ตั้งอยู่บริเวณพระราชวังหลัง ขณะนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโรงพยาบาลศิริราชเป็นโรงเรียนสตรีประจำและโรงเรียนอนุบาลแห่งแรกของประเทศไทย โดยมีซิสเตอร์เฮียต เอ็มเฮาส์ เป็นครูใหญ่คนแรก มีจุดมุ่งหมายจัดการเรียนการสอนด้านการอ่านเขียน การศึกษาคริสตจริยธรรม และวิชาเย็บปักถักร้อย ซึ่งเป็นวิชาสำหรับกุลสตรีสมัยนั้น ในปี พ.ศ. 2464 (ค.ศ. 1921) กิจกรรมของโรงเรียนเจริญขึ้นทำให้สถานที่ตั้งโรงเรียนเดิมไม่สามารถ

รองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นได้ มีสเจ็ดน่า เซระ โคล ครูใหญ่ในขณะนั้นได้ย้ายโรงเรียนมาอยู่ในสถานที่ปัจจุบันและเปลี่ยนชื่อเป็น “วัฒนาวิทยาลัย” (โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย, 2560)

ในปีการศึกษา 2560 โรงเรียนมีอายุ ครบ 143 ปี กุลสตรีวังหลัง-วัฒนาวิทยาลัย ซึ่งมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยเป็นผู้รับใบอนุญาต โดยมี ผู้ปกครอง รศ.จารุณี หงส์จารุ เป็นผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต และเป็นประธานคณะกรรมการบริหารโรงเรียน โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เป็นโรงเรียนสตรีภายใต้การกำกับดูแลของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เปิดสอนระดับปฐมวัยถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับนักเรียนไป-กลับ ในระดับปฐมวัยถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 และนักเรียนประจำในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3-4 ปรชญาการจัดการศึกษามุ่งมั่นจัดการศึกษาที่ทรงคุณค่าสำหรับสตรี ด้วยหลักคริสตจริยธรรม เพื่อเสริมสร้างความเป็นกุลสตรี ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการสู่สากล มุ่งอบรมและให้การศึกษาแก่เยาวชนโดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา มุ่งมั่นที่จะตอบสนองความต้องการของสังคม และพัฒนาบุคคลในทุกด้าน ด้วยการเป็นกุลสตรีที่มีความเป็นผู้นำ มีคุณธรรม มีความสัตย์ซื่อ มีวินัย ใฝ่ศึกษา พัฒนาชาติ เทิดทูนศาสนกษัตริย์ (โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย, 2560)

ส่วนที่ 2 วิสัยทัศน์ของโรงเรียน พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน

1. มุ่งพัฒนาผู้เรียน และบุคลากรของโรงเรียนให้สามารถนำคติธรรม ตามครรลองคริสต์ศาสนา ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข
2. ปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียน เคารพยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
3. มุ่งพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
4. ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความเป็นกุลสตรีเป็นผู้นำที่มีคุณภาพ รักความเป็นไทยและตระหนักถึงคุณค่าของ สิ่งแวดล้อม
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความเป็นเลิศทางวิชาการ และสามารถแข่งขันในระดับสากล
6. มุ่งพัฒนาระบบบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ

7. มุ่งพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้ การให้บริการแก่ ชุมชนและให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนการบริหารงานของโรงเรียน

พันธกิจ

1. สร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นกุลสตรีที่ดี เก่งและมีภาวะผู้นำ
2. สร้างความร่วมมือ และส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการและกิจกรรมนักเรียน
3. ส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพื่อการเรียนรู้
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาครู บุคลากรเพื่อการพัฒนาองค์กร
5. ส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้า ความมั่นคง และความผาสุกแก่บุคลากร
6. สืบสานวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
7. สนับสนุนงบประมาณให้เหมาะสมกับการพัฒนาการจัดการศึกษาในทุกด้าน

เป้าหมาย

1. นักเรียนเป็นกุลสตรีที่ดี เก่ง และมีภาวะผู้นำมากขึ้น
2. นักเรียนมีความสามารถทางวิชาการสูงขึ้น
3. พัฒนาการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
4. ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการและกิจกรรมนักเรียน
5. มีสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพื่อการเรียนรู้
6. พัฒนาคณาจารย์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาองค์กร
7. มีกระบวนการส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้า ความมั่นคง และความผาสุก

แก่บุคลากร

8. สร้างความพึงพอใจและความผูกพันกับองค์กร
9. สืบสานวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน
10. จัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมกับการพัฒนาการจัดการศึกษาในทุกด้าน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ความรักและการให้ การแบ่งปันการเสียสละการเอื้อเฟื้อ
2. ความสัตย์ซื่อ ความซื่อสัตย์ความเที่ยงตรงไม่คดโกงไม่หลอกลวง
3. การมีวินัยปกครองตนเอง ระเบียบข้อบังคับข้อห้ามที่บัญญัติไว้เป็นหลักปฏิบัติเพื่อ

ความสงบเรียบร้อยดีงานทั้งของตนเองและหมู่คณะ

4. ความรับผิดชอบและหนักเอาเบาสู้ มีความตรงต่อเวลา มีความพยายามทำงานให้

สำเร็จ

5. การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีเป้าหมายในการทำงานมีความรอบรู้ริเริ่มสิ่งใหม่ๆ กระตือรือร้นมีความอดทนมีสติในการควบคุมตนเองไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดหน้าสาธารณะในการแสดงกิริยาอาการไม่ดีมีมนุษยสัมพันธ์

6. การตระหนักรู้คุณค่าแห่งตนและผู้อื่น การรู้จักความถนัดความสามารถจุดเด่นจุดด้อยของตนเองเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล

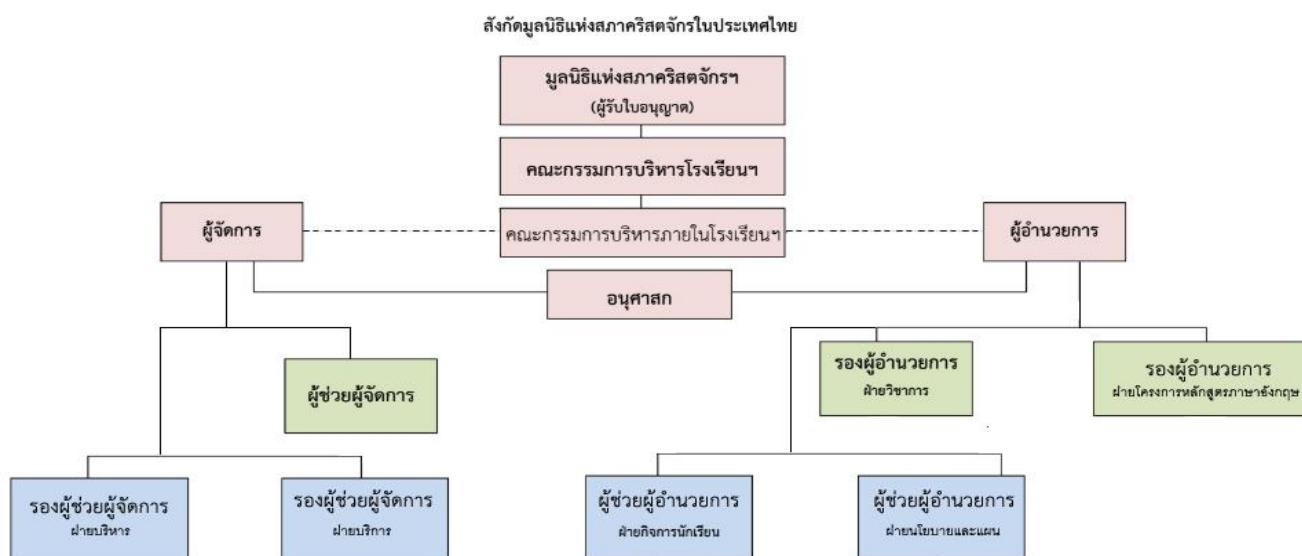
7. การรู้จักกาลเทศะ การปฏิบัติตนให้ถูกเวลาและสถานที่ที่ความสมควรความเหมาะสมจะต้องรู้จักกาลเทศะว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ

ส่วนที่ 3 สภาพทั่วไปจำนวนบุคลากรของโรงเรียน

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เป็นโรงเรียนสตรีภายใต้การกำกับดูแลของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เปิดสอนระดับปฐมวัยถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับนักเรียนไป-กลับ ในระดับปฐมวัยถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 และนักเรียนประจำในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3-4 ตั้งอยู่เลขที่ 67 สุขุมวิท 19 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 51 ไร่ 1 งาน 16 ตารางวา ปัจจุบัน โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยมีครูและบุคลากร จำนวนทั้งหมด 287 คน แบ่งออกเป็น ครูผู้สอน ชาย 8 คน หญิง 147 คน รวม ครูผู้สอน 155 คน ครูสนับสนุนการสอน ชาย 15 คน หญิง 117 คน รวมครูสนับสนุน 132 คน

รางวัลพระราชทาน ระดับประถมศึกษา ขนาดใหญ่ ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่ ประจำปีการศึกษา 2558 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ทั้งนี้ กำหนดการเข้ารับพระราชทานรางวัลฯ จะแจ้งให้ทราบอย่างเป็นทางการในโอกาสต่อไป และมอบหมายให้ อาจารย์สุดสงวน กี่ปทอง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผน เป็นตัวแทนเข้ารับพระราชทานรางวัลฯ

โครงสร้างการบริหารโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๖๐

ภาพประกอบ 4 โครงสร้างการบริหารโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2560

ที่มา: ภาพจากเว็บไซต์โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย <http://www.wattana.ac.th/www/> ปีการศึกษา 2559

1. โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา ขนาดกลาง ประจำปีการศึกษา 2559 จาก กระทรวงศึกษาธิการ

2. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทาน รางวัลอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรมดีเด่น ประจำปี 2559 ประเภท อาคารสถาบันและอาคารสาธารณะ อาคารที่ได้รับรางวัลคือ อาคารเรียน 1919 หรืออาคารเรียนมัธยม (เดิม) โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย จาก สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์

3. พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนิตตามาตุ ประทานโล่รางวัลมาตรฐานสถานศึกษาดีเด่น ด้านพลังงาน ระดับ 5 ดาว (Energy Mind Award 2015) และโล่รางวัล Young Energy Master Award 2015 ตามโครงการ Energy My Award ประจำปี 2558 จัดโดย การไฟฟ้านครหลวง

4. โรงเรียนได้รับโล่ตราสัญลักษณ์ ระดับ 2 อาคารประหยัดพลังงานปีที่ 4 โครงการส่งเสริมการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานในอาคาร MEA Energy Saving Building Awards 2016 จากการไฟฟ้านครหลวง

5. โรงเรียนได้รับรางวัลระดับประเทศ เป็นโรงเรียนคาร์บอนต่ำลดการใช้พลังงานไฟฟ้า ประจำปี 2559 จากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

6. โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ได้รับประกาศนียบัตร การสนับสนุนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก (Low Emission Support Scheme : LESS) ประจำปี พ.ศ. 2559 จากองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

7. โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ได้รับการคัดเลือก เป็น 1 ใน 10 โรงเรียนเข้าร่วมโครงการลดเมืองร้อน ด้วยมือเราปีที่ 12 ประจำปี พ.ศ. 2559 โดยได้รับธงสัญลักษณ์ และเงินสมทบการดำเนินกิจกรรม จำนวน 10,000 บาท จัดโดยสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย และบริษัท TOYOTA

ส่วนที่ 4 แนวคิดในการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยดำเนินการจัดการกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติโดยมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านศิลปะจากประสบการณ์ตรง ได้ฝึกปฏิบัติจริงและค้นพบความถนัดของตนเอง สามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตามความสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมความเป็นเลิศในด้านศิลปะและพัฒนาทางด้านความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สังคม ศีลธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ

การดำเนินงานกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยได้กำหนดบทบาทของบุคลากร เพื่อให้การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนบรรลุผล บุคลากรที่เกี่ยวข้องจะมีบทบาทดังต่อไปนี้ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและให้ความเห็นชอบ ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้กำหนดนโยบายส่งเสริมสนับสนุน โดยมอบหมายการนิเทศติดตามงานให้กับอนุสาสก์ และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ซึ่งจะมีการสำรวจข้อมูลและวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะครู ผู้ประสานงาน หัวหน้างานฝ่ายต่างๆ ผู้ปกครองและชุมชนตามความเหมาะสม จากนั้นนักเรียนจะเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรมกับครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองตามจุดประสงค์ของกิจกรรม

ค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้นักเรียน ได้ใช้เวลาว่างในทางสร้างสรรค์และเห็นความสำคัญของการ

ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะของนักเรียนสู่ระดับนานาชาติ พัฒนาศักยภาพเด็กด้านศิลปะสู่สากล พัฒนาความรู้ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาศิลปะ

ในการจัดค่ายดังกล่าวโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ได้เรียนเชิญ ครูสังคม ทองมี และคณะ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มาเป็นวิทยากรให้ความรู้และแนะนำเทคนิคการสร้างสรรคงานศิลปะ กระบวนการจัดการเรียนการสอนศิลปะให้กับนักเรียน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ตลอดจนนำผลงานทางด้านศิลปะเข้าประกวดได้รับรางวัลในระดับนานาชาติอยู่เสมอ สร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง โรงเรียน และประเทศชาติ

ประวัติครูสังคม ทองมี

หากจะพูดถึงศิลปินหรือครูผู้สอนที่เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะเด็กที่มีประสบการณ์และผลงานเป็นที่ประจักษ์มากมายทั้งในประเทศ และต่างประเทศระดับนานาชาติแล้วจะเป็นใครไปไม่ได้ นอกจากครูสังคม ทองมี ครูผู้เป็นต้นรากแห่งแรงบันดาลใจของวงการศิลปศึกษาในยุคปัจจุบัน อดีตครูสอนศิลปะของ โรงเรียนศรีสงครามวิทยา หรือ ผู้อำนวยการศูนย์ศิลปปรีติรัตน ต.วังสะพุง อ.วังสะพุง จ.เลย ที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในแวดวงศิลปะจากการส่งผลงานศิลปะของเด็กๆ เข้าประกวดจนได้รับรางวัลทั้งในระดับประเทศและในระดับนานาชาติมากมาย ในฐานะครูผู้มีบทบาทปลูกจินตนาการให้กับเด็กๆ จนกลายเป็นที่รู้จักของคนทั้งประเทศตลอดจนวงการครู ที่ยกย่องให้ครูสังคม เป็นครูดี... ครูไทยระดับโลก ที่ได้ทำประโยชน์ให้กับเพื่อนพ้องน้องพี่ในวงการครูอย่างมากมาย ความทุ่มเทมาตลอดทั้งชีวิตในการนำศิลปะมาพัฒนาการเรียนรู้อะไรและเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กด้วยโอกาส ทำให้ “ครูสังคม” ได้รับการยกย่องจากวงการต่างๆ ทางด้านครูศิลปะยอดเยี่ยม ที่ได้เผยแพร่ประวัติและผลงานออกไปทั่วโลก อีกทั้งยังสร้างศูนย์ศิลป์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเสนอผลงานและเป็นชุมทรัพย์ให้นักเรียนและประชาชนทั่วไปได้เรียนรู้และมีวัตถุดิบที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ สร้างความตระหนักในคุณค่าของการนำ “สุนทรีย์ภาพมาสอดแทรกในการเรียนการสอนและวิถีชีวิตในโรงเรียน ครูสังคม ทองมี ได้ยกระดับการสอนศิลปศึกษาของครูในชนบทไทยให้เข้ามาตรฐานระดับประเทศและระดับสากล และได้เป็นสะพานที่จะเชื่อมโรงเรียนของไทยให้เข้าสู่สังคมโลกอย่างมีศักดิ์ศรี

ภูมิหลังของชีวิต

ภาพประกอบ 5 ครูสังคม ทองมี

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2560

นายสังคม ทองมี เกิดวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2496 ที่บ้านนาแก้ว ตำบลเชื่องใน อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี พ่อชื่อบุญจันทร์ มีอาชีพรับราชการ ตำแหน่งพนักงานขับรถ สังกัดแขวงทางคำเขื่อนแก้ว จังหวัดอุบลราชธานี แม่ชื่อนางพัฒน์ ประกอบอาชีพรับจ้างซักรีดเสื้อผ้า ครอบครัวทองมี มีทายาททั้งหมด 6 คน ชาย 4 หญิง 2 คน นายสังคม เป็นคนที่ 5 ของครอบครัว มีแนวเลี้ยวฉลาดตั้งแต่เล็ก พ่อจึงตั้งชื่อเล่นให้ว่าแอ๊ด

ปี พ.ศ. 2495 ครอบครัวทองมี ได้อพยพจากภูมิลำเนาเดิม จังหวัดอุบลราชธานี มาอยู่ที่จังหวัดเลย เนื่องจากนาย บุญจันทร์ หัวหน้าครอบครัว เดินทางมารับตำแหน่งใหม่เป็นพนักงานขับรถประจำที่แขวงทางเลย ในขณะที่นายสังคม มีอายุ 3 ขวบ จึงนับได้ว่านายสังคม มาเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่จังหวัดเลย ดินแดนที่ได้ชื่อว่าเมืองแห่งทะเลภูเขา สุดหนาวในสยาม ณ ที่แห่งนี้จึงเป็นแหล่งบ่มเพาะกล่อมเกล่าให้เด็กชายตัวเล็กๆ ซึมซับ เรียนรู้และสร้างผลงานอันลือชื่อในนามของ ครูสังคม ทองมี

เกียรติประวัติ

- ได้รับพระราชทาน “รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี” และผ่านการพิจารณาให้ได้รับรางวัลในระดับ “ครูยิ่งคุณ” ประจำปี 2558 ของ มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรีร่วมกับ สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาและกระทรวงศึกษาธิการ

- รางวัลครูศาสตร์ดีเด่น ปีพุทธศักราช 2525 ในโอกาสสถาปนาครบรอบ 25 ปี คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- รางวัลครูศิลปะยอดเยี่ยมคนแรกของเขตการศึกษา 9
- รางวัลครูศิลปะเด็กทั่วประเทศ 2 ปีติดต่อกัน คือพุทธศักราช 2526 และพุทธศักราช 2527
- รางวัลคนไทยตัวอย่างของมูลนิธิรณรงค์ ซึ่งได้รับพระราชทานรางวัลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ ศาลาดุสิดาลัย
- รางวัลครูศิลปะยอดเยี่ยมนานาชาติ (THE OUTSTANDING COACHING TEACHER AWARD) ที่กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน
- รางวัล ASHODA FELLOW AWARD จาก ASHOKA INNOVATOR FOR THE PUBLIC, VIRGINIA, USA ในฐานะผู้สร้างสรรค์แนวคิดใหม่และงานต่อสาธารณชน
- รางวัลกิตติคุณสัมพันธ์ "สังข์เงิน" สาขาส่งเสริมและเผยแพร่กิจกรรมของเยาวชนของสมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย
- รางวัลสมาชิกเรือเยาวชนดีเด่น ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติของสมาคมหรือเยาวชนเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทย
- รางวัลครูดีเด่นระดับมัธยมศึกษาของคุรุสภาจังหวัด ครูดีเด่นประเภทผู้สอนของกรมสามัญศึกษา ครูดีเด่นแห่งชาติขององค์การคุรุสภา
- รางวัลคนดีศรีสังคม ของมูลนิธิศาสตราจารย์ประภาส อวยชัย สมาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย

ผลงานทางด้านศิลปะของอาจารย์สังคม ทองมี ได้รับการเผยแพร่ทางสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ มากมาย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร และด้านสื่อโทรทัศน์ ปัจจุบันลูกศิษย์โรงเรียนศรีสงครามก็ได้สร้างชื่อเสียงและเกียรติคุณ ได้รับรางวัลศิลปะเด็กและเยาวชนระดับชาติระดับนานาชาติ และระดับโลกกว่า 3,000 รางวัล ซึ่งนับว่ามากที่สุดในโลก (ชูเกียรติ ฉาโสง, 2544)

ชูเกียรติ ฉาโสง (2544) เขียนหนังสือสี่ช่อลงในเปลวเทียน ครูสังคม ทองมี กล่าวถึงเส้นทางชีวิตครูศิลปะชื่อก้องโลกที่มีวิถีชีวิต และเรื่องราวตอนสำคัญของชีวิตที่พลิกเปลี่ยนสร้างเสริมวิถีชีวิตของเด็กบ้านนอกคนหนึ่ง ที่รอนแรมกับครอบครัวจากจังหวัดอุบลราชธานีสู่จังหวัดเลย บิดามีอาชีพพนักงานขับรถของแขวงทางจันทกลายเป็นเด็กกรมทาง เด็กรักเรียนและเขียนหยุดหลุมในที่สุด การพบครูต้นแบบในวัยเยาว์ เมื่อครั้งเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่งผลให้มีใจรักในงานศิลปะ และใช้ความสามารถพิเศษทางศิลปะประกอบกับการเป็นเด็กเรียนดี จึงทำให้สามารถสอบชิงทุนเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยน AFS ของจังหวัดเลยเป็นคนแรก อันเป็นจุดพลิกผันครั้งสำคัญ

ของชีวิต ซึ่งกว่าจะได้เดินทางสู่อเมริกาได้ต้องยุ่งยากลำบากใจแสนสาหัสด้วย ไม่มีทุนทรัพย์ในการเดินทาง สุดท้ายเพื่อนๆ ร่วมห้องได้เสนอจัดฉายหนังให้ 2 รอบ เพื่อเก็บเป็นเงินทุนให้เดินทาง ทำให้นายสังคม ทองมี รู้ค่าแห่งกัลยาณมิตรที่แท้จริง ที่อเมริกาเขาเริ่มปรับตัวเข้ากับโลกใหม่ โดยใช้ฝีมือทางศิลปะเป็นสะพานนำไปสู่การยอมรับของบรรดาครูและนักเรียนที่นั่น จนมีชื่อติดจารึกในโรงเรียนในฐานะผู้ที่ทำคะแนนสูงสุดในวิชาศิลปะ จึงเป็นการไม่ยากเย็นนักกับการสอบเข้าเรียนภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประสบการณ์ในต่างแดนถูกนำมาปรับใช้กับชีวิตในช่วงมหาวิทยาลัยอย่างคุ้มค่าความยากจนจุดประกายให้เกิดรักและชอบอาชีพครูเป็นครั้งแรก และยิ่งส่งประกายมากขึ้นอย่างแรงกล้าเมื่อมีโอกาสได้ร่วมโครงการเรือเยาวชนอาเซียนที่ประเทศญี่ปุ่น เขาได้เข้าเยี่ยมชมโรงเรียนเล็กๆ ประจำเมืองนั้นที่มีครูสอนศิลปะที่สร้างบรรยากาศสนุกสนานเป็นความสนุกสนานและความอิสระมุ่งให้เด็กเกิดเสรีภาพในการสร้างสรรค์ เพื่อเป็นการปรับพื้นฐานทางการเรียนรู้จนทำให้หวังไว้ว่าเมื่อมีโอกาสเป็นครูเมื่อไหร่จะทำให้ได้เช่นนี้บ้าง และแล้วความหวังของครูสังคม ทองมี ก็เป็นจริงในวิถีชีวิตความเป็นครูศิลปะ จนสร้างชื่อเสียงก้องโลกอย่างปัจจุบัน เรื่องราวและประสบการณ์ที่สั่งสมมาดังกล่าวมานั้น เป็นแนวทางและแนวคิดที่จะสร้างและพัฒนาก่อนการสอนและสามารถทำให้สังคมมองเห็นคุณค่าของวิชาศิลปะมากยิ่งขึ้น

คอลัมน์ จิตรกรรมเยาวชน สกุลไทย ฉบับ 2545 เขียนถึงนิทรรศการศิลปะเด็กนานาชาติ ครั้งที่ 32 (The 23 International Children's Art Exhibition 2002) โดยสมาคมโทรทัศน์เพื่อวัฒนธรรมแห่งญี่ปุ่น (Nippon Television New York Cultural Society) มูลนิธิเพื่อศิลปศึกษา (Foundation for Art Education) กระทรวงศึกษาธิการญี่ปุ่น กระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น หนังสือพิมพ์โยมิอูริ พร้อมหน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชนร่วมกันจัดงานนิทรรศการศิลปะเด็กนานาชาติ ครั้งที่ 23 ประจำปี 2545 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น มีประเทศต่างๆ กว่า 48 ประเทศทั่วโลก ส่งผลงานศิลปะเด็กเข้าประกวดจำนวน 82,824 ภาพ นิทรรศการนี้มีเด็กไทยจากศูนย์ศิลปปรีชาญาณ โรงเรียนศรีสงครามวิทยา อำเภอดงสะพาน จังหวัดเลย และชมรมบ้านศิลปะเด็ก ได้รับรางวัลรวมทั้งสิ้น 411 รางวัล รางวัลที่สำคัญที่สุดของนิทรรศการนี้คือ รางวัลเกียรติคุณเหรียญทองรัฐมนตรีต่างประเทศญี่ปุ่น 1 รางวัล คือ นาย กิตติคุณ สมศรี โรงเรียนศรีสงครามวิทยา อำเภอดงสะพาน จังหวัดเลย นับเป็นผลงานครั้งล่าสุดที่ครูสังคม ทองมี ส่งเสริมให้ลูกศิษย์ได้รับรางวัลระดับนานาชาติ

การประเมินผลกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยได้กำหนดแนวทางการประเมินผลกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ เพื่อผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร ดังนี้ ครูที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ เป็นผู้ติดตามพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์โดยการประเมินอาจทำร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอื่นได้แก่วิทยากรชุมชนผู้ปกครองและรายงานผลการประเมินต่อผู้บริหาร

ระดับผลการตัดสินการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ มี 2 ระดับ คือ

“ผ่าน” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป และผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของแต่ละกิจกรรม

“ไม่ผ่าน” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่ำกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป หรือ ไม่ผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของแต่ละกิจกรรม

ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนครบทุกกิจกรรมตามที่โรงเรียนกำหนดในระดับ “ผ่าน” ในแต่ละช่วงชั้น

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ตาราง 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน

สถานภาพ	ผู้บริหารโรงเรียน (N = 5)	
	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	0	0
หญิง	5	100
2.อายุ		
31-40 ปี	0	0
41-50 ปี	3	60
51-60 ปี	2	40
3.ประสบการณ์ทำงาน		
ต่ำกว่า 11 ปี	0	0
11-20 ปี	0	0
21-30 ปี	5	100
4.วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	0	0
ปริญญาโท	2	40.00
ปริญญาเอก	3	60.00
5.ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน		
1-5 ปี	2	40.00
6-10 ปี	3	60.00
6.เคยเข้าร่วมประชุม อบรบ		
สัมมนา เกี่ยวกับกิจกรรมค่าย		
ศิลปะเด็ก		
เคย	5	100
ไม่เคย	0	0

จากตารางที่ 1 แสดงสภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 5 คน
ปรากฏผลดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นเพศหญิงจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 อายุระหว่าง 41-50 ปี
จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 อายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00
มีประสบการณ์ทำงาน 21 -30 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สำเร็จการศึกษาระดับ
ปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ปริญญาเอกจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ
60.00 ระยะเวลาในการได้ดำรงตำแหน่งปัจจุบันอยู่ระหว่าง 1 - 5 ปีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ
40.00 ระหว่าง 6 - 10 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 มีผู้ที่เคยเข้าร่วมการประชุม
อบรมสัมมนาเกี่ยวกับกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 2 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

สถานภาพ	ครูที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ(N = 8)	
	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	1	12.50
หญิง	7	87.50
2.อายุ		
21-30 ปี	2	25.00
31-40 ปี	4	50.00
41-50 ปี	2	25.00
51-60 ปี	0	0
3.ประสบการณ์ทำงาน		
ต่ำกว่า 11 ปี	2	25.00
11-20 ปี	4	50.00
21-30 ปี	2	25.00
31-40 ปี	0	0
4.วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	6	75.00
ปริญญาโท	2	25.00
5.เคยเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับกิจกรรมค่าย ศิลปะเด็ก		
เคย	8	100
ไม่เคย	0	0

จากตารางที่ 2 แสดงสภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก
สุนานาชาติจำนวน 8 คนปรากฏผลดังนี้

ครูที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติเป็นเพศชายจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 เป็นเพศหญิงจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 อายุระหว่าง 21 - 30 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 11 - 40 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 41- 50 ปี จำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 25.00 มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 11 ปี จำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 25.00 11 - 20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 21 - 30 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 6 คน เป็นร้อยละ 75.00 ปริญญาโทจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีผู้ที่เคยเข้าร่วมการประชุมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 3 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นวิทยากรกิจกรรมค่ายศิลปเด็กสู่นานาชาติ

สถานภาพ	วิทยากร (N = 9)	
	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	3	33.33
หญิง	6	66.66
2.อายุ		
21-30 ปี	8	88.88
31-40 ปี	1	11.11
3.วุฒิการศึกษา		
มัธยมศึกษา	0	0
ปริญญาตรี	7	77.77
ปริญญาโท	2	22.22
สูงกว่าระดับปริญญาโท	0	0
4.สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์		
ผู้บริหาร	0	0
ครู – อาจารย์	2	22.22
กำลังศึกษา	7	77.77

จากตารางที่ 3 แสดงสภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นวิทยากรกิจกรรมค่ายศิลปเด็กสู่นานาชาติ จำนวน 9 คน ปรากฏผลดังนี้

วิทยากรกิจกรรมค่ายศิลปเด็กสู่นานาชาติ เป็นเพศชายจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 เป็นเพศหญิงจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 อายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 88.88 31 – 40 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 77.77 ปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 สถานภาพปัจจุบัน เป็นครู จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 กำลังศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 77.77

ตาราง 4 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียน

สถานภาพ	นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม(N = 150)	
	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	0	0
หญิง	150	100
2.อายุ		
6-7 ปี	60	40.00
8-9 ปี	51	34.00
10-11 ปี	24	16.00
12-13 ปี	15	10.00
3.กำลังศึกษาระดับชั้น		
ป.1	35	23.33
ป.2	44	29.33
ป.3	32	21.33
ป.4	17	11.33
ป.5	12	08.00
ป.6	10	06.66

จากตารางที่ 4 แสดงสภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียน จำนวน 150 คน ปรากฏผลดังนี้

นักเรียนที่เป็นเข้าร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ เป็นเพศหญิง จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 100 อายุระหว่าง 6 - 7 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 8 - 9 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 10-11 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 12-13 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 29.33 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.33 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.33 ชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 08.00 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 06.66

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสังเกตการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ และศึกษาเอกสารในประเด็นของสภาพและปัญหาของการดำเนินการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาตามกรอบแนวคิดการวิจัย แล้วนำเสนอผลการวิจัยเป็นความเรียงในประเด็นต่อไปนี้

1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ
 - 1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ
 - 1.2 การทำโครงการจัดกิจกรรมและการเสนอขออนุมัติ
 - 1.3 การเตรียมอาคาร สถานที่
 - 1.4 การเตรียมบุคลากร
 - 1.5 การเตรียมงบประมาณ
 - 1.6 การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก
2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ
 - 2.1 การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม
 - 2.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการ
 - 2.3 การจัดกิจกรรม
 - 2.4 การติดตามดูแลกิจกรรม
3. ด้านการจัดการความรู้ทางด้านศิลปะ
 - 3.1 แนวคิดในการจัดการความรู้
 - 3.2 แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 3.3 เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้
 - 3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.5 บทบาทในการส่งเสริมพัฒนาเยาวชนด้านศิลปะ
4. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ
 - 4.1 การประเมินผลการจัดกิจกรรม
 - 4.2 การรายงานผลการจัดกิจกรรม

1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารพบว่า กิจกรรมต่างๆ ให้จัดทำเป็นแผนปฏิบัติงานและจัดทำเป็นโครงการเสนอผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนและผู้บริหาร ตามลำดับ เพื่อขออนุมัติจัดกิจกรรมและจัดสรรงบประมาณ ผู้บริหารเป็นผู้พิจารณาอนุมัติในการจัดกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการและโครงการ การจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียน ผู้ที่รับผิดชอบกิจกรรมและครูที่ปรึกษากิจกรรม เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านศิลปะของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างทักษะศิลปะของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ในระดับนานาชาติและตระหนักถึงคุณค่าของตนเองในการเป็นเยาวชนต้นแบบให้กับเยาวชนในชาติต่อไป

1.2 การทำโครงการจัดกิจกรรมและการเสนอขออนุมัติ

จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรม พบว่า โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยดำเนินการโดยผู้บริหารแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละกิจกรรม และได้มอบหมายให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบในการเขียนโครงการนำเสนอต่อผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนและผู้อำนวยการตามลำดับเพื่อขออนุมัติจัดกิจกรรมและจัดสรรงบประมาณครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้เขียนโครงการและคิดโครงการเอง ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นผู้ให้แนวทางในการปฏิบัติและช่วยในการกลั่นกรองโครงการผู้บริหารได้สนับสนุนให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมเขียนโครงการก่อนที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยพยายามกระตุ้นให้กำลังใจและเสนอแนวทางในการเขียนโครงการให้กับครูที่ปรึกษากิจกรรม ในด้านการทำโครงการนักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการเขียนโครงการ

จากการศึกษาเอกสารพบว่ากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ จัดทำโครงการและเสนอขออนุมัติซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ ชื่อโครงการจัดกิจกรรม หลักการ จุดประสงค์ เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ระยะเวลา สถานที่จัดผู้รับผิดชอบ งบประมาณ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3 การเตรียมอาคารสถานที่

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษากิจกรรม การสังเกตการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติและศึกษาเอกสาร พบว่า โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยมีห้องเรียนกิจกรรมห้องประกอบหอประชุมและห้องประชุมสำหรับดำเนินกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดอาคารสถานที่ได้แก่ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ผู้ช่วย

ผู้อำนวยการฝ่ายอาคารสถานที่ ครูที่ปรึกษากิจกรรม โดยกำหนดการใช้อาคารสถานที่ตามความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรมและจำนวนสมาชิกในแต่ละกิจกรรม มีครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดเตรียมห้องเรียนอาคารสถานที่สำหรับรองรับกิจกรรมของตนเอง การอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่ในหอประชุมต่างๆ โรงเรียนให้ความอนุเคราะห์การที่ครูที่ปรึกษากิจกรรมต้องการและจัดบุคลากรฝ่ายสถานที่อำนวยความสะดวกให้โดยครูที่ปรึกษากิจกรรมต้องประสานงานกับบุคลากรดังกล่าว

1.4 การเตรียมบุคลากร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและการศึกษาเอกสาร พบว่า โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยได้กำหนดบทบาทของบุคลากรเพื่อให้การจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ บรรลุผลบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะมีบทบาทดังต่อไปนี้ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเป้าหมายรวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและให้ความเห็นชอบผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้กำหนดนโยบายส่งเสริมสนับสนุน โดยมอบหมายการนิเทศติดตามงานให้กับอนุสาศก และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ซึ่งจะมีการสำรวจข้อมูลและวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการคณะอนุกรรมการ คณะครูผู้ประสานงานหัวหน้างานระดับประถมศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนตามความเหมาะสม จากนั้นนักเรียนจะเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรมกับครูที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ จนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองตามจุดประสงค์ของกิจกรรม ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการและผู้รับผิดชอบสำหรับกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ดังนี้ กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติเป็นหนึ่งในหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จึงกำหนดให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและครูในกลุ่มสาระเป็นผู้รับผิดชอบ

1.5 การเตรียมงบประมาณ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและการศึกษาเอกสารพบว่า งบประมาณในการจัดกิจกรรมดำเนินการโดยขออนุมัติงบประมาณต่อฝ่ายบริหาร โดยเสนองบประมาณตามโครงการงบประมาณส่วนใหญ่มาจากโรงเรียน

การเตรียมงบประมาณไม่ประสบปัญหา เนื่องจากในทุกๆ ปีการศึกษา ผู้รับผิดชอบกิจกรรมเป็นผู้ขอเสนองบประมาณ จึงทราบงบประมาณของกิจกรรมเป็นอย่างดี กิจกรรมส่วนใหญ่ได้รับการอนุมัติงบประมาณจากผู้บริหารตามที่เสนอ บางครั้งกิจกรรมประสบปัญหาเนื่องจากในระหว่างการจัดกิจกรรมมีค่าใช้จ่ายบางรายการเกิดขึ้นกะทันหัน

1.6 การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก

จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรม การสอบถามนักเรียนที่เป็นประธาน กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติและการศึกษาเอกสาร พบว่า ส่วนใหญ่ครูที่ปรึกษาดำเนินการ ประชาสัมพันธ์โดยใช้วิธีติดป้ายประชาสัมพันธ์ชี้แจงแต่ละกิจกรรม ในห้องประชุม ครูประจำชั้น แจ้งให้ทราบ ครูที่ปรึกษาใช้วิธีการประชาสัมพันธ์โดยเสียงตามสาย ลงเว็บไซต์ของโรงเรียนและ แผ่นพับ การรับสมัครสมาชิกใช้วิธีให้นักเรียนเลือกเข้ากิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถ ของนักเรียน ปัญหาการประชาสัมพันธ์ พบว่า ส่วนใหญ่ประสบ ปัญหาในเรื่องการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงการประชาสัมพันธ์ซ้ำ การประชาสัมพันธ์ขาดความ ต่อเนื่อง กิจกรรมประสบปัญหาในเรื่องวิธีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ปัญหาด้านการรับสมัครพบว่ารับสมัครจำกัด ช่วงเวลาในการรับสมัคร น้อยเกินไปและมีขั้นตอนการรับสมัครที่ซับซ้อน

2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

2.1 การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม

ก่อนที่จะให้นักเรียนเลือกสมัครเข้ากิจกรรม ได้มีการชี้แจงถึงจุดประสงค์และแนว การจัดกิจกรรม จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และการศึกษาเอกสาร พบว่า หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะและครูผู้สอนในกลุ่มสาระเป็นผู้ปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้า ร่วมกิจกรรม โดยปฐมนิเทศนักเรียนทุกคนตามช่วงชั้น และในช่วงแรกของการจัดกิจกรรมครูที่ ปรึกษาจะปฐมนิเทศเพื่อทำการชี้แจงจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม แนวการดำเนินการจัด กิจกรรมและการวัดประเมินผล สำหรับการปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วม กิจกรรมไม่ประสบปัญหา

2.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการ

จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรม การสอบถามนักเรียนที่เป็นประธาน กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ และการศึกษาเอกสาร พบว่า ไม่มีการเลือกตั้งคณะกรรมการ การเรียนการสอน นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียน พร้อมกันทุกห้อง แบ่งออกเป็นทั้งหมด 8 ห้อง ห้องละ 20 คน มีครูที่ปรึกษากิจกรรมและวิทยากรเป็นผู้ดูแลและรับผิดชอบในแต่ละห้อง สำหรับการเลือกตั้งคณะกรรมการไม่ประสบปัญหา

2.3 การจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมจะช่วยให้ นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า และเกิดประโยชน์ ต่อส่วนรวมและตนเอง เพราะเมื่อนักเรียนมีกิจกรรมซึ่งตนสนใจร่วมทำกับเพื่อนๆจะไม่ตั้งตน

เป็นผู้ต่อต้านสังคม หรือประพฤติดื้อต่อสังคม นอกจากนี้ยังเกิดการเรียนรู้และความสนใจใหม่ๆ ขึ้น เพราะได้พบกับบุคคลซึ่งมีความสนใจเหมือนกัน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรบางประเภท อาจจะช่วยให้นักเรียนได้พบกับสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายภาคหน้า

จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรม ครูสังคม ทองมี ทีมวิทยากร การสอบถาม นักเรียนที่เป็นประธานกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ การสังเกตการณ์จัดกิจกรรม และการศึกษาเอกสาร พบว่า

การจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ มุ่งให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ฝึกปฏิบัติจริงและค้นพบความถนัดของตนเอง สามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตามความสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายส่งเสริมความเป็นเลิศในด้านศิลปะ เป็นการสร้างความรู้ความสามารถ ก่อให้เกิดความยั่งยืนในด้านการพัฒนาเยาวชน ที่กำลังสำคัญของประเทศชาติ ในอนาคต เพราะศิลปะจะช่วยหล่อหลอมให้บุคคลมีความประณีต ละเอียดอ่อน ช่างสังเกต มีความคิดสร้างสรรค์ มีสุนทรียภาพและเป็นคนที่มีสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความสุข ความเพลิดเพลิน ใช้เวลาว่างอย่างเป็นประโยชน์และสร้างความจริงใจ ครูสังคม ทองมี จึงมีบทบาทอย่างยิ่งในการสร้างโอกาสให้เยาวชนได้พัฒนาความสามารถทางศิลปะของตน และสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่โดดเด่นในเวทีระดับประเทศและนานาชาติ เปรียบเสมือนเพชรที่ได้รับการเจียรไนจากช่างผู้มีฝีมือให้ส่องแสงระยิบระยับและทวีคุณค่ามากขึ้น ซึ่ง นักเรียนที่มีความสามารถเหล่านี้จะได้สืบสานงานศิลปะและการพัฒนาเยาวชนรุ่นต่อไป ไปอย่างต่อเนื่องเพื่อ การสร้างสรรค์วงการศิลปะของไทยและของโลกต่อไป

กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ มีวิธีดำเนินการคือรับสมัครนักเรียนทุกระดับชั้น ตั้งแต่ ป.1-ป.6 ที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมในช่วงปิดเทอมเดือนตุลาคม การจัดกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นเวลาเช้าเที่ยงบ่าย เป็นระยะเวลา 3 วัน นอกเหนือเวลาเรียน กิจกรรมส่วนใหญ่เพื่อ พัฒนาศักยภาพและส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความสามารถด้านศิลปะหรือนักเรียนที่สนใจด้านศิลปะ ได้รับการถ่ายทอดความรู้ เทคนิคกระบวนการทางด้านศิลปะ จากครูสังคม ทองมี และทีมวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต การสร้างองค์ความรู้ เน้นการปฏิบัติ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างทักษะศิลปะ ทักษะคิดที่ดีต่อการเรียนศิลปะอย่างต่อเนื่อง และเข้มข้น การเรียนการสอนจะเน้นตามเนื้อหาดังนี้ ทักษะทัศนศึกษา ทักษะศิลปะตามจินตนาการ ศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เทคนิควิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ การเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ การวาดเส้น แสงเงา วาดภาพสีชอล์ก วาดภาพสีน้ำ วาดภาพสีโปสเตอร์ โดยมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย สนับสนุนให้

นักเรียนในทุกระดับชั้นวาดภาพส่งประกวด ซึ่งจัดโดยหน่วยงานราชการ เอกชนและอื่นๆ ในระดับประเทศ ตลอดจนปลูกฝังความซาบซึ้งในงานศิลปะ ผ่านการจัดการแสดง การเผยแพร่บทความ และการส่งผลงานนักเรียนเข้าประกวดในระดับนานาชาติ

ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมได้แก่ ความเอาใจใส่ของบุคลากร ความสนใจของนักเรียน การสนับสนุนของผู้บริหารและผู้ปกครอง

ปัญหาการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาด้านเวลา ในการสร้างสรรค์ผลงานเนื่องจากในแต่ละวันนักเรียนจะเริ่มเรียนในเวลา 09.00 น. ถึง 14.00 น. ในแต่ละผลงานต้องใช้เวลาในการทำงานค่อนข้างเยอะ รวมทั้งรายละเอียดในผลงาน ทำให้ผลงานของนักเรียนเสร็จไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด

2.4 การติดตามดูแลกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้มอบหมายการนิเทศติดตามงานให้กับอนุสาศก ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนและหัวหน้าแผนกระดับประถมศึกษา ซึ่งจะมีการสำรวจข้อมูลและวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับ คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะครู ผู้ประสานงานหัวหน้างานฝ่ายต่างๆ ผู้ปกครองและชุมชนตามความเหมาะสม

จากการสอบถามครูที่ปรึกษากิจกรรม พบว่า ครูที่ปรึกษากิจกรรมติดตามดูแลและควบคุมการจัดกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เมื่อพบปัญหาดำเนินการแก้ไข ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนช่วยดูแลและสอบถามการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารติดตามดูแลการจัดกิจกรรมจากการเยี่ยมเยียนติดตามจากรายงานการดำเนินการจัดกิจกรรม

ปัญหาการติดตามดูแลการจัดกิจกรรมพบว่าฝ่ายบริหาร ติดตามการดูแลการจัดกิจกรรมไม่ทั่วถึงเนื่องจากผู้บริหารมีภาระงานมากและจำนวนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนทั้งหมดก็มากด้วย

3. ด้านการจัดการความรู้ทางด้านศิลปะ

3.1 แนวคิดในการจัดการความรู้

จากการสัมภาษณ์ ครูสังคม ทองมี และทีมวิทยากร ซึ่งเป็น ลูกศิษย์ของครูสังคม ทองมี พบว่า แนวคิดในการจัดการความรู้ ของครูสังคม ทองมี แบ่งออก เป็น 4 ด้าน ดังนี้

3.1.1 แนวคิดด้านการส่งเสริมความรักในศิลปะ ครูสังคม ทองมี มองว่า การเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ การคิดที่เป็นเหตุเป็นผล ถึงวิธีการเอาศิลปะความเป็นมาของรูปแบบภูมิปัญญาท้องถิ่นและรากฐานทางวัฒนธรรม ค้นหาว่าผลงาน

ศิลปะสื่อความหมายกับตนเองค้นหาศักยภาพความสนใจส่วนตัว ผูกการเรียนรู้การสังเกตที่ละเอียดอ่อน อันนำไปสู่ความรักเห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะและสิ่งรอบตัว พัฒนาเจตคติ สมาธิ ทัศนียภาพส่วนตัว มีทักษะกระบวนการวิธีการแสดงออกการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทของศิลปกรรมในสังคมในบริบทของการสะท้อนวัฒนธรรมทั้งของตนเองและวัฒนธรรมอื่น พิจารณาว่าผู้คนในวัฒนธรรมของตนมีปฏิริยาตอบสนองต่องานศิลปะช่วยให้มีมุมมองและโลกทัศน์กว้างไกล ช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจในทัศนด้านอื่นๆ สะท้อนให้เห็นมุมมองของชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคมการเมือง การปกครองและความเชื่อความศรัทธาทางศาสนา ด้วยลักษณะธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ การเรียนรู้เทคนิควิธีการทำงานตลอดจนการเปิดโอกาสให้แสดงออกอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ดัดแปลงจินตนาการ มีสุนทรียภาพและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล ศิลปะเสริมสร้างให้ชีวิตมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ช่วยให้มีจิตใจที่งดงามมีสมาธิ แน่วแน่ สุขภาพกายและสุขภาพจิตมีความสมดุลเป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์ เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติโดยส่วนตัว และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคมโดยรวม

3.1.2 แนวคิดด้านการส่งเสริมคุณค่าในศิลปะ ครูสังคม ทองมี มองว่าศิลปะเป็นสิ่งสูงค่าและมีคุณค่าในตัวเอง เขากล่าวว่าโดยปรัชญา โดยหลักการ ไม่ใช่เรื่องใหม่ในเรื่องประโยชน์ของศิลปะทุกแขนงที่จะไปพัฒนาคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาค้นคว้าเป็นร้อยปีแล้ว การศึกษาการพัฒนาการวิจัยในประเทศที่เจริญก็ทำกันมานานแล้ว มีคำว่า ศิลปศึกษา จุดประสงค์ก็คือ การพัฒนาทุกๆ ด้านศิลปะเรื่องใหญ่ก็เป็นเรื่องของความรู้สึก ความงาม อะไรต่างๆ เป็นความงามทางตา เรื่องของเส้น ของสี การเห็น นอกจากนี้ก็มีด้านภาษา ตัวหนังสือ ด้านกวี งานของวรรณกรรม เป็นต้น ศิลปะเป็นประโยชน์ทางด้านจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ นั่นคือการเห็นคุณค่าโดยทัศนคติของสังคม

3.1.3 แนวคิดด้านการปรับหลักสูตรวิชาศิลปะให้ทันสมัย ครูสังคม ทองมี เห็นว่าปัจจุบันหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาศิลปะยังไม่มี ความทันสมัยและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลก โดยเฉพาะบุคลากรทั้งครูผู้สอนและผู้บริหาร ที่ยังขาดความเข้าใจ トラบใดที่ขาดคนเข้าใจจริงๆ ไม่ใช่ใครก็ได้ที่จะสอนวาดเขียน ทุกวันนี้ก็ยังมีแนวคิดเช่นนั้นอยู่ การเรียนรู้ศิลปะนั้นช่วงสำคัญที่สุดคือวัยเด็ก ช่วงเด็กมีความสำคัญที่สุดทั้งระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาตอนต้น ครูสังคมเน้นเรื่องความเข้าใจของครูผู้สอนศิลปะในเรื่องการแสดงออกของเด็ก โดยกล่าวว่าความงามของศิลปะเด็กนั้นอยู่ที่การแสดงความคิดและจินตนาการแบบเสรีหรือ

free expression อีกทั้งเน้นการสอนให้เด็กมีความมั่นใจในการแสดงออกและเด็กอนุบาลถึง ป. 6 กำลังอยู่ในวัยที่กำลังมีจินตนาการ ไม่ควรไปสกัดกั้นจะทำให้เด็กไม่มีการพัฒนาเรื่องความคิดสร้างสรรค์ และสำคัญครูจะต้องเข้าใจถึงหัวใจของความงามในการแสดงออกผ่านรูปร่าง รูปทรง และสีสันทัน ซึ่งจะไม่เหมือนจริงอย่างที่ผู้ใหญ่วาด จำเป็นที่ต้องใช้ครูที่เข้าใจพัฒนาการด้านจิตวิทยา พัฒนาการศิลปะของเด็กแต่ละวัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหลักสูตรต้องใส่รายละเอียดของวิชาศิลปะไว้ในนโยบายทุกสถาบันจะต้องจัดการอบรมอย่างน้อยปีละครั้งให้กับครูที่จำเป็นต้องสอนศิลปะ การส่งเสริมผู้ที่มีความสามารถทางนี้มีตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมเห็นชัดเจนขึ้นที่สังคมจังหวัดเลยแล้วสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนไปในระดับมหาวิทยาลัยก็เปิดสาขานี้เพิ่มมากขึ้น มีคนที่จบแขนง Design แขนงออกแบบครบทุกแผนกมี Interior Design ออกแบบผลิตภัณฑ์ Product Design ออกแบบเครื่องประดับทางด้านนิเทศศิลป์ก็มีมาก หรือเป็นการสร้างความเข้าใจให้ตรงกันผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ามึงงานทำเปลี่ยนค่านิยมเห็นเป็นรูปธรรม ซึ่งทั้งหมดจะสำเร็จได้ต้องเริ่มจากการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความเป็นจริงก่อนนั่นเอง

3.1.4 แนวคิดในการส่งเสริมและให้โอกาสเด็กและเยาวชน โดยมองว่าเด็กและเยาวชนควรได้รับโอกาสจากการเรียนศิลปะ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเป็นทางเลือกสำหรับตนเองเท่าเทียมกับสาขาวิชาอื่นๆ พ่อแม่ผู้ปกครองยังมองว่าวิชาศิลปะเป็นยาขมไม่สนับสนุน ให้เด็ก ๆ เก่งทางด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว ถือเป็นความเข้าใจที่ผิด เนื่องจากวิชาที่หนักๆ เช่น คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี เป็นการพัฒนสมองซีกซ้ายเพียงอย่างเดียว ทำให้เด็กมีความเครียดมากเกินไป ไม่ได้ผ่อนคลายความคิด ความอ่าน หรือพลังแห่งการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ไม่เกิดขึ้น หากเด็กๆ ได้ฝึกวาดเขียนฝึกงานศิลปะตั้งแต่เด็กสิ่งเหล่านี้จะเป็นอาหารเสริมจินตนาการให้แก่เด็ก ช่วยทำให้เด็กเกิดจินตนาการหรือความคิดไอเดียใหม่ๆ และสามารถนำไปสู่โอกาสในการสร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง เป้าประสงค์หลักคือให้เด็กรู้จักระบอผลของการกระทำอยู่ที่ทำอย่างไรที่จะให้งานศิลปะ เข้าไปผสมผสานให้เป็นหนึ่งเดียวกับชีวิตเด็ก หลังจากที่ได้พิสูจน์ด้วยตัวตัวเองแล้วว่า มีสิ่งมหัศจรรย์และพลังจินตนาการมากมาย ที่เราค้นเจอในตัวลูกศิษย์ มิได้มุ่งหวังสร้างเด็กให้เป็นผู้มุ่งหวังเอาจากการแข่งขัน แต่เพียงอย่างเดียว มิได้มุ่งหวังสร้างเด็กเพื่อให้เด็กเป็นศิลปินมีชื่อเสียงโด่งดัง โอกาสแบบนี้มันเป็นแค่ผล เป็นกิจกรรมที่แสดงออก รางวัลทั้งหลายนั้น ถ้าเรารู้เท่าทันว่ามันคืออะไรแยกแยะให้ออก แก่นของมันคือส่งเสริมให้เขารักศิลปะ ไม่ใช่สอนให้เขาเป็นศิลปิน เป็นการแข่งขัน แต่เป็นการแข่งขันที่อยู่บนพื้นฐานความยุติธรรม ให้เขาได้เรียนรู้ความสมหวัง ไม่สมหวัง ทุกอย่างมันต้องมีการประเมินค่าไปด้วย

3.2 แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์ ครูสังคม ทองมี ผู้บริหาร ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ การศึกษาเอกสาร พบว่า การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ (Objectives) ของค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ มีแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ มาจากหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2560

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สุนทรียภาพ ความเป็นคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้น กิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งด้านร่างกาย จิตใจสติปัญญา อารมณ์และสังคม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาระบวนการรับรู้ทางศิลปะ การเห็นภาพรวม การสังเกตรายละเอียด สามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ด้วยการใช้ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

วิสัยทัศน์/เป้าหมาย

มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก สื่อความคิดสร้างสรรค์ผ่านงานศิลปะ สามารถนำศิลปะมาเสริมสร้างแนวทางดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น ยกระดับจิตใจให้งดงาม อ่อนโยน มีสุนทรียภาพ เห็นคุณค่า รักและหวงแหนศิลปวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งเสริมผลงานสู่ระดับสากล

เป้าหมาย

- มีทักษะด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์
- มีความคิดสร้างสรรค์ และเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมไทย
- มีผลงานด้านศิลปะสู่สากล
- สมรรถนะผู้เรียน/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย พุทธศักราช 2560 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย วิทยาลัย พุทธศักราช 2560 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย วิทยาลัย พุทธศักราช 2560 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

- 1.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 2.ซื่อสัตย์สุจริต
- 3.มีวินัย
- 4.ใฝ่เรียนรู้
- 5.อยู่อย่างพอเพียง
- 6.มุ่งมั่นในการทำงาน
- 7.รักความเป็นไทย
- 8.มีจิตสาธารณะ
- 9.มีความเป็นกุลสตรี

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1.กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมนอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2.กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความ

ถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์

2.2 กิจกรรมชมรม

3.กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม (โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย, 2560a)

3.3 เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์ ครูสังคม ทองมี ทีมวิทยากร แบบสอบถามนักเรียน ศึกษาเอกสาร แบบสังเกตพบว่า กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ กิจกรรมส่วนใหญ่เพื่อพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความสามารถด้านศิลปะหรือนักเรียนที่สนใจด้านศิลปะ ได้รับการถ่ายทอดถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปะผ่านกระบวนการต่างๆ จากครูสังคม ทองมี และทีมวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ โดยมีนักเรียนเป็นจุดศูนย์กลาง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต การสร้างองค์ความรู้ เน้นการปฏิบัติส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างทักษะศิลปะ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนศิลปะอย่างต่อเนื่องและเข้มข้น การเรียนการสอนจะเน้นตามเนื้อหา ดังนี้

- ทักษะทัศนศิลป์ศาสตร์
- ศิลปะตามจินตนาการ
- ศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- เทคนิควิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ
- การเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ
- การวาดเส้น แรเงา
- วาดภาพสีชอล์ก วาดภาพสีน้ำ วาดภาพสีโปสเตอร์

ที่สำคัญคือ ใช้วิธีสอนจากง่ายไปหายาก เพื่อให้เด็กรู้สึกทำท่ายอยู่ตลอดเวลา โดยการให้แนวทางพื้นฐานต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเสียก่อนจึง มุ่งเข้าสู่โลกของการ

จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ มีสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีที่หลากหลาย ทันสมัย สนับสนุนให้นักเรียนในทุกระดับชั้นวาดภาพส่งประกวด ซึ่งจัดโดยหน่วยงานราชการ เอกชนและอื่นๆ ในระดับประเทศ ตลอดจนปลูกฝังความซาบซึ้งในงานศิลปะ ผ่านการจัดการแสดง การเผยแพร่บทความ และการส่งผลงานนักเรียนเข้าประกวดในระดับนานาชาติ

3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์ ครูสังคม ทองมี ทีมวิทยากร แบบสอบถามนักเรียน ศึกษาเอกสาร แบบสังเกตพบว่าหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และรูปแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง ไว้ว่า ครูจะต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งที่ สอน (เนื้อหา) วิธีที่ใช้สอน(เทคนิคการสอน) และสื่อการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้จะประสบ ความสำเร็จหากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน การ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนจะมีความสุขสนุกสนานจากการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมได้ค้นพบ คำถามคำตอบใหม่ๆพบประเด็นที่ท้าทายความสามารถรวมทั้งบรรลุผลสำเร็จของงานที่เริ่มต้น ด้วยตนเองเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้มองเห็นความสามารถของตนในหลายๆ ด้านเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาประสบการณ์โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นผู้ให้บริการเพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปได้ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรยึด หลักดังนี้

1. กระบวนการจัดการเรียนรู้ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวาดังนั้นผู้เรียนจึงควร รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากแหล่งต่างๆ กันประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเองซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำและสามารถใช้การเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ได้
4. ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีทักษะกระบวนการจนสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการ แสวงหาความรู้และคำตอบต่างๆ ที่ตนต้องการ
5. การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียนคือการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ครูสังคม ทองมี ทำหน้าที่เป็นวิทยากรหลักประจำค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย วิธีการจัดการความรู้ของท่านจะสอนจากง่ายไปหายาก เพื่อให้เด็กรู้จัก ความท้าทายอยู่ตลอดเวลา โดยการให้แนวทางพื้นฐานต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเสียก่อน เพื่อ

มุ่งเข้าสู่โลกของการจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์กันอย่างอิสระ ความเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนการสอนและการจัดการความรู้ของวิชาศิลปะระบบใหม่เกิดขึ้น เมื่อครูสังคม ทองมี ได้เข้ามาเป็นวิทยากรสอนศิลปะที่โรงเรียนนี้ โดยวิธีสอนนี้ ทดลองใช้แล้วเกิดผลการเรียนรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีนี้เรียกว่าวิธีสอนแบบเน้น “เด็กเป็นศูนย์กลาง”(Child Centerd) วิธีนี้ผู้เรียนจะได้ขึ้นการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมเต็มที่ต่อการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนแต่ละคนมีคุณค่าสมควรได้รับการเชื่อถือไว้วางใจเป็นแนวทางที่จะผลักดันผู้เรียนไปสู่การบรรลุศักยภาพของตน โดยส่งเสริมความคิดของผู้เรียนและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ เมื่อใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ ดังกล่าว ครูสังคม ทองมี เริ่มทุ่มเทกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ห้องเรียนมีบรรยากาศสนุกสนาน ผ่อนคลาย ปลดปล่อยเด็กให้มีอิสระในการเคลื่อนไหวขณะปฏิบัติงานโดยไม่ต้องนั่งจมกับโต๊ะเรียนเพียงอย่างเดียว เหมือนวิชาอื่นซึ่งมักเน้นการท่องจำและการเขียนตามคำบอกเป็นหลัก

วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีนี้ เป็นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและบูรณาการทางปัญญาในทุกด้าน และทำให้เด็กนักเรียนหันมาสนใจวิชาศิลปะมากขึ้น จุดประสงค์หลักของครูสังคม ทองมี คือการเน้นให้นักเรียนรับวิชาศิลปะเพื่อเป็นพื้นฐานด้านอารมณ์ คำนึงถึงความสำคัญและความจำเป็นที่มีลักษณะร่วมค่านึงถึง ชุมชน สังคม ภูมิปัญญา และวัฒนธรรม เพื่อให้ศิลปศึกษา มีบทบาทร่วมในการพัฒนาสังคมไทยอย่างเป็นจริงยั่งยืน

3.5 บทบาทในการส่งเสริมพัฒนาเยาวชนด้านศิลปะ

จากการสัมภาษณ์ ครูสังคม ทองมี ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษากิจกรรม และทีมวิทยากร พบว่า โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยและครูสังคม ทองมี ได้วางนโยบายโครงการในการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ เพื่อฝึกทักษะและประสบการณ์ให้แก่นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ และสนใจในงานทางด้านศิลปะโดยมีการกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตรของโรงเรียนและได้จัดแสดงผลงานจัดกิจกรรมต่างๆ ทางด้านศิลปะอย่างสม่ำเสมอ เช่น การจัดกิจกรรมประกวดผลงานทางศิลปะ การจัดกิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ การจัดนิทรรศการศิลปกรรม การอบรมให้ความรู้แก่ครูอาจารย์สอนศิลปะ การจัดกิจกรรมประกวดผลงานทางศิลปะ ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

โดยการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติครั้งนี้ ครูสังคม ทองมีได้มีบทบาทในการส่งเสริมนักเรียนในด้านการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กและเยาวชนได้แสดงออกทางศิลปะดังนี้

1. การจัดกิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ ได้มีการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เพื่อฝึกทักษะและประสบการณ์ทางด้านศิลปะเพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการเหมาะสมกับวัย ได้แสดงออกตามความถนัดและความสามารถของตนเองมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีเจตคติและค่านิยมพื้นฐานที่จะเกิดจิตสำนึกในคุณค่าและประโยชน์ของศิลปะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักนำศิลปะมาประยุกต์ใช้ให้เกิดคุณค่าและรสนิยมที่ดีได้

2. การจัดกิจกรรมนิทรรศการศิลปะเด็ก เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ผลงานศิลปะของนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้ทราบความเคลื่อนไหวทางด้านศิลปะ ได้ซึมซับเอาความงามจากศิลปะ ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ส่วนใหญ่จะเป็นการจัดกิจกรรมผลงานทางด้านจิตรกรรมของนักเรียนที่ได้ผ่านการคัดเลือกและผลงานที่ได้รับรางวัลจากค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ แล้วนำผลงานเหล่านั้นมาจัดแสดง เป็นช่วงเวลาหมุนเวียนไปเรื่อยๆ อย่างสม่ำเสมอภายในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียน คุณครู ผู้ปกครองหรือคณะกรรมการจากภายนอก ที่ได้มีโอกาสมาเยี่ยมชมโรงเรียน ได้ชื่นชมความสามารถของนักเรียน

3. การส่งผลงานนักเรียนเข้าร่วมประกวด ครูสังคม ทองมี และทีมวิทยากรครูที่ปรึกษากิจกรรมได้ดำเนินการคัดเลือกผลงานของนักเรียนจากค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ บางครั้งมีการปฏิบัติงานตามหัวข้อที่มีหน่วยงานกำหนดผลงานที่จะส่งเข้าประกวดทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ ในการดำเนินกิจกรรมจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี โดยได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย จัดสรรเงินงบประมาณโครงการให้ ในการจัดประกวดผลงานศิลปะจะมีค่าใช้จ่ายสูงมาก เพราะการส่งผลงานเข้าร่วมประกวดระดับประเทศและต่างประเทศจำเป็นต้องมีค่าจัดส่งราคาสูง ซึ่ง ดร.มุสดี ตามไท ในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ได้อนุมัติและให้การสนับสนุนเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น เพราะงานศิลปะจะต้องใช้สีและอุปกรณ์ต่างๆ จำนวนมากซึ่งมีราคาสูง

เมื่อประมวลบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาเยาวชนด้านศิลปะ จึงสรุปได้ว่า ในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียนหรือเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย นั้น ทุกภาคส่วนมีบทบาทและมีส่วนช่วยให้กิจกรรมดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ประสบความสำเร็จ เริ่มต้น จากโรงเรียน คณะผู้บริหาร คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ทีมวิทยากร ที่สำคัญ ครูสังคม ทองมี นั้นมีบทบาทปรากฏเด่นทั้ง การถ่ายทอดและการเผยแพร่ศิลปะ ควบคู่กันไปโดยมีเด็กหรือผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางครูสังคม ทองมี ในฐานะครูผู้สอน การปฏิบัติ

ตนเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านการดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง ประพฤติปฏิบัติตนอย่างเรียบง่ายสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นการพิสูจน์ตนเองจากการกระทำ แสดงถึงควมมีอิสระในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ครูสังคม ทองมี ตระหนักดีว่า หากครูตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของศิลปะย่อมถ่ายทอดไปยังนักเรียนผู้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ และสืบสานงานศิลป์ต่อไปในอนาคต ดังนั้นจึงพยายามถ่ายทอดถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปะผ่านกระบวนการต่างๆ นอกจากนั้นยังได้ส่งเสริมเยาวชนให้ซึมซับถึงคุณค่า และความสำคัญของศิลปะและส่งเสริมสนับสนุนเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางศิลปะให้ได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ การถ่ายทอดความรู้ทางศิลปะมาโดยตลอดเป็นระยะเวลานาน ทำให้ได้รับการยอมรับและยกย่องจากสังคมประเทศชาติและระดับโลกว่าเป็นบุคคลทางศิลปะ

การบรรลุความสำเร็จต่อบทบาทของ ครูสังคม ทองมี จึงเป็นไปตามทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงศิลปะสมัยใหม่ (Post – Modern Arts Education) คือการเรียนการสอนต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูมีหน้าที่เป็นผู้จัดการ วางแผนกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการสามารถเลือกใช้สื่อหลากหลายชนิด เพื่อการแสดงออกทางศิลปะที่อิสระ ปราศจากการอบจำกดแบบเก่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาผู้เรียน พัฒนาศักยภาพในกระบวนการคิดอย่างเต็ม ศักยภาพ อันจะนำไปสู่ความสมดุลระหว่างการคิดหาเหตุผลและจินตนาการซึ่งก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างมีคุณค่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพในการรับรู้ การเสพสุนทรีย์ของผู้เรียนซึ่งนำไปสู่การเป็นผู้เข้าใจในสุนทรีย์อย่างหลังสมัยใหม่ กิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีประสบการณ์ ในการเข้าใจความรู้ ความคิดของสากลและนานาชาติ ขณะเดียวกันก็กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ชุมชน และสังคมที่ผู้เรียนดำรงอยู่ (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2552) และเป็นไปตามแนวคิดการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) คือกระบวนการรวบรวมความรู้ที่มีอยู่อย่างไม่เป็นระบบ ทั้งในธรรมชาติ และในตัวคน รวมถึงสื่อสารสนเทศต่างๆ มาพัฒนาให้เป็นระบบที่สมบูรณ์ทำให้บุคคลสามารถเข้าถึงความรู้ไปพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ พัฒนาตนและสังคมโดยรวมนำไปปฏิบัติงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (วิจารณ์ พานิช, 2555)

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดกิจกรรมและปัญหาในการจัดกิจกรรม ค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ

4.1 การประเมินผลการจัดกิจกรรม

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยได้กำหนดแนวทางการประเมินผลกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ เพื่อผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร ดังนี้ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ

นานาชาติเป็นผู้ติดตามพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยการประเมินอาจทำร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอันได้แก่ วิทยากร ผู้ปกครอง และรายงานผลการประเมินต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

ระดับผลการตัดสินการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ มี 2 ระดับ คือ

“ผ่าน” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป และผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของแต่ละกิจกรรม

“ไม่ผ่าน” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่ำกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป หรือไม่ผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของแต่ละกิจกรรม

ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติครบทุกกิจกรรมตามที่โรงเรียนกำหนดในระดับ “ผ่าน” ในแต่ละช่วงชั้น

จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรม การสอบถามนักเรียน การสังเกตการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ และการศึกษาเอกสาร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประเมินโครงการก่อนอนุมัติกิจกรรม โดยพิจารณาถึงความพร้อมด้าน บุคลากร งบประมาณ สถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ มีการประเมินผลระหว่างดำเนินงาน โดยการสอบถามครูที่ปรึกษากิจกรรมถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติกิจกรรมและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ โดยส่วนใหญ่จะประเมินจากรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน

ผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการจัดกิจกรรมคือ ครูที่ปรึกษา ส่วนใหญ่ครูที่ปรึกษากิจกรรมประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรม และประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมว่ามีผลสำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยกิจกรรมส่วนใหญ่ใช้วิธีประเมินเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม บางกิจกรรมใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริง โดยการสังเกตผลงานและพฤติกรรมจากผลการประเมินในระยะต่างๆ ครูที่ปรึกษากิจกรรมได้นำไปวางแผนเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติในปีการศึกษาต่อไปและวางแผนนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติประเมินผลจากเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม 80 เปอร์เซ็นต์ของเวลาเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด

ปัญหาการประเมินผลการจัดกิจกรรมพบว่าครูที่ปรึกษากิจกรรมไม่ได้บันทึกการประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมเป็นร่องรอยหลักฐานไว้เป็นลายลักษณ์อักษรการประเมินผลทำไม่สม่ำเสมอและยังไม่เป็นระบบ

4.2 การรายงานผลการจัดกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร พบว่า ครูที่ปรึกษาจัดทำรายงานการจัดกิจกรรมหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม สรุปเป็นเอกสารหลังสิ้นปีการศึกษา นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอภิปรายข้อดีข้อเสียของการจัดกิจกรรมและบันทึกผลการรายงานผลการจัดกิจกรรมเพื่อรับทราบปัญหาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป แต่ไม่มีส่วนร่วมในการทำเอกสารรายงานผลการจัดกิจกรรมเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน

จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรมพบว่าในระหว่างการทำกิจกรรม ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ประเมินและบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน หลังจากการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว มีการสรุปการจัดกิจกรรมจัดทำเป็นรายงานผลการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

ปัญหาการรายงานผลการจัดกิจกรรม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการรายงานว่าได้จัดกิจกรรมอะไรบ้าง แต่ขาดรายละเอียดในเรื่องอุปสรรคและปัญหาในการจัดกิจกรรม ซึ่งมักใช้วิธีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาแต่ไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร บางกิจกรรมครูที่ปรึกษากิจกรรมซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการรายงานผลการจัดกิจกรรมมีภาระงานมากทำให้การรายงานผลการจัดกิจกรรมล่าช้า

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในระดับประถมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งจะศึกษาการจัดการความรู้ของค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในระดับประถมศึกษาโดยศึกษาวิธีการจัดการความรู้ การถ่ายทอดความรู้ทางศิลปศึกษา ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured) แบบสอบถาม แบบสังเกตการณ์จัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ และแบบศึกษาเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยศึกษาจากแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สำหรับผู้บริหารแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติโดยครูสังคม ทงมี ในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรม การดำเนินการจัดกิจกรรม และการประเมินผลการจัดกิจกรรม

ฉบับที่ 2 เป็นสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สำหรับครูที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติโดยครูสังคม ทงมี แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติโดยครูสังคม ทงมี ในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรม การดำเนินการจัดกิจกรรม และการประเมินผลการจัดกิจกรรม

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามเชิงลึก สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่เป็นประชากรของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรม การดำเนินการจัดกิจกรรม และการ ประเมินผลการจัดกิจกรรม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านความคิด สุนทรียภาพ ทักษะ

ฉบับที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง สำหรับครูสังคม ทอมมี และที่มหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและชีวประวัติของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ด้านแนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอนทางด้านศิลปศึกษา ของ ครูสังคม ทอมมี ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน จากอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งรูปแบบการสอน กระบวนการถ่ายทอดวิชาศิลปศึกษา

ฉบับที่ 5 เป็นแบบสังเกตการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ใช้สังเกตเกี่ยวกับการเตรียมการจัดกิจกรรม การดำเนินการจัดกิจกรรม และการประเมินผลการจัดกิจกรรม

ฉบับที่ 6 เป็นแบบศึกษาเอกสาร สำหรับวิเคราะห์เนื้อหาในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ อันเป็นข้อมูลที่สำคัญเพื่อประกอบการศึกษาซึ่งมีความสัมพันธ์กับกรอบแนวคิดในการวิจัย เอกสารที่ใช้ศึกษาได้แก่ เอกสารการดำเนินงานของกิจกรรมกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย พุทธศักราช 2560 แผนปฏิบัติการประจำปี คำสั่งและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการสำหรับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กำหนดการสอน แผนการสอน เอกสารการวัดและประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview) และการสอบถามเป็นหลักสำหรับข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติและการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary studies) แล้วจึงรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ตีความและสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อเรียบเรียงผล แล้วนำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis) ซึ่งผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ว่า โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยมีรูปแบบในการจัดทำค่ายศิลปะและการจัดการความรู้ในค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ ดังนี้

1. การดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ
2. ผลงาน/ลักษณะของกิจกรรมศิลปะที่สอน วิธีการสอน
3. บทบาทของครูสังคม ท้องมี/ปัจจัยที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ
4. ทศนคติของเด็กนักเรียนที่มีต่อค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ และการพัฒนาสู่ระดับ

สากล

1.การดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ โรงเรียนให้อิสระแก่ครูผู้จัดกิจกรรมในการดูแลและควบคุมการจัดกิจกรรม โดยมีแนวทางดำเนินการจัดกิจกรรมตามระบบการบริหารงานภายในโรงเรียน คือ ในการทำกิจกรรมใดใดในโรงเรียนกิจกรรมเหล่านั้นต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเป็นประโยชน์โดยตรงต่อนักเรียนและเพื่อประโยชน์ไปสู่ชุมชน สำหรับการกำหนดระเบียบข้อบังคับในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ประสบปัญหาเนื่องจากเป็นไปตามระบบการบริหารของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยมีนโยบายและระเบียบข้อบังคับของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2551

1.2 การเตรียมบุคลากร กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติเป็นหนึ่งในหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จึงกำหนดให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและครูในกลุ่มสาระเป็นผู้รับผิดชอบโดยทุกกิจกรรมเน้นให้ครูได้ทำงานตามความถนัดความสามารถและความสนใจของตนเองทำงานร่วมกันเป็นขั้นตอน สำหรับครูที่ปรึกษากิจกรรมที่ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโรงเรียนมีนโยบายส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมที่ตนเป็นครูที่ปรึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาการเตรียมบุคลากรพบว่าในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะจะประกอบไปด้วยครูทัศนศิลป์ครูนาฏศิลป์และครูดนตรี ซึ่งเวลานักเรียนมีข้อสงสัยหรือข้อคำถามในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมด้านทัศนศิลป์ครูดนตรีและครูนาฏศิลป์อาจจะถ่ายทอดกระบวนการสอนและเทคนิคการทำกิจกรรมให้กับนักเรียนได้ไม่เต็มที่

1.3 การเตรียมงบประมาณ งบประมาณในการจัดกิจกรรมดำเนินการโดยขออนุมัติงบประมาณต่อฝ่ายบริหาร โดยเสนองบประมาณตามโครงการงบประมาณส่วนใหญ่มาจากโรงเรียน การเตรียมงบประมาณไม่ประสบปัญหา เนื่องจากในทุกๆ ปีการศึกษา ผู้รับผิดชอบ

กิจกรรมเป็นผู้ขอเสนองบประมาณ จึงทราบงบประมาณของกิจกรรมเป็นอย่างดี กิจกรรมส่วนใหญ่ได้รับการอนุมัติงบประมาณจากผู้บริหารตามที่เสนอ บางครั้งกิจกรรมประสบปัญหาเนื่องจากในระหว่างการจัดกิจกรรมมีค่าใช้จ่ายบางรายการเกิดขึ้นกะทันหัน

1.4 การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก ครูที่ปรึกษาดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยใช้วิธีติดป้ายประชาสัมพันธ์ชี้แจงแต่ละกิจกรรม ในห้องประชุม ครูประจำชั้นแจ้งให้ทราบ ครูที่ปรึกษาใช้วิธีการประชาสัมพันธ์โดยเสียงตามสาย ลงเว็บไซต์ของโรงเรียนและแผ่นพับ การรับสมัครสมาชิกใช้วิธีให้นักเรียนเลือกเข้ากิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถ ของนักเรียน ปัญหาการประชาสัมพันธ์ พบว่า ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในเรื่องการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงการประชาสัมพันธ์ช้า ปัญหาด้านการรับสมัครพบว่ามีสมาชิกจำกัดช่วงเวลาในการรับสมัครน้อยเกินไปและมีขั้นตอนการรับสมัครที่ซับซ้อน

กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ มีวิธีดำเนินการคือรับสมัครนักเรียนทุกระดับชั้น ตั้งแต่ ป.1-ป.6 ที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมในช่วงปิดเทอมเดือนตุลาคม การจัดกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นเวลาเช้าเที่ยงบ่าย เป็นระยะเวลา 3 วัน นอกเหนือเวลาเรียน กิจกรรมส่วนใหญ่เพื่อพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความสามารถด้านศิลปะหรือนักเรียนที่สนใจด้านศิลปะได้รับการถ่ายทอดความรู้ เทคนิคกระบวนการทางด้านศิลปะ จากครูสังคม ทองมี และทีมวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ

2.ผลงาน/ลักษณะของกิจกรรมศิลปะที่สอน วิธีการสอน

2.1 ลักษณะของกิจกรรมศิลปะที่สอน

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยมีแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ (Objectives) ของค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ มาจากหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2560 ซึ่งค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติมีหลักการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และรูปแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง iva ครูจะต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งที่สอน (เนื้อหา) วิธีที่ใช้สอน(เทคนิคการสอน) และสื่อการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จหากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต การสร้างองค์ความรู้ เน้นการปฏิบัติส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างทักษะศิลปะ ทักษะที่ดีต่อการเรียนศิลปะอย่างต่อเนื่องและเข้มข้น การเรียนการสอนจะเน้นตามเนื้อหา ดังนี้ ทฤษฎีทัศนศึกษา ศิลปะตามจินตนาการ ศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เทคนิควิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ

การเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ การวาดเส้น แรเงา วาดภาพสีชอล์ก วาดภาพสีน้ำ วาดภาพสีโปสเตอร์ โดยมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย สนับสนุนให้นักเรียนในทุกระดับชั้นวาดภาพส่งประกวด ซึ่งจัดโดยหน่วยงานราชการ เอกชนและอื่นๆ ในระดับประเทศ ตลอดจนปลูกฝังความซาบซึ้งในงานศิลปะ ผ่านการจัดการแสดง การเผยแพร่บทความ และการส่งผลงานนักเรียนเข้าประกวดในระดับนานาชาติ โดยมีครูสังคม ทองมี ที่เป็นวิทยากรหลักในการจัดทำค่ายครั้งนี้เป็นผู้คัดเลือกผลงานของนักเรียน

2.2 วิธีการสอน

กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ กิจกรรมส่วนใหญ่เน้นพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความสามารถด้านศิลปะหรือนักเรียนที่สนใจด้านศิลปะ ได้รับการถ่ายทอดถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปะผ่านกระบวนการต่างๆ จากครูสังคม ทองมี และทีมวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ โดยมีนักเรียนเป็นจุดศูนย์กลาง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต การสร้างองค์ความรู้ เน้นการปฏิบัติส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างทักษะศิลปะ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนศิลปะอย่างต่อเนื่องและเข้มข้น การเรียนการสอนจะเน้นตามเนื้อหา ดังนี้

- ทัศนธาตุสุนทรียศาสตร์
- ศิลปะตามจินตนาการ
- ศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- เทคนิควิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ
- การเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ
- การวาดเส้น แรเงา
- วาดภาพสีชอล์ก วาดภาพสีน้ำ วาดภาพสีโปสเตอร์

ในด้านวิธีการสอนศิลปะนั้น (มติชนรายวัน ,ฉบับที่ 9463 ประจำวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2547) ครูสังคมเน้นเรื่องความเข้าใจของครูผู้สอนศิลปะในเรื่องการแสดงออกของเด็ก โดยกล่าวว่า ความงามของศิลปะเด็กนั้นอยู่ที่การแสดงความคิด จินตนาการแบบเสรี หรือ free expression อีกทั้งเน้นการสอนให้เด็กมีความมั่นใจในการแสดงออกเพราะเด็กอนุบาลถึง ป.6 กำลังอยู่ในวัยที่กำลังมีจินตนาการไม่ควรไปสกัดกั้น จะทำให้เด็กไม่มีการพัฒนาเรื่องความคิดสร้างสรรค์ และสำคัญครูจะต้องเข้าใจถึงหัวใจของความงามในการแสดงออกผ่านรูปทรงและสีเส้น ซึ่งจะเหมือนจริงอย่างผู้ใหญ่วาด ครูสังคมให้ข้อคิดเรื่องการสอนเด็กประถมให้มีความคิดสร้างสรรค์ว่า 5 ข้อคือ

- 1.ให้หลักการในการเขียนภาพ เช่น เรื่องสี รูปทรง
- 2.ให้อิสระในความคิดและการแสดงออก
- 3.การประเมินผล ซึ่งจะไม่เน้นเรื่องการวาดให้เหมือนจริง แต่ประเมินด้วยความงามในการแสดงออกของศิลปะ
- 4.สอนให้เด็กสนุกกับวิชาศิลปะ
- 5.สอนให้เด็กรู้จักสังเกต กระตุ้นให้เด็กเป็นคนช่างสังเกตรูปทรงและสีสันต่างๆ ในธรรมชาติ

จากการสัมภาษณ์ครูสังคม ทองมี ผู้วิจัยพบว่าแนวคิดในการจัดการความรู้ค่ายศิลปะของครูสังคม ทองมี แบ่งออก เป็น 4 ด้าน ดังนี้

1). แนวคิดด้านการส่งเสริมความรักในศิลปะ ครูสังคม ทองมี มองว่าการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ การคิดที่เป็นเหตุเป็นผล ถึงวิธีการเอาศิลปะความเป็นมาของรูปแบบภูมิปัญญาท้องถิ่นและรากฐานทางวัฒนธรรม ค้นหาผลงานศิลปะสื่อความหมายกับตนเองค้นหาศักยภาพความสนใจส่วนตัว ผูกการเรียนรู้การสังเกตที่ละเอียดอ่อน อันนำไปสู่ความรักเห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะและสิ่งรอบตัว พัฒนาเจตคติ สมาธิ ทัศนียภาพส่วนตัว มีทักษะกระบวนการวิธีการแสดงออกการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทของศิลปกรรมในสังคมในบริบทของการสะท้อนวัฒนธรรมทั้งของตนเองและวัฒนธรรมอื่น ทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดัดแปลงจินตนาการ มีสุนทรียภาพและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล ศิลปะเสริมสร้างให้ชีวิตมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ช่วยให้มีจิตใจที่งดงามมีสมาธิแน่วแน่ สุขภาพกายและสุขภาพจิตมีความสมดุลเป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์ เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติโดยส่วนตัว และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคมโดยรวม

2). แนวคิดด้านการส่งเสริมคุณค่าในศิลปะ ครูสังคม ทองมี มองว่าศิลปะเป็นสิ่งสูงค่าและมีคุณค่าในตัวเอง เขากล่าวว่าโดยปรัชญา โดยหลักการ ไม่ใช่เรื่องใหม่ในเรื่องประโยชน์ของศิลปะทุกแขนงที่จะไปพัฒนาคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาเด็กมีมาเป็นร้อยปีแล้ว การพัฒนาทุกๆ ด้านศิลปะเรื่องใหญ่ก็เป็นเรื่องของความรู้สึก ความงาม ศิลปะเป็นประโยชน์ทางด้านจินตนาการความคิดสร้างสรรค์นั่นคือการเห็นคุณค่าโดยทัศนคติของสังคม

3). แนวคิดด้านการปรับหลักสูตรวิชาศิลปะให้ทันสมัย ครูสังคม ทองมี เห็นว่าปัจจุบันหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาศิลปะยังไม่มี ความทันสมัยและไม่สอดคล้องกับ

สถานการณ์ของโลก โดยเฉพาะบุคลากรทั้งครูผู้สอนและผู้บริหาร ที่ยังขาดความเข้าใจ ตราบดที่ขาดคนเข้าใจจริงๆ ไม่ใช่ใครก็ได้ที่จะสอนวาดเขียน ทุกวันนี้ก็ยังมีแนวคิดเช่นนี้อยู่ การเรียนรู้ศิลปะนั้นช่วงสำคัญที่สุดคือวัยเด็ก ช่วงเด็กมีความสำคัญที่สุดทั้งระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาตอนต้น ครูสังคมเน้นเรื่องความเข้าใจของครูผู้สอนศิลปะในเรื่องการแสดงออกของเด็ก ซึ่งทั้งหมดจะสำเร็จได้ต้องเริ่มจากการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความเป็นจริงก่อนนั่นเอง

4). แนวคิดในการส่งเสริมและให้โอกาสเด็กและเยาวชน โดยมองว่าเด็กและเยาวชนควรได้รับโอกาสจากการเรียนศิลปะ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเป็นทางเลือกสำหรับตนเองเท่าเทียมกับสาขาวิชาอื่นๆ เป้าประสงค์หลักคือให้เด็กรู้จักรอยผลของการกระทำอยู่ที่ทำอย่างไรที่จะให้งานศิลปะ เข้าไปผสมผสานให้เป็นหนึ่งเดียวกับชีวิตเด็ก หลังจากที่ได้พิสูจน์ด้วยตัวเองแล้วว่า มีสิ่งมหัศจรรย์และพลังจินตนาการมากมาย ที่เราค้นเจอในตัวลูกศิษย์ มิได้มุ่งหวังสร้างเด็กให้เป็นผู้มุ่งหวังเอาจากการแข่งขัน แต่เพียงอย่างเดียว ถ้าเรารู้เท่าทันว่ามันคืออะไรแยกแยะให้ออก แก่นของมันคือส่งเสริมให้เขารักศิลปะ ไม่ใช่สอนให้เขาเป็นศิลปิน เป็นการแข่งขัน แต่เป็นการแข่งขันที่อยู่บนพื้นฐานความยุติธรรม ให้เขาได้เรียนรู้ความสมหวัง ไม่สมหวัง ทุกอย่างมันต้องมีการประเมินค่าไปด้วย

2.3 ผลงานของนักเรียน

จากการสังเกตการทำกิจกรรมของนักเรียน พบว่า ผลงานของนักเรียนจะเป็นภาพจิตรกรรม สีชอล์ค สีน้ำ โดยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อใหญ่ๆ ได้แก่

1). ชีวิตประจำวัน (Daily life) เป็นการวาดภาพในชีวิตประจำวัน เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โดยนักเรียนจะบอกเล่าเรื่องราวของตนเองที่ได้พบได้เจอมาตามความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ ได้ไม่จำกัด

2). สิ่งแวดล้อม (Environment) เป็นการวาดภาพเกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวของนักเรียน ทั้งในอดีต ปัจจุบัน อนาคต ตามวิวัฒนาการของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

โดยทั้ง 2 หัวข้อใหญ่ๆ นี้ นักเรียนสามารถ สร้างสรรค์ผลงานของตนเองได้ไม่จำกัด เมื่อผลงานของนักเรียน สำเร็จแล้วนักเรียนสามารถตั้งชื่อภาพของตนได้ตามความคิด และจินตนาการ เพื่อให้สอดคล้องกับผลงานนั้นๆ เทคนิควิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ การเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ การวาดเส้น แรงเงา วาดภาพสีชอล์ค วาดภาพสีน้ำ วาดภาพสีโปสเตอร์ โดยมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย สนับสนุนให้นักเรียนในทุกระดับชั้นวาดภาพส่งประกวด ซึ่งจัดโดยหน่วยงานราชการ เอกชนและอื่นๆ ใน

ระดับประเทศ ตลอดจนปลูกฝังความซาบซึ้งในงานศิลปะ โดยการนำผลงานของนักเรียนที่สร้างสรรค์มาจัดการแสดงนิทรรศการเพื่อให้นักเรียนในโรงเรียน ต่างโรงเรียน และผู้ปกครอง ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ได้มาเยี่ยมชมศึกษา การเผยแพร่บทความ และการนำผลงานของนักเรียนส่งเข้าประกวดในระดับนานาชาติ โดยมีครูสังคม ทองมี ที่เป็นวิทยากรหลักในการจัดทำค่ายครั้งนี้เป็นผู้คัดเลือกผลงานของนักเรียน

ครูสังคม ทองมี ให้ความเห็นในประเด็นของการส่งเสริมและให้โอกาสเด็กและเยาวชนไว้อย่างน่าสนใจ โดยเขากล่าวถึงประเด็นของรางวัลจากการประกวด ที่ผู้คนมักสอบถามอยู่เสมอว่า เป้าประสงค์หลักคือให้เด็กรู้จักรอยผลของการกระทำ อยู่ที่ทำอย่างไร ที่จะให้งานศิลปะ เข้าไปผสานเป็นหนึ่งเดียวกับชีวิตเด็ก หลังจากที่ได้พิสูจน์ด้วยตัวเองแล้วว่า มีสิ่งมหัศจรรย์ และพลังจินตนาการมากมายที่เขาค้นเจอในตัวลูกศิษย์ตัวน้อย มิได้มุ่งหวังสร้างเด็กเพื่อให้เด็กเป็นศิลปินมีชื่อเสียงโด่งดัง เพราะไม่เช่นนั้น ครูหนวดคนนี้จะคงไม่ต้องตระเวนขึ้นเหนือล่องใต้ ไปมาทุกแถบถิ่น เพื่อไปบรรยายให้เด็กและผู้ปกครองเข้าใจถึงความหมายที่แท้จริงของคำว่า ศิลปะ ซึ่งถ้าจะมุ่งแข่งขันกวาดรางวัลมาโชว์ที่มีอยู่ยงถือว่าน้อยไปด้วยสำหรับเขา

“เรื่องรางวัลมันเป็นแค่ผลเฉยๆ เป็นกิจกรรมที่แสดงออก รางวัลทั้งหลายนั้น แต่ว่าถ้าเรารู้เท่าทัน ว่ามันคืออะไร แยกแยะให้ออก แก่นของมันคือส่งเสริมยังงี้ให้เขารักศิลปะ ไม่ใช่สอนให้เขาเป็นศิลปิน มันเป็นการแข่งขัน แต่เป็นการแข่งขันที่อยู่บนพื้นฐานความยุติธรรมให้เขาได้เรียนรู้ความสมหวังไม่สมหวัง ทุกอย่างต้องมีการประเมินค่าไม่ว่าระดับไหนภูมิใจกับสิ่งที่ทำก็พอแล้ว...คือสิ่งที่ครูสังคม บอกกับทุกๆ คน เพราะสามารถสร้างความมุ่งมั่นหวังสองประการให้เป็นจริงขึ้นมาได้นั้นได้ นั่นคือ เปลี่ยนทัศนคติเด็กและผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะ ครูสังคม กล่าว (สังคม ทองมี, 2560)

3. บทบาทของครูสังคม ทองมี/ปัจจัยที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยและครูสังคม ทองมี ได้วางนโยบายโครงการในการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ เพื่อฝึกทักษะและประสบการณ์ให้แก่เด็กนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ และสนใจในงานทางด้านศิลปะโดยมีการกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตรของโรงเรียนและได้จัดแสดงผลงานจัดกิจกรรมต่างๆ ทางด้านศิลปะอย่างสม่ำเสมอ เช่น การจัดกิจกรรมประกวดผลงานทางศิลปะ การจัดกิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ การจัดนิทรรศการศิลปกรรม การอบรมให้ความรู้แก่ครูอาจารย์สอนศิลปะ การจัดกิจกรรมประกวดผลงานทางศิลปะ ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

3.1 บทบาทของครูสังคม ทองมี

ผู้อำนวยการและบุคลากรในโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย รวมถึงบุคคลที่ใกล้ชิดกับครูสังคม ทองมี หลายท่านแสดงความเห็นต่อแนวทางในการสอนวิชาศิลปะของครูศิลปะท่านนี้ ด้านบทบาทในการจัดการค่าย ในแนวทางการส่งเสริม ให้โอกาสเด็กและเยาวชนสอดคล้องกัน ดังนี้

ดร.ผุสดี ตามไท ผู้อำนวยการโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย กล่าวว่า ครูสังคม ทองมีเป็นผู้มีความมุ่งมั่นให้เยาวชนทุกเพศทุกวัยรักและเข้าใจในวิชาศิลปะ ให้เด็กกล้าแสดงออกและมีความเป็นศิลปิน ทำให้เห็นว่าศิลปะเป็นวิชาที่สามารถสร้างชื่อเสียงแก่ตนเองได้ (ดร.ผุสดี ตามไท , 2560)

อาจารย์กุลวรรณ วิภาตะโยธิน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย กล่าวว่า แนวคิดของครูสังคม ทองมี เป็นแนวคิดเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงศักยภาพเต็มที่ ตามแนวทางของเด็กแล้วนำมาใส่กรอบตามทฤษฎี (อาจารย์กุลวรรณ วิภาตะโยธิน, 2560)

นันทนีย์ ตีบใจ ลูกศิษย์ครูสังคม ทองมี กล่าวว่า ท่านเป็นศิลปินที่ยิ่งใหญ่มาก เป็นผู้สร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้พบกับสิ่งที่ไม่เคยคาดคิดว่าจะทำได้ งานศิลปะเป็นงานที่ต้องทุ่มเท ทั้งกายและใจ ไม่ใช่การเล่นๆ ยิ่งการถ่ายทอดสู่เด็กด้วยแล้วยิ่งต้องใช้ความสามารถพิเศษ ที่มีไม่กี่คนทำได้เช่นนี้ (นันทนีย์ ตีบใจ, 2560)

ครรรช ศักดิ์ดี ผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม กล่าวว่า การสอนของครูสังคม ทองมี เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถที่มีอยู่ในตัวเองได้อย่างเต็มที่ ตามความสามารถ ทำให้เด็กมีความกระหายใคร่รู้ มีความสนใจในศิลปะ ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาศิลปะในวงกว้าง (ครรรช ศักดิ์ดี, 2560)

ในกลุ่มของเด็กและเยาวชนที่ประสบความสำเร็จ มีความคิดเห็นที่น่าสนใจคือ ครูใจดีสอนแบบเป็นกันเอง ไม่ดุเหมือนครูที่ไม่สนใจตอนเราทำงาน แต่พอเสร็จแล้วรู้เลยว่าครูเข้าใจในรายละเอียดของงานเรา (ทีชมาจุณี บุญวิจิตร, 2560) ตอนแรกไม่ค่อยให้ความสำคัญมากนัก แต่พอเรียนไปรู้สึกรักขึ้นเรื่อยๆ ครูจะคอยให้คำแนะนำอยู่เสมอๆ (ปัญชา นามวงศ์, 2560) ครูไม่จำกัดกรอบความคิด ใครอยากทำอะไรก็ให้ทำ มีอิสระสูงมาก ทุกคนได้รับโอกาสจากครูเสมอ ทำให้ชอบศิลปะมากขึ้น เพชรรัตน์ พึ่งพา (2560) กล่าวโดยสรุป บทบาทของครูสังคม ทองมี ที่มีอิทธิพลต่อค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ สามารถสรุปได้ดังนี้

1.บทบาทของครูผู้สอนศิษย์ ความมุ่งมั่นในความเป็น “ครู” ด้วยจิตวิญญาณของครูสังคม ทงมี จากบทบาทที่ปฏิบัติต่อลูกศิษย์ ทำให้เหล่าลูกศิษย์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่รักศรัทธา ขึ้นชมวิธีการสอนศิษย์ของ ครูสังคม ทงมี ด้วยความภาคภูมิใจในบทบาทความเป็นครูที่แท้จริง

2.บทบาทในการส่งเสริมพัฒนาเยาวชน ครูสังคม ทงมี ได้จัดวางชีวิตและหัวใจไว้ให้แก่เด็กนักเรียนศิลปะที่ด้อยโอกาสในชนบท ด้วยการถ่ายทอดความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ โดยการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะต่างๆ จัดทำรางวัลหลักสูตรการศึกษา จัดกิจกรรมประกวดผลงานทางศิลปะ เพื่อชีวิตใหม่ๆ อันงดงามของบรรดาลูกศิษย์จะได้ก้าวเดินไปบนหนทางแห่งอนาคตอย่างมั่นคง

3.บทบาทการเผยแพร่ผลงานศิลปะเด็ก ผลผลิตทางความคิดในความเป็น “ครู” ของสังคม ทงมี ส่งผลให้วงการศิลปะเด็กในเมืองไทยเกิดความตื่นตัวทางด้านศิลปะ จนเป็นที่รู้จักของคนทั่วประเทศและสากล ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ทางด้านศิลปะอย่างครบวงจร

3.2 ปัจจัยที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ

ปัจจัยหลักที่ทำให้ค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติดำเนินการไปได้ด้วยดีและเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษ ได้แก่

1). โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เนื่องจากการจัดทำค่ายศิลปะเด็ก เป็นหนึ่งในหลักสูตร นโยบายวิสัยทัศน์ของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ผู้จัดการผู้อำนวยการ โรงเรียน จึงเป็นปัจจัยหลักที่ ได้อนุมัติงบประมาณในการจัดการค่ายศิลปะ

2). ครูสังคม ทงมี ในการจัดทำค่ายศิลปะเด็ก จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะมาเป็นวิทยากร สิ่งสำคัญในการดำเนินการจัดค่ายศิลปะ จึงจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีผู้มีความรู้ ความสามารถ ในระดับประเทศและระดับสากล อย่างครูสังคม ทงมี มาเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กนักเรียนเพื่อสร้างความเชื่อมั่น ในการส่งบุตรหลานของผู้ปกครองให้เข้ามาร่วมทำกิจกรรม

3.) ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การมีทรัพยากรทางการบริหารที่พอเพียงทางด้านสถานที่ (Place) ทั้งด้านกำลังคน (Man) กำลังเงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management)

4.ทัศนคติของเด็กนักเรียนที่มีต่อค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ และการพัฒนาสู่ระดับสากล

ผลจากการกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสุขและชื่นชอบวิชาศิลปะ นักเรียนมีโอกาสได้พัฒนาความสามารถทางด้านศิลปะของตน มีทักษะทางศิลปะที่ดีขึ้น ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและคุณค่าของศิลปะ

เด็กหญิงภคมน เพ็งโตวงษ์ ได้กล่าวถึงครูสังคม ทองมี ว่าครูสังคม สอนได้สนุกสนาน ทำท่ายไม่น่าเบื่อ ทำให้การเรียนศิลปะแตกต่างออกไปจากห้องเรียน เพราะในเวลาเรียนมีเวลาเรียนเพียงแค่ 1 คาบต่อสัปดาห์ ทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง

เด็กหญิงจินตนา ศรีแผ้ว ได้กล่าวถึงครูสังคม ทองมี ว่า ปกติช่วงเวลาที่ติดเทอม คุณพ่อคุณแม่ มักจะหากิจกรรมให้ทำยามว่าง ซึ่งก็ได้เลือกค่ายศิลปะ เพราะรู้สึกว่าการเรียนศิลปะทำให้ผ่อนคลายจากการเรียนที่หนักมาทั้งหมด ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรมใหม่ๆ เทคนิคใหม่ๆ ทางด้านศิลปะ ยิ่งรู้ว่าครูสังคม มาสอนด้วยแล้วยิ่งทำให้อยากมาเรียน เพราะทราบมาว่าครูสังคม เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงทางด้านศิลปะ

เด็กหญิงทาชา สุขารมณ ก่อว่าว่า การมาค่ายกิจกรรมศิลปะทำให้ตนเองได้พัฒนาฝีมือไปอีกขั้น โดยปกติตนเองจะชอบเรียนวิชาศิลปะอยู่แล้วและค่อนข้างชอบส่งผลงานเข้าประกวดในระดับต่างๆ ตนเองจึงรู้สึกว่าการมาค่ายศิลปะเด็กนานาชาติเหมาะกับตนเองมากที่สุด ในการที่จะพัฒนาตนเองให้ไปไกลในระดับสากล

เด็กหญิงพรสวรรค์วัน จันทร์ด้อย กล่าวว่า ตนเองจะมาค่ายศิลปะทุกปี เนื่องจากต้องการพัฒนาความสามารถของตนเองอยู่เรื่อยๆ แต่สิ่งที่ประทับใจทุกครั้ง คือการมาค่ายสนุกสนาน บรรยากาศการสอนที่ดี พี่วิทยากรน่ารัก ครูสังคมใจดี และก็มีเทคนิคใหม่ๆ มาตลอด

นอกจากนี้ นักเรียนและผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาศิลปะมากขึ้น ให้ความสนใจ และสนับสนุนบุตรหลานมากขึ้น จากที่ผ่านมา นักเรียนมีผลงานประจักษ์มากมายทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติ ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากทางโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ในการจัดสรรงบประมาณในการจัดส่งผลงานของนักเรียนที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมส่งประกวดในระดับนานาชาติ ไปยังประเทศต่างๆ หลายๆ ประเทศจนได้รับรางวัลกลับมามากมาย จนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติของคนในวงกว้างให้เห็นคุณค่าของศิลปศึกษาต่อการพัฒนามนุษย์ สามารถเป็นต้นแบบในการจัดระบบและโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการพัฒนาอัจฉริยภาพทางศิลปะของเด็กและเยาวชนของประเทศ เป็นแรงบันดาลใจแก่เด็กและเยาวชนในการพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อสร้างสรรค์สังคมต่อไป

อภิปรายผล

ในการศึกษาการจัดการความรู้ของค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในระดับประถมศึกษา สามารถแบ่งการอภิปรายผลการวิจัยออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 การดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

ในการจัดทำโครงการค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาตินั้น โรงเรียนมีนโยบายและระเบียบข้อบังคับของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้โอกาสนักเรียนได้แสดงออกถึงความสามารถและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (2553) กล่าวไว้ว่า การสอนศิลปศึกษามีความมุ่งหมายที่จะส่งเสริมเด็กให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ วิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่างๆ เหมาะสมตามวัย ผู้เรียนให้มีระเบียบวินัยในตนเองสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและครู ดังที่ ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา (2528) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่า เพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความถนัด ความสนใจและความสามารถพิเศษส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สำหรับการกำหนดระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมตามแนวการบริหารงานภายในโรงเรียน โดยการจัดกิจกรรมใดใดในโรงเรียนกิจกรรมเหล่านั้นต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน เป็นประโยชน์โดยตรงต่อนักเรียนและเพื่อประโยชน์ไปสู่ชุมชนดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2552-2559 ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และต้องมีการพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานทันการเปลี่ยนแปลง ของสังคมโลกและเป็นไปอย่างต่อเนื่องและทันเหตุการณ์

กิจกรรมที่จะจัดทำขึ้นนั้นควรเป็นกิจกรรมที่มีการเลือกสรรแล้วว่าเป็นประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนและสามารถจัดทำได้ ทั้งนี้ควรเริ่มต้นจากกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจและสนองความต้องการของนักเรียน กิจกรรมต่างๆให้จัดทำเป็นแผนปฏิบัติงานและจัดทำเป็นโครงการเสนอซึ่งสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา พ. ศ. 2560 ข้อที่ 4 วรรคที่ 7 และ 8 คือการจัดกิจกรรมจะต้องเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการจะต้องมีโครงการและระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและกิจกรรมนั้นต้องไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ การทำโครงการจัดกิจกรรมและการเสนอขออนุมัติ

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนดำเนินการโดยผู้บริหารแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละกิจกรรมและมอบหมายให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบในการเขียนโครงการนำเสนอต่อผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนและผู้อำนวยการตามลำดับเพื่อขออนุมัติจัดกิจกรรมและจัดสรรงบประมาณครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้เขียนโครงการและคิดโครงการเอง

กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ นั้นยังสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ซึ่งมีสาระสำคัญต่อการจัดการศึกษาซึ่งมีความหมายเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานของโรงเรียน คือ การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง โดย (1)ปฏิรูประบบบริหารจัดการทางการศึกษา โดยปรับระบบบริหารจัดการการศึกษาใหม่เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ (Accountability) (2)ปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษา เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา (3)พัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบ ตั้งแต่กระบวนการผลิต สรรหา และการคัดเลือกให้ได้คนดีคนเก่ง รวมทั้งระบบการ ประเมินและรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์จากตัวผู้เรียน และ (4)ปฏิรูประบบการเรียนรู้ โดยมุ่งจัดการเรียนรู้เพื่อ สร้างสมรรถนะกำลังคนทั้งระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมศึกษาจนถึงการเรีนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาสื่อเพื่อการ เรียนรู้ปรับหลักสูตรและผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาด การวิจัยและ การใช้เทคโนโลยีและสื่อเพื่อการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ และ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560)

ส่วนที่ 2 ผลงาน/ลักษณะของกิจกรรมศิลปะที่สอน วิธีการสอน

การจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ มุ่งให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ตามหลักสูตร แกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กล่าวไว้ว่า การสอนศิลปศึกษามีความมุ่งหมายที่จะส่งเสริมเด็กให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ วิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่างๆ เหมาะสมตามวัย ได้ฝึกปฏิบัติจริงและค้นพบความถนัดของตนเอง สามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตามความสนใจ จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายส่งเสริมความเป็นเลิศในด้านศิลปะ เป็นการสร้างความรู้ ความสามารถ ก่อให้เกิดความยั่งยืนในด้านการพัฒนาเยาวชน ที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต เพราะศิลปะจะช่วยหล่อหลอมให้บุคคลมีความประณีตละเอียดอ่อน ช่างสังเกต มีความคิดสร้างสรรค์ มีสุนทรียภาพและเป็นคนที่มีบุคลิกแบบยั่งยืน

นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความสุข ความเพลิดเพลิน ใช้เวลาว่างอย่างเป็นประโยชน์และสร้างความ
 จรรโลงใจ

ซึ่งสอดคล้องกับ นโยบายรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา แผนพัฒนา
 การศึกษา 4.0 (พ.ศ.2560- 2579) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการ
 สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ได้ระบุไว้ว่า ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย
 และทักษะคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถ และ
 สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ
 สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมี
 คุณภาพและมาตรฐาน ตลอดจนแนวทางการพัฒนา ส่งเสริมสนับสนุนให้คนทุกช่วงวัยมี
 ทักษะ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม เต็มตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย ส่งเสริมและ
 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน ประชาชน
 สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2559)

กิจกรรมส่วนใหญ่เพื่อพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความสามารถ
 ด้านศิลปะหรือนักเรียนที่สนใจด้านศิลปะ ได้รับการถ่ายทอดความรู้ เทคนิคกระบวนการทางด้าน
 ศิลปะ จากครูสังคม ทองมี และทีมวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นการ
 ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เน้นการปฏิบัติ การบูรณาการสู่พหุปัญญา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 จากแหล่งการเรียนรู้ ตรงกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสำนักงาน
 เลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553a) และตรง
 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 22 กล่าวว่าจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า
 ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด
 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

ส่วนที่ 3 บทบาทของครูสังคม ทองมี/ปัจจัยที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ

แนวทางในการจัดการความรู้ของค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ สอดคล้องกับ
 ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงแบบแผน (DBAE) (Discipline-based Art Education) การเรียน
 การสอนแบบยึดถือเด็กเป็นศูนย์กลาง (child-centered Movement) เน้นการแสดงออกเฉพาะตัว
 (self-expression) (มะลิฉัตร เอื้ออนันท์, 2545) กิจกรรม กระบวนการเรียนการสอนและ
 กระบวนการเรียนรู้ ตามทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงแบบแผน ได้รับการพัฒนาทั้งในลักษณะบูรณา
 การและการแยกอิสระระหว่าง ทักษะศิลป์ การแสดง ดนตรี ทั้งเพื่อการสร้างเอกภาพและสร้างความ
 โดดเด่นเฉพาะด้าน โดยพัฒนาให้เหมาะกับบุคลิกภาวะ เหมาะสมกับการสร้างประสบการณ์และ

ความรู้ ความคิดร่วม และเหมาะสมกับวุฒิภาวะที่จะพัฒนาไปสู่วิชาชีพ กิจกรรม กระบวนการเรียน การสอน และกระบวนการเรียนรู้ ต้องเริ่มต้นและสอดคล้องกับผู้เรียน มีเป้าหมายในการสร้างคน สร้างชุมชน และสร้างสิ่งแวดล้อมนำหน้า

ครูสังคม ทองมี มีวิธีสอนจากง่ายไปหายากเพื่อให้เด็กรู้จักการทำทนายอยู่ตลอดเวลาโดยการให้แนวทางพื้นฐานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเสียก่อน เพื่อมุ่งเข้าสู่โลกของการพัฒนาการและความคิดสร้างสรรค์กันอย่างอิสระวิธีสอนนี้เรียกว่าวิธีสอนแบบเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง (*child-centered*) นับเป็นแนวทางที่จะผลักดันผู้เรียนไปออกการบรรลุศักยภาพของตนโดยส่งเสริมความคิดของผู้เรียนและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่และบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาเยาวชนในด้านวิชาการให้สามารถเรียนรู้เท่าทันกับโลกภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ตลอดจนการศึกษาศิลปะมุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านต่างๆ อย่างสมบูรณ์ เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการออกมาในรูปงานศิลปะ ซึ่งเป็นการส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี พัฒนาบุคลิกภาพให้แก่เด็ก มีประสิทธิภาพในการคิด มีอิสระและเสรีภาพ ในการแสดงออก สามารถคลายความเครียดทางอารมณ์ และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตลอดไป

กล่าวโดยสรุป บทบาทของครูสังคม ทองมี ที่มีอิทธิพลต่อค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทของครูผู้สอนศิษย์ ความมุ่งมั่นในความเป็น “ครู” ด้วยจิตวิญญาณของครูสังคม ทองมี จากบทบาทที่ปฏิบัติต่อลูกศิษย์ ทำให้เหล่าลูกศิษย์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่รักศรัทธา ชื่นชมวิธีการสอนศิษย์ของ ครูสังคม ทองมี ด้วยความภาคภูมิใจในบทบาทความเป็นครูที่แท้จริง

2. บทบาทในการส่งเสริมพัฒนาเยาวชน ครูสังคม ทองมี ได้จัดวางชีวิตและหัวใจไว้ให้แก่เด็กนักเรียนศิลปะที่ด้อยโอกาสในชนบท ด้วยการถ่ายทอดความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ โดยการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะต่างๆ จัดทำรางวัลหลักสูตรการศึกษา จัดกิจกรรมประกวดผลงานทางศิลปะ เพื่อชีวิตใหม่ๆ อันงดงามของบรรดาลูกศิษย์จะได้ก้าวเดินไปบนหนทางแห่งอนาคตอย่างมั่นคง

3. บทบาทการเผยแพร่ผลงานศิลปะเด็ก ผลผลิตทางความคิดในความเป็น “ครู” ของสังคม ทองมี ส่งผลให้วงการศิลปะเด็กในเมืองไทยเกิดความตื่นตัวทางด้านศิลปะ จนเป็นที่รู้จักของคนทั่วประเทศและสากล ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ทางด้านศิลปะอย่างครบวงจร

ปัจจัยหลักที่ทำให้ค่ายศิลปะเด็กสุนันทาชาติดำเนินการไปได้ด้วยดีและเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา ได้แก่

1). โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เนื่องจากการจัดทำค่ายศิลปะเด็ก เป็นหนึ่งในหลักสูตร นโยบายวิสัยทัศน์ของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ผู้จัดการผู้อำนวยการ โรงเรียน จึงเป็นปัจจัยหลักที่ ได้อนุมัติงบประมาณในการจัดการค่ายศิลปะ

2). ครูสังคม ทองมี ในการจัดทำค่ายศิลปะเด็ก จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะมาเป็นวิทยากร สิ่งสำคัญในการดำเนินการจัดค่ายศิลปะ จึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถ ในระดับประเทศและระดับสากล อย่างครูสังคม ทองมี มาเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กนักเรียนเพื่อสร้างความเชื่อมั่น ในการส่งบุตรหลานของผู้ปกครองให้เข้ามาร่วมทำกิจกรรม

3.) ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การมีทรัพยากรทางการบริหารที่พอเพียงทางด้านสถานที่ (Place) ทั้งด้านกำลังคน (Man) กำลังเงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management)

ส่วนที่ 4 ทักษะของเด็กนักเรียนที่มีต่อค่ายศิลปะเด็กสุนันทาชาติ และการพัฒนาศักยภาพระดับสากล

ผลจากการกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสุขและชื่นชอบวิชาศิลปะ นักเรียนมีโอกาสได้พัฒนาความสามารถทางด้านศิลปะของตน มีทักษะทางศิลปะที่ดีขึ้น ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและคุณค่าของศิลปะ นักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ได้ด้วยตัวเองเป็น ตามทักษะในศตวรรษที่ 21เยาวชนจะต้องมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับทักษะสำคัญ ที่เด็กและเยาวชนควรมีได้ว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ 3R และ 4C ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ 3 R ได้แก่ Reading (การอ่าน), การเขียน (Writing) และ คณิตศาสตร์ (Arithmetic) และ 4 C (Critical Thinking - การคิดวิเคราะห์, Communication- การสื่อสาร Collaboration-การร่วมมือ และ Creativity-ความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี และการบริหารจัดการด้านการศึกษาแบบใหม่ (วิจารณ์ พานิช, 2555) นอกจากนี้ นักเรียนและผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาศิลปะมากขึ้น ให้ความสนใจ และสนับสนุนบุตรหลานมากขึ้น

นอกจากนี้ นักเรียนและผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาศิลปะมากขึ้น ให้ความสนใจ และสนับสนุนบุตรหลานมากขึ้น จากที่ผ่านมา นักเรียนมีผลงานประจักษ์มากมายทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติ ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากทางโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

ในการจัดสรรงบประมาณในการจัดส่งผลงานของนักเรียนที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมส่งประกวดในระดับนานาชาติ ไปยังประเทศต่างๆ หลายๆ ประเทศจนได้รับรางวัลกลับมามากมาย จนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติของคนในวงกว้างให้เห็นคุณค่าของศิลปศึกษาต่อการพัฒนามนุษย์ สามารถเป็นต้นแบบในการจัดระบบและโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการพัฒนาอัจฉริยภาพทางศิลปะของเด็กและเยาวชนของประเทศ เป็นแรงบันดาลใจแก่เด็กและเยาวชนในการพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อสร้างสรรค์สังคมต่อไป

จากความสำคัญของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติดังกล่าว เป็นสิ่งเติมเต็มหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถพิเศษของตนเองตามศักยภาพ ได้มีโอกาสเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจอย่างแท้จริงและกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติก่อให้เกิดพัฒนาการที่สำคัญแก่ผู้เรียน คือ การพัฒนาความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะและองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกส่วน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม (สุขพัชรา ชีมเจริญ, 2545)

ศิลปะนั้นมีคุณค่ามากมาย ไม่ว่าจะเป็นในแง่การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ทางด้านสติปัญญา ทางด้านสังคม ทางด้านอารมณ์ ส่งเสริมการสร้างสรรค์ ในแง่ของการบำบัดปัญหา โดยศิลปะจะช่วยเป็นทางระบายอารมณ์ที่เคร่งเครียด ความโกรธ ความวิตกกังวล ช่วยขจัดความด้อย ช่วยให้เข้าใจกับปัญหา นอกจากนี้ศิลปะยังส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมการเข้าใจสิ่งแวดล้อม รู้จักรักรธรรมชาติ ฯลฯ ศิลปะจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก โดยเฉพาะสังคมที่เต็มไปด้วยปัญหาในปัจจุบัน แต่ในสังคมบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญ ยังให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เป็นวิชาการ โดยขาดความเข้าใจถึงคุณค่าของศิลปะ ทำให้ศิลปะยังไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควร โดยเฉพาะศิลปะเด็ก ยังมีความเข้าใจว่า ศิลปะเด็กนั้นให้ใครสอนก็ได้ ไม่ได้สำคัญอะไร ซึ่งผู้ที่ไม่มีความรู้ด้านศิลปศึกษานั้น อาจจะไม่เข้าใจถึงความละเอียดอ่อนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำให้มีผลต่อพัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็ก จะทำให้เด็กเหล่านั้น มีพัฒนาการที่ไม่ดีได้ และจะส่งผลต่อการเจริญเติบโตในด้านต่างๆ ของเขาในอนาคต ซึ่งมีความสำคัญในแง่ของการพัฒนาเยาวชนของชาติ การให้เด็กเรียนรู้วิชาศิลปะอย่างถูกวิธี โดยผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจทางด้านศิลปศึกษานั้น แท้จริงแล้วเป็นการส่งเสริมให้เด็ก ซึ่งเป็นอนาคตของชาติเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพัฒนาการในด้านต่างๆ ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้

1. ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติมากขึ้น
2. ควรมีการจัดแสดงผลงานของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ เพื่อให้นักเรียนได้แสดงผลงานและได้เผยแพร่ผลงานออกสู่ภายนอกทุกคน
3. ควรพานักเรียนออกไปทำกิจกรรมนอกสถานที่ เปลี่ยนบรรยากาศนอกจากภายในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษากิจกรรมจัดกิจกรรมค่ายศิลปะในสถานศึกษาสังกัดอื่นๆ ควรศึกษาวิจัยให้เห็นถึงประโยชน์ และคุณค่าจากการเรียนศิลปะในด้านเศรษฐกิจและสังคม
2. ควรมีการศึกษารายงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะ ในค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติในปีต่อไป

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือรับรองเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ 6918/ 1333

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

5 เมษายน 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์สังคม ทองมี ผู้อำนวยการศูนย์ศิลปปรีติธรรม

เนื่องด้วย นางสาวหทัยดาว รุ่งเรือง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา (ทัศนศิลป์ศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ : กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศศิริร์ บวรกิตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณัฐกานต์ สุขแก่น และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 080 054 4395

ที่ ศธ 6918/ 1213

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

5 เมษายน 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ว่าที่ ร.ต.สาณรัชช์ ฟ่องวาริน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (สวพค.)

เนื่องด้วย นางสาวหทัยดาว รุ่งเรือง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา (ทัศนศิลป์ศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ : กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศศิริ บวรกิตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณัฐกานต์ สุขแก่น และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 080 054 4395

ที่ ศธ 6918/ 1233

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

5 เมษายน 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.กนกวรรณ ศุภศิริโรจน์

เนื่องด้วย นางสาวหทัยดาว รุ่งเรือง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา (ทัศนศิลป์ศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ : กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศศิริร์ บวรกิตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณัฐกานต์ สุขแก่น และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 080 054 4395

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 6918/ 1798

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๑๑ มิถุนายน 2561

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

เนื่องด้วย นางสาวหทัยดาว รุ่งเรือง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา (ทัศนศิลป์ศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ : กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศศิริ บวรกิตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เรื่อง “การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ : กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย” กับนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 - 6 เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ของท่าน ระหว่างเดือนกันยายน 2561 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2561 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุญาตเผยแพร่ให้ นางสาวหทัยดาว รุ่งเรือง เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 080 054 4395

ภาคผนวก ค

แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแบบสัมภาษณ์

แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแบบสัมภาษณ์
 แบบสัมภาษณ์ การศึกษาค่ายศิลปะเด็กฐานนาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
 คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 1
 โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็น
 ประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อความคำถาม	IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ข้อความคำถามในด้านต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการทำงานวิจัย				
1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก				
1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ				
1.1.1 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบข้อบังคับกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กหรือไม่				
1.1.2 ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบข้อบังคับกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กประกอบด้วยใครบ้าง				
1.1.3 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการกำหนดระเบียบข้อบังคับกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กหรือไม่				
1.1.4 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการกำหนดระเบียบข้อบังคับกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กหรือไม่				
1.2 การเตรียมอาคาร สถานที่				
1.2.1 โรงเรียนของท่านมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กหรือไม่				
1.2.2 ผู้มีส่วนร่วมในการจัดเตรียมอาคารสถานที่ประกอบด้วยใครบ้าง				
1.2.3 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการจัดเตรียมอาคารสถานที่หรือไม่				
1.2.4 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการจัดเตรียมอาคารสถานที่หรือไม่				

ข้อคำถาม	IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ข้อคำถามในด้านต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการทำงานวิจัย				
2.ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก				
2.1 การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม				
2.1.1 ท่านมีส่วนร่วมในการปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร				
2.1.2 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการปฐมนิเทศหรือไม่				
2.1.3 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการปฐมนิเทศหรือไม่				
2.2 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม				
2.2.1 โรงเรียนของท่านมีการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม หรือไม่				
2.2.2 ผู้มีส่วนร่วมในการติดตามดูแลการจัดกิจกรรมประกอบด้วยใครบ้าง				
2.2.3 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการติดตามดูแลการจัดกิจกรรมหรือไม่				
2.2.4 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการติดตามดูแลการจัดกิจกรรมหรือไม่				
3.ด้านประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ				
3.1 การรายงานผลการจัดกิจกรรม				
3.1.1 โรงเรียนของท่านมีการจัดเก็บข้อมูลและผลการจัดกิจกรรมหรือไม่				
3.1.2 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการรายงานผลการจัดเก็บข้อมูลในการจัดกิจกรรมหรือไม่				
3.1.3 โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการจัดเก็บข้อมูลและผลการจัดกิจกรรมหรือไม่				
3.1.4 ท่านนำผลการรายงานมาใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง				

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

.....

(.....)

นางสาวหทัยดาว รุ่งเรือง

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแบบสัมภาษณ์
 แบบสัมภาษณ์ การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
 คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 2
 โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็น
 ประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อความถาม	IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ข้อความถามในด้านต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการทำงานวิจัย				
1.ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมและเสนอขออนุมัติ				
1.1 การทำโครงการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติและเสนอขออนุมัติ				
1.1.1 ท่านทำโครงการและเสนอขออนุมัติ หรือไม่				
1.1.2 ผู้มีส่วนร่วมในการทำโครงการและเสนอขออนุมัติ ประกอบด้วยใครบ้าง				
1.1.3 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการทำโครงการและเสนอขออนุมัติหรือไม่				
1.1.4 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการทำโครงการและเสนอขออนุมัติ หรือไม่				
1.2 การเตรียมอาคาร สถานที่				
1.2.1 ท่านจัดเตรียมอาคารสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กหรือไม่				
1.2.2 ท่านประสบปัญหาในการจัดเตรียมอาคารสถานที่ หรือไม่				
1.2.3 ท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการจัดเตรียมอาคารสถานที่หรือไม่				
2.ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ				
2.1 การจัดกิจกรรม				
2.1.1 ท่านดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ อย่างไร				

ข้อคำถาม	IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ข้อคำถามในด้านต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการทำงานวิจัย				
2.2 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม				
2.2.1 ท่านดำเนินการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม หรือไม่				
2.2.2 ท่านประสบปัญหาในการดำเนินการติดตามดูแลการจัดกิจกรรมหรือไม่				
2.2.3 ท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการดำเนินการติดตามดูแลการจัดกิจกรรมหรือไม่				
3.ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ				
3.1 การประเมินผลการจัดกิจกรรม				
3.1.1 ท่านประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างไร (วางแผน กำหนดเกณฑ์ ช่วงเวลา และ วิธีการ)				
3.1.2 ท่านประสบปัญหาในการประเมินผลการจัดกิจกรรมหรือไม่				
3.1.3 ท่านดำเนินการแก้ปัญหาหรือแก้ไขปรับปรุงในการประเมินผลการจัดกิจกรรมหรือไม่				
3.2การรายงานผลการจัดกิจกรรม				
3.2.1 ท่านรายงานผลการจัดกิจกรรม หรือไม่				
3.2.2 ผู้มีส่วนร่วมในการรายงานผลการจัดกิจกรรม ประกอบด้วยใครบ้าง				
3.2.3 ท่านประสบปัญหาในการรายงานผลการจัดกิจกรรมหรือไม่				
3.2.4 ท่านมีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาผลการจัดกิจกรรมหรือไม่				

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

.....

(.....)

นางสาวหทัยดาว รุ่งเรือง

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแบบสอบถาม
แบบสอบถาม การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสอบถามฉบับที่ 3
โดยใช้เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็น
ประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อคำถาม	IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ข้อคำถามในด้านต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการทำงานวิจัย				
1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ				
1.1 โรงเรียนดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างไรบ้าง				
1.2 เหตุผลในการตัดสินใจสมัครเข้าร่วมกิจกรรมคืออะไร				
1.3 โรงเรียนประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์หรือไม่				
1.4 โรงเรียนประสบปัญหาในการรับสมัครหรือไม่				
2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ				
2.1 กิจกรรมค่ายศิลปะที่นักเรียนสนใจเข้าร่วมนั้นจัดกิจกรรมในลักษณะใด				
2.2 ใครมีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรม				
2.3 นักเรียนรู้สึกอย่างไรในการเข้าร่วมกิจกรรม				
2.4 นักเรียนประสบปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่				
3. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ				
3.1 มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะในช่วงใดบ้าง				
3.2 ใครเป็นผู้ประเมินผลในการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ				
3.3 ใช้วิธีการประเมินแบบใด				
4. ที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับอะไรบ้าง เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ				
5. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร				
6. ครูใช้สื่อการเรียนรู้อะไรบ้าง				
7.บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างไร				
8.ค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านการงานด้านจิตใจของนักเรียนอย่างไร				

แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแบบสังเกตการจัดกิจกรรม
แบบสังเกตการจัดกิจกรรม การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุรนานาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสังเกต
โดยใช้เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็น
ประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อคำถาม	IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ข้อคำถามในด้านต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการทำงานวิจัย				
ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ				
1.การเตรียมอาคาร สถานที่				
2.การเตรียมบุคลากร				
3.การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก				
4.การเตรียมอุปกรณ์การเรียนศิลปะ และสื่อการเรียนการสอน				
ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ				
1.การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม				
2.การเลือกตั้งคณะกรรมการ				
3.การจัดกิจกรรม				
4.หลักสูตรและเนื้อหาของกิจกรรม				
5.การเก็บข้อมูล การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม				
ด้านการเก็บข้อมูลและประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ				
-วิธีการการจัดเก็บข้อมูลและการประเมิน				
-ระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูล				

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

.....

(.....)

นางสาวหทัยดาว รุ่งเรือง

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแบบศึกษาเอกสาร
 แบบศึกษาเอกสาร การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
 คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบศึกษาเอกสาร
 โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็น
 ประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อคำถาม	IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ข้อคำถามในด้านต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการทำงานวิจัย				
1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ				
1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ				
1.2 การทำโครงการจัดกิจกรรม				
1.3 การเตรียมอาคารสถานที่				
1.4 การเตรียมบุคลากร				
1.5 ด้านหลักสูตรของสถานศึกษา				
1.6 การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก				
2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ				
2.1 การประเมินทัศนคติเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม				
2.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ				
2.3 การจัดกิจกรรม				
2.4 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม				
2.5การประกวดและการเผยแพร่ผลงานนักเรียนสู่ระดับนานาชาติ				
3. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ				
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล				
3.2 การประเมินผลการจัดกิจกรรม				
3.3 การรายงานผลการจัดกิจกรรม				

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

.....

(.....)

นางสาวหทัยดาว รุ่งเรือง

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแบบสัมภาษณ์
แบบสัมภาษณ์ การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 4 ชุดที่ 1
โดยใช้เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็น
ประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อความถาม	IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ข้อความถามในด้านต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการทำงานวิจัย				
ตอนที่ 1 ประวัติส่วนตัว				
1. ประวัติส่วนตัว/ชีวิตในวงการศิลปะตั้งแต่วัยเด็กจนถึงปัจจุบันของครูสังคม ทองมี				
2. บุคคลที่ท่านคิดว่ามีอิทธิพลต่อชีวิตของท่านมากที่สุดคือใคร เพราะอะไร				
3. ท่านประทับใจสิ่งใดบ้างในช่วงวัยเด็ก – วัยเรียนมัธยม				
4. ในวัยเรียนครอบครัวมีส่วนสนับสนุนการเรียนหรือให้ความสนใจในด้านศิลปะของท่านหรือไม่อย่างไร				
5. ช่วงชีวิตตลอดการศึกษาท่านประทับใจกิจกรรมทางศิลปะใดมากที่สุด จนนำมาใช้กับการทำงานในปัจจุบัน อย่างไร				
6. เพราะอะไร ที่ทำให้ท่านกลับมาเป็นครูต่างจังหวัดและอยู่จนถึงปัจจุบัน				
7. ท่านมีปรัชญาในการทำงานของท่านอย่างไร เพราะอะไร				
8. ท่านเอาใจใส่นักเรียน ครูผู้บริหาร และผู้ปกครองได้อย่างไร กับการเรียนการสอนของท่าน จนเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน				
9. ผลงานที่สร้างชื่อเสียง ทำให้สังคมรู้จักท่านคืออะไร				
10. ท่านรู้สึกอย่างไรเมื่อมีคนคิดว่าท่าน สร้างเด็กศิลปะให้เป็นนักล่ารางวัล เพราะอะไร				
11. ทำไมท่านถึงเลือกที่จะมาเป็นวิทยากรให้กับค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติที่โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย				
12. ค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติแตกต่างจากค่ายศิลปะอื่นๆทั่วไปอย่างไร				
13. ครอบครัวให้การสนับสนุนการทำงานของท่านอย่างไร				
14. ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆมากน้อย อย่างไร				
15. ท่านสร้างชื่อเสียงให้กับเด็กเยาวชน สังคม ประเทศชาติมากมาย ท่านคิดว่า สิ่งที่ท่านสร้างขึ้นมาให้อะไรตอบแทนท่านบ้าง				

ข้อคำถาม	IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ข้อคำถามในด้านต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการทำงานวิจัย				
ตอนที่ 2 แนวคิดทางศิลปะ				
1. ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับ “ศิลปะ” อย่างไร				
2. ความหมาย “ศิลปะ” ในความคิดของท่าน คืออะไร				
3. ท่านคิดว่า “ศิลปะ” ให้คุณค่าอะไรบ้าง				
4. ท่านคิดว่าขอบเขตของศิลปะ มีอะไรบ้าง				
5. ท่านคิดว่า ศิลปะมีความสัมพันธ์กับสิ่งเหล่านี้อย่างไร				
6. อะไรที่จุดประกายให้ท่านรักศิลปะและเป็นครูศิลปะในที่สุด				
7. ในการไปเป็นกรรมการตัดสินงานศิลปะเด็ก ท่านมักจะให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนเสมอว่า “สิ่งที่กรรมการดูอันดับแรกของงานศิลปะ คือ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดแปลก ความคิดที่ไม่เหมือนใคร ” หมายความว่าอย่างไร				
8. ท่านมีวิธีการกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ ความคิดแปลกใหม่และแตกต่างจากของเดิมอย่างไร				
9. อะไรคือหัวใจหลักของการทำกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ และค่ายศิลปะเด็กในโรงเรียนมีข้อดีว่าการเรียนในห้องเรียนอย่างไร				
10. ท่านมีวิธีสังเกตอย่างไรว่าเด็กคนใด จะมีแนวทางด้านศิลปะ หรือจะมีความรู้ความสามารถทางศิลปะ จนสามารถที่จะมีผลงาน ควรแก่การให้การสนับสนุนเพื่อพัฒนาต่อไป สู่ระดับนานาชาติ				
ตอนที่ 3 การพัฒนาเยาวชน				
1. ท่านมีแรงบันดาลใจ อะไรที่ทำให้ท่านเป็นครูสอนศิลปะจนเป็น ครูสังคม ทองมี ในปัจจุบัน				
2. กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กในปัจจุบันได้รับการสนับสนุนมากหรือน้อยเพียงใด				
3. กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติส่งผลอะไรในปัจจุบัน				
4. นอกจากค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติที่โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยแล้ว ยังมีที่อื่นๆ ที่ได้อีกบ้าง				
5. ช่วงแรกๆท่านเป็นครูศิลปะ ท่านไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน และผู้ปกครองนักเรียนเท่าที่ควร ท่านแก้ไขสถานการณ์โดยวิธีใด และใช้ระยะเวลานานแค่ไหนถึงเป็นที่ยอมรับ				

ข้อคำถาม	IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ข้อคำถามในด้านต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการทำงานวิจัย				
6. ท่านมีวิธีเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ที่ไม่เห็นด้วยกับการสอนศิลปะของท่านอย่างไร				
7. วิธีการสอนศิลปะให้บรรลุถึงจุดประสงค์ตามต้องการ				
8. ท่านรู้สึกและมีวิธีแก้ไขปัญหายังไร เมื่อทราบว่าเด็กนักเรียนเริ่มท้อแท้ ไม่สนใจงานศิลปะ				
9. ท่านมีเทคนิคการสอนนักเรียนอย่างไร ถึงทำให้นักเรียนได้รับรางวัล ทั้งในและต่างประเทศ				
10. ในฐานะที่ท่านเป็นครูศิลปะท่านสอนศิลปะให้เด็กเก่งอย่างเดียวหรือไม่ เพราะอะไร				
11. ท่านมีวิธีการสนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถทางศิลปะอย่างไรบ้าง				
12. ท่านรู้สึกอย่างไรเมื่อมีผู้แสดงทัศนะว่า “ท่านสอนเด็กให้เป็นนักล่ารางวัลมากกว่าสอนให้เด็กรักงานศิลปะ”				
13. ท่านนำแนวคิดทฤษฎีใดมาใช้ในการจัดการความรู้ในค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ				
14. ท่านมีกระบวนการจัดการความรู้หรือแนวทางการถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับการสอนศิลปะในค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติอย่างไร				

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

.....

(.....)

นางสาวหทัยดาว รุ่งเรือง

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

ฉบับที่ 1

สำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ชื่อเรื่อง การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

วันที่สัมภาษณ์.....

ตั้งแต่เวลา.....ถึง.....น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ.....
2. อายุ.....ปี
3. ประสบการณ์ทำงาน.....ปี
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
5. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....
6. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน.....ปี
7. ท่านเคยเข้ารับการประชุม / อบรม / สัมมนา เกี่ยวกับกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กหรือไม่
☐ ไม่เคย ☐ เคย ถ้าเคยโปรดระบุรายละเอียด

ครั้งที่	เรื่องที่อบรม/ประชุม / สัมมนา	ระยะเวลา	หน่วยงานที่จัด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก การดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก และการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก

1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก

1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ

1.1.1 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบข้อบังคับกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กหรือไม่

() ไม่มี เพราะเหตุใด

() มี มีส่วนร่วมอย่างไร

1.1.2 ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบข้อบังคับกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กประกอบด้วยใครบ้าง

1.

2.

3.

4.

5.

1.1.3 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการกำหนดระเบียบข้อบังคับกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กหรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง

1.

2.

3.

4.

2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก

2.1 การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม

2.1.1 ท่านมีส่วนร่วมในการปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2.1.2 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการปฐมนิเทศหรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด

.....

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง

1.
2.
3.
4.

2.1.3 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการปฐมนิเทศหรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด

.....

.....

() ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหายังไร

.....

.....

.....

2.2 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม

2.2.1 โรงเรียนของท่านมีการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด

.....

() ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหายังไร

.....

2.2.2 ผู้มีส่วนร่วมในการติดตามดูแลการจัดกิจกรรมประกอบด้วยใครบ้าง

1.
2.
3.
4.

2.2.3 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม หรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....

() ประสบปัญหา ได้อะไรบ้าง

1.
2.
3.
4.

2.2.4 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการติดตามดูแลการจัดกิจกรรมหรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด

.....

() ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหายังไร

.....

3. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

3.1 การรายงานผลการจัดกิจกรรม

3.1.1 โรงเรียนของท่านมีการจัดเก็บข้อมูลและผลการจัดกิจกรรมหรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด

.....

() ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลและผลการจัดกิจกรรมอย่างไรบ้าง

.....

3.1.2 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการรายงานผลการจัดเก็บข้อมูลในการจัดกิจกรรมหรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....

.....

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง

1.

2.

3.

4.

3.1.3 โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการจัดเก็บข้อมูลและผลการจัดกิจกรรมหรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด

.....

.....

() ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไร

.....

.....

.....

3.1.4 ท่านนำผลการรายงานมาใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ

แบบสัมภาษณ์

ฉบับที่ 2

สำหรับผู้ครูที่ปรึกษากิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

ชื่อเรื่อง การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

วันที่สัมภาษณ์.....

ตั้งแต่เวลา.....ถึง.....น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ.....
2. อายุ.....ปี
3. ประสบการณ์ทำงาน.....ปี
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
5. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....
6. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน.....ปี
7. ท่านเคยเข้ารับการประชุม / อบรม / สัมมนา เกี่ยวกับกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กหรือไม่
() ไม่เคย () เคย ถ้าเคยโปรดระบุรายละเอียด

ครั้งที่	เรื่องที่อบรม/ ประชุม / สัมมนา	ระยะเวลา	หน่วยงานที่จัด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก การดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก และการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก

1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมและเสนอขออนุมัติ

1.1 การทำโครงการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติและเสนอขออนุมัติ

1.1.1 ท่านทำโครงการและเสนอขออนุมัติ หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด

.....

() ดำเนินการ ท่านทำโครงการและเสนอขออนุมัติ อย่างไรบ้าง

.....

1.1.2 ผู้มีส่วนร่วมในการทำโครงการและเสนอขออนุมัติ ประกอบด้วยใครบ้าง

1.

2.

3.

4.

5.

1.1.3 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการทำโครงการและเสนอขออนุมัติ หรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด

.....

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง

1.

2.

3.

4.

1.2.3 ท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการจัดเตรียมอาคารสถานที่หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด

.....

() ดำเนินการ ท่านมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่อย่างไรบ้าง

.....

2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

2.1 การจัดกิจกรรม

2.1.1 ท่านดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ อย่างไร

.....

2.2 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม

2.2.1 ท่านดำเนินการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด

.....

() ดำเนินการ ท่านดำเนินการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม อย่างไรบ้าง

.....

3. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ

3.1 การประเมินผลการจัดกิจกรรม

3.1.1 ท่านประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างไร (วางแผน กำหนดเกณฑ์ ช่วงเวลา และ วิธีการ)

1.
2.
3.
4.
5.

3.1.2 ท่านประสบปัญหาในการประเมินผลการจัดกิจกรรมหรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....

.....

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง

1.
2.
3.
4.

3.1.3 ท่านดำเนินการแก้ปัญหาหรือแก้ไขปรับปรุงในการประเมินผลการจัดกิจกรรมหรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด

.....

.....

() ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหายังไร

.....

.....

.....

3.2 การรายงานผลการจัดกิจกรรม

3.2.1 ท่านรายงานผลการจัดกิจกรรม หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด

.....

() ดำเนินการ ท่านรายงานผลการจัดกิจกรรม อย่างไรบ้าง

.....

3.2.2 ผู้มีส่วนร่วมในการรายงานผลการจัดกิจกรรม ประกอบด้วยใครบ้าง

1.
2.
3.
4.
5.

3.2.3 ท่านประสบปัญหาในการรายงานผลการจัดกิจกรรมหรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....

.....

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง

1.
2.
3.
4.

3.2.4 ท่านมีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาผลการจัดกิจกรรมหรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด

.....

() ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหายังไร

.....

บันทึกเพิ่มเติม

.....

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ

แบบสอบถาม

ฉบับที่ 3

สำหรับนักเรียนที่เป็นประธานของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

ชื่อเรื่อง การศึกษาศิลปะเด็กสุนานาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ.....ปี
3. กำลังศึกษาชั้น ☐ ป.1 ☐ ป.2 ☐ ป.3
☐ ป.4 ☐ ป.5 ☐ ป.6

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติในด้านการจัดค่ายศิลปะการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ และการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ

1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

1.1 โรงเรียนดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างไรบ้าง

- ☐ ชี้แจงแต่ละกิจกรรมในห้องประชุม ☐ ป้ายประชาสัมพันธ์
- ☐ เสียงตามสาย ☐ Website ของโรงเรียน
- ☐ แผ่นพับ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.2 เหตุผลในการตัดสินใจสมัครเข้าร่วมกิจกรรมคืออะไร

- ☐ เลือกตามความสมัครใจ ☐ ผู้ปกครองเลือกให้
- ☐ โรงเรียนเป็นผู้กำหนด ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.3 โรงเรียนประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์หรือไม่

- ☐ ไม่ประสบปัญหา ☐ ประสบปัญหา
- ถ้าประสบปัญหา ปัญหาในการประชาสัมพันธ์คืออะไร
- ☐ การประชาสัมพันธ์ช้า ☐ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง
- ☐ วิธีในการประชาสัมพันธ์ ☐ การประชาสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่อง

- ☐ ข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.4 โรงเรียนประสบปัญหาในการรับสมัครหรือไม่

- ☐ ไม่ประสบปัญหา ☐ ประสบปัญหา
ถ้าประสบปัญหา ปัญหาในการประชาสัมพันธ์คืออะไร
- ☐ ช่วงเวลาในการรับสมัครน้อยเกินไป ☐ มีขั้นตอนการรับสมัครที่ซับซ้อน
- ☐ กิจกรรมที่จัดรับสมาชิกจำกัด ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ

2.1 กิจกรรมค่ายศิลปะที่นักเรียนสนใจเข้าร่วมนั้นจัดกิจกรรมในลักษณะใด

- ☐ กิจกรรมรายบุคคล ☐ กิจกรรมกลุ่ม

2.2 ใครมีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรม

- ☐ นักเรียนร่วมกันคิดกิจกรรมกับครู ☐ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมคิดกิจกรรม
- ☐ ครูเป็นผู้คิดกิจกรรมทั้งหมด ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.3 นักเรียนรู้สึกอย่างไรในการเข้าร่วมกิจกรรม

- ☐ สนุกสนาน ☐ น่าเบื่อ
- ☐ เฉยๆ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.4 นักเรียนประสบปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่

- ☐ ไม่ประสบปัญหา ☐ ประสบปัญหา
ถ้าประสบปัญหา ปัญหาในการทำกิจกรรมคืออะไร
- ☐ นักเรียนมากเกินไป ☐ เวลาในการจัดกิจกรรมน้อยเกินไป
- ☐ ครูดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง ☐ สถานที่ไม่เอื้ออำนวย
- ☐ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

3.1 มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะในช่วงใดบ้าง

- ☐ ระหว่างการจัดกิจกรรม ☐ หลังการจัดกิจกรรม

3.2 ใครเป็นผู้ประเมินผลในการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ

- ☐ นักเรียน
 ☐ ครูที่ปรึกษากิจกรรม
☐ ผู้ปกครอง
 ☐ อื่นๆ โปรดระบุ

3.3 ใช้วิธีการประเมินแบบใด

- ☐ ประเมินตามสภาพจริง
 ☐ ประเมินความพึงพอใจ
☐ ประเมินเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม
 ☐ อื่นๆ โปรดระบุ

4. นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับอะไรบ้าง เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

- ☐ ทักษะธาตุ
☐ ศิลปะตามจินตนาการ
☐ ศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
☐ เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ
☐ การเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ
☐ สุนทรียศาสตร์
☐ การวิจารณ์งานศิลปะ
☐ การนำความรู้ เทคนิค วิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
☐ อื่น ๆ

เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ

- ☐ วาดภาพระบายสี
☐ ปั้น
☐ ภาพพิมพ์
☐ สื่อผสม
☐ ออกแบบ

5. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร

- ☐ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบรรยาย
☐ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปรายกลุ่มย่อย
☐ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต
☐ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม

- ☐ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสร้างองค์ความรู้
- ☐ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
- ☐ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติ
- ☐ อื่นๆ.....

6. ครูใช้สื่อการเรียนรู้อะไรบ้าง

6.1 สื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

- ประเภทวัสดุ

☐ แผนภูมิ	☐ ภาพวาดตัวอย่าง
☐ ภาพการ์ตูน	☐ ชิ้นงานจริง
☐ ภาพถ่าย	☐ ของจริง
☐ แผ่นภาพ	☐ ภาพโฆษณา
☐ อื่นๆ.....	

- ประเภทอุปกรณ์

☐ กระดานดำ	☐ โทรทัศน์
☐ เครื่องคอมพิวเตอร์	☐ โปรเจคเตอร์
☐ วิทยุ	☐ เครื่องฉายภาพ

- ประเภทเทคนิคและวิธีการ

☐ การสาธิต	☐ การแสดงบทบาท
☐ การฝึกปฏิบัติ	☐ การเล่นเกม
☐ การศึกษาออกสถานที่	☐ อื่นๆ

6.2 สื่อที่นักเรียนใช้สร้างผลงาน

☐ กระดาษ 100 ปอนด์	☐ กระดาษไม้
☐ กระดาษบรูฟ	☐ ผ้า, ผ้าใบ
☐ สีชอล์ก	☐ สีไม้
☐ สีน้ำ	☐ สีโปสเตอร์
☐ สีอะคริลิก	☐ สีน้ำมัน
☐ ดินเหนียว	☐ ดินน้ำมัน
☐ ฟองน้ำ	☐ ดินสอ
☐ ปากกาเมจิก	☐ สีเมจิก

7.บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างไร

- สภาพการจัดห้องเรียน

☐ อากาศถ่ายเทได้ดี	☐ มีแสงสว่างเหมาะสม
☐ แสงสว่างไม่พอ	☐ มีสิ่งรบกวน
☐ ปราศจากสิ่งรบกวน	☐ มีความสะอาด
☐ ไม่สะอาด	

- ปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

- ☐ มีความชื่นชมยินดีทั้งครูและนักเรียน
- ☐ มีความชื่นชมยินดีเป็นบางครั้ง
- ☐ มีความตึงเครียดทั้งครูและนักเรียน
- ☐ อื่นๆ.....

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

- ☐ มีความรักใคร่ สามัคคี สนุกสนาน
- ☐ มีความรักใคร่ กลมเกลียว ขัดแย้งกันบ้าง
- ☐ มีความขัดแย้งกัน
- ☐ อื่นๆ.....

- การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรีภาพ

- ☐ สร้างบรรยากาศโดยใช้เสียงเพลง
- ☐ สร้างบรรยากาศโดยให้มีผ่อนคลายเรียนรู้ในห้อง
- ☐ สร้างบรรยากาศโดยผลงานศิลปะ
- ☐ อื่นๆ.....

8. ค่าศิลปะเด็กสู่นานาชาติส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียนอย่างไร

- ด้านอารมณ์

- ☐ ทำให้ผ่อนคลายความเครียด มีความสุขขึ้น
- ☐ ทำให้มีสมาธิ และใจเย็นมากขึ้น
- ☐ ไม่รู้สึกอะไร เลยๆ
- ☐ อื่นๆ.....

แบบสัมภาษณ์

ฉบับที่ 4 (ชุดที่ 1)

สำหรับครูสังคม ทองมี

ชื่อเรื่อง การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุรนารี: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

วันที่สัมภาษณ์.....

ตั้งแต่เวลา.....ถึง.....น.

ตอนที่ 1 ประวัติส่วนตัว

1. ประวัติส่วนตัว/ชีวิตในวงการศิลปะตั้งแต่วัยเด็กจนถึงปัจจุบันของครูสังคม ทองมี

.....
.....

2. บุคคลที่ท่านคิดว่ามีอิทธิพลต่อชีวิตของท่านมากที่สุดคือใคร เพราะอะไร

.....
.....

3. ท่านประทับใจสิ่งใดบ้างในช่วงวัยเด็ก – วัยเรียนมัธยม

.....
.....

4. ในวัยเรียนครอบครัวมีส่วนสนับสนุนการเรียนหรือให้ความสนใจในด้านศิลปะของท่านหรือไม่อย่างไร

.....
.....5. ช่วงชีวิตตลอดการศึกษาท่านประทับใจกิจกรรมทางศิลปะใดมากที่สุด จนนำมาใช้กับการทำงานในปัจจุบัน
อย่างไร.....
.....

6. เพราะอะไร ที่ทำให้ท่านกลับมาเป็นครูต่างจังหวัดและอยู่จนถึงปัจจุบัน

.....

.....

7. ท่านมีปรัชญาในการทำงานของท่านอย่างไร เพราะอะไร

.....

.....

8. ท่านเอาชนะใจ นักเรียน ครู-ผู้บริหาร และผู้ปกครองได้อย่างไร กับการเรียนการสอนของท่าน จนเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน

.....

.....

9. ผลงานที่สร้างชื่อเสียง ทำให้สังคมรู้จักท่านคืออะไร

.....

.....

10. ท่านรู้สึกอย่างไรเมื่อมีคนคิดว่าท่าน สร้างเด็กศิลปะให้เป็นนักส่างรางวัล เพราะอะไร

.....

.....

11. ทำไมท่านถึงเลือกที่จะมาเป็นวิทยากรให้กับค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติที่โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

.....

.....

12. ค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติแตกต่างจากค่ายศิลปะอื่นๆทั่วไปอย่างไร

.....

.....

13. ครอบครัวให้การสนับสนุนการทำงานของท่านอย่างไร

.....

.....

14. ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มากน้อย อย่างไร

.....

.....

15. ท่านสร้างชื่อเสียงให้กับเด็กเยาวชน สังคม ประเทศชาติมากมาย ท่านคิดว่า สิ่งที่ท่านสร้างขึ้นมามีอะไร
ตอบแทนท่านบ้าง

.....

.....

ตอนที่ 2 แนวคิดทางศิลปะ

1. ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับ “ศิลปะ” อย่างไร

.....

.....

2. ความหมาย “ศิลปะ” ในความคิดของท่าน คืออะไร

.....

.....

3. ท่านคิดว่า “ศิลปะ” ให้คุณค่าอะไรบ้าง

.....

.....

4. ท่านคิดว่าขอบเขตของศิลปะ มีอะไรบ้าง

.....

.....

5. ท่านคิดว่า ศิลปะมีความสัมพันธ์กับสิ่งเหล่านี้อย่างไร

5.1 มนุษย์

.....

.....

5.2 สังคม

.....

.....

5.3 วัฒนธรรม

.....

.....

5.4 การศึกษา

.....

.....

6. อะไรที่จุดประกายให้ท่านรักศิลปะและเป็นครูศิลปะในที่สุด

.....

.....

7. ในการไปเป็นกรรมการตัดสินงานศิลปะเด็ก ท่านมักจะให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนเสมอว่า “สิ่งที่กรรมการดูอันดับแรกของงานศิลปะ คือ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดแปลก ความคิดที่ไม่เหมือนใคร ” หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

8. ท่านมีวิธีการกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ ความคิดแปลกใหม่และแตกต่างจากของเดิมอย่างไร

.....

.....

9. อะไรคือหัวใจหลักของการทำกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ และค่ายศิลปะเด็กในโรงเรียนมีข้อดีกว่าการเรียนในห้องเรียนอย่างไร

.....

.....

10. ท่านมีวิธีสังเกตอย่างไรว่าเด็กคนใด จะมีแนวทางด้านศิลปะ หรือจะมีความรู้ ความสามารถทางศิลปะ จนสามารถที่จะมีผลงาน ควรแก่การให้การสนับสนุนเพื่อพัฒนาต่อไป สู่ระดับนานาชาติ

.....

.....

แบบสังเกตการณ์จัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ

ชื่อเรื่อง การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

การสังเกตครั้งที่.....

ชื่อครูที่ปรึกษากิจกรรม.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่...../..... ห้องที่ จำนวนนักเรียนคน

วัน/เดือน/ปี..... ช่วงเวลาที่สังเกต.....ถึง.....

รายการสังเกต	ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต
ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ <u>1.การเตรียมอาคาร สถานที่</u> - ความเหมาะสมของสถานที่ - ความสะอาด ความสะดวก - สถานที่มีความเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนหรือไม่ - ความพร้อมของสถานที่ เช่น ห้องเรียน สื่อการสอน อุปกรณ์ต่างๆ <u>2.การเตรียมบุคลากร</u> - จำนวนเพียงพอ และเหมาะสมต่อการดูแลนักเรียนให้ทั่วถึงหรือไม่ - การจัดแบ่งหน้าที่ของบุคลากรเหมาะสมหรือไม่ - มีการประชุม วางแผนการดำเนินงานอย่างไร <u>3.การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก</u> - มีการประชาสัมพันธ์อย่างไร หรือช่องทางใดบ้าง - การประชาสัมพันธ์ทั่วถึงหรือไม่	

<u>4.การเตรียมอุปกรณ์การเรียนศิลปะ และสื่อการเรียนการสอน</u> - สื่อ,อุปกรณ์มีความพร้อมและเพียงพอแก่นักเรียนหรือไม่ - สื่อ,อุปกรณ์มีความเหมาะสมต่อวัยของนักเรียนหรือไม่ - สื่อ,อุปกรณ์ที่ใช้มีอะไรบ้าง ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ 1.การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม 2.การเลือกตั้งคณะกรรมการ 3.การจัดกิจกรรม 4.หลักสูตรและเนื้อหาของกิจกรรม 5.การเก็บข้อมูล การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม ด้านการเก็บข้อมูลและประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ -วิธีการการจัดเก็บข้อมูลและการประเมิน -ระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูล	
--	--

แบบศึกษาเอกสาร

ชื่อเรื่อง การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

ศึกษาเอกสารเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

กรอบแนวคิด	ข้อมูลที่ค้นพบ	
	ประเภทของเอกสาร	รายละเอียด
1.ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรม		
1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ		
		
		
1.2 การทำโครงการจัดกิจกรรม		
		
		
1.3 การเตรียมอาคารสถานที่		
		
		
1.4 การเตรียมบุคลากร		
		
		
1.5 ด้านหลักสูตรของสถานศึกษา		
		
		
1.6 การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก		
		
		

กรอบแนวคิด	ข้อมูลที่ค้นพบ	
	ประเภทของเอกสาร	รายละเอียด
2.ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรม		
2.1 การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม		
		
		
		
2.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ		
		
		
2.3 การจัดกิจกรรม		
		
2.4 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม		
		
2.5 การประกวดและการเผยแพร่ผลงานนักเรียนสู่ระดับนานาชาติ		
		
		
		
3.ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรม		
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล		
3.2 การประเมินผลการจัดกิจกรรม		
		
		
3.3 การรายงานผลการจัดกิจกรรม		
		
		

ภาคผนวก จ

ภาพบรรยากาศในการทำกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ

ภาพบรรยากาศในกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย วันที่ 2 ตุลาคม 2560

ภาพบรรยากาศในกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย วันที่ 3 ตุลาคม 2560

ภาพบรรยากาศในกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย วันที่ 2 ตุลาคม 2560

ภาพบรรยากาศในกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย วันที่ 3 ตุลาคม 2560

ภาพบรรยากาศในกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย วันที่ 2 ตุลาคม 2560

ภาพผลงานของนักเรียน
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย วันที่ 3 ตุลาคม 2560

ครูที่ปรึกษากิจกรรมและครูสังคม ทองมี ,ทีมวิทยากร และผู้วิจัย
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย วันที่ 4 ตุลาคม 2560

ผู้วิจัยและครูสังคม ทองมี
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย วันที่ 4 ตุลาคม 2560

บรรณานุกรม

- Blount Nathan S. (1968). *Teaching in the secondary school* (3rd ed.. ed.): New York : Harper & Row.
- Bogdan, & C., R. (2007). *Qualitative research for education : an introduction to theory and methods* (5th ed., pearson international ed.. ed.): Boston : Pearson/Allyn and Bacon.
- Graham, H., & David, H. (1995). *Research and the teacher: A qualitative introduction to school-based research. 2. ed*: London u.a.: Routledge.
- Merriam, & B., S. (1998). *Qualitative research and case study applications in education* (2nd ed.. ed.): San Francisco : Jossey-Bass.
- Miles Matthew B. (2014). *Qualitative data analysis : a methods sourcebook* (3rd ed.. ed.): Thousand Oaks, California : SAGE Publications, Inc.
- Shannon, & John R. (1949). School Activities and Personality Development. *School Activities*, 10(May, 1949), 275.
- Stake, & Robert E. (1995). *The art of case study research*: Thousand Oaks : Sage Publications.
- Stroup Herbert. (1964). *Toward a philosophy of organized student activities*: Minneapolis : University of Minnesota Press.
- Unruh Adolph. (1949). Some Criteria for Evaluating a Program of Activities. *School Activities*, 10(September, 1949), 1-3.
- V, G. C., Delta, P., & Kappa. (1945). *Dictionary of education*: New York : McGraw-Hill.
- Yin, & K., R. (2014). *Case study research : design and methods* (5th ed.. ed.): Thousand Oaks : Sage.
- เพชรรัตน์ ฟุ้งพา. (2560) การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสุนานาชาติ//ผู้สัมภาษณ์: หทัยดาว รุ่งเรือง.
- เสาวนีย์ สืบสร้อย, ศ., อารีรุ่งเรือง, และจักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า,. (2559). แนวคิดและบทบาททางศิลปะศึกษาของสังคม ทอมี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. (2557). แผนยุทธศาสตร์ คู่มือการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการ.

- กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเอกชน.
โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. (2560). เอกสารประกอบหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เอกชน.
- โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. (2560). อนุสรณ์ 140 ปี กุศลสตรีวังหลัง – วัฒนาวิทยาลัย กรุงเทพฯ: บริษัท
ไอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์ จำกัด.
- ใจจริง บุญเรืองรอด. (2538). กิจกรรมร่วมหลักสูตร (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา. (2528). กิจกรรมเสริมหลักสูตร: กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ครุฑธศ ศักดิ์ดี. (2560) การศึกษาค่ายศิลปะเด็กนานาชาติ/Interviewer: หทัยดาว รุ่งเรือง.
คำเพชร แสงสุรีย์, ศ., อารีรุ่งเรือง, และโสมฉาย บุญญานันต์,. (2558). ศึกษาการถ่ายทอดความรู้
ทางศิลปะของศิลปินแห่งชาติ ชลูด นิยมเสมอ. ปรินญานิพนธ์ (กศ.ม. (ศิลปศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิรนุช วงษ์อารักษ์, จ. ย., และจันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์,. (2558). ความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
เสริมหลักสูตรของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. ปรินญานิพนธ์ (กศ.ม.
(การบริหารและการจัดการการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2558.
- ชูเกียรติ ฉาโสง. (2544). สื่อหลักในเปลวเทียน ครูสังคม ทองมี. กรุงเทพฯ: มิ่งมิตร.
- ชีษาวุฒิ บุญวิจิตร. (2560) การศึกษาค่ายศิลปะเด็กนานาชาติ//ผู้สัมภาษณ์: หทัยดาว รุ่งเรือง.
ดร.ผุสดี ตามไท. (2560) การศึกษาค่ายศิลปะเด็กนานาชาติ//ผู้สัมภาษณ์: หทัยดาว รุ่งเรือง.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12.
กรุงเทพฯ.
- นที เกกิจศรี. (2548). ศิลปะสำหรับเด็ก = *Art for children*. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- นันทนีย์ ตีปใจ. (2560) การศึกษาค่ายศิลปะนานาชาติ//ผู้สัมภาษณ์: หทัยดาว รุ่งเรือง.
- บรรจงจิต เรืองณรงค์, อ. ., และจักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า,. (2551). ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่ม

- สาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร.
 ปริญญานิพนธ์ (กศ.ม. (ศิลปศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปัญญา นามวงศ์. (2560) การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ//ผู้สัมภาษณ์: หทัยดาว รุ่งเรือง.
 ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา. (2553). ความคิดสร้างสรรค์ที่พัฒนาได้. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
 พระราชบัญญัติการศึกษา. (2553). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
 ลาดพร้าว.
- พิมพ์พรรณ ทองประสิทธิ์, เ., เดชะคุปต์, และนิภา ศรีไพโรจน์,. (2548). การศึกษาความสามารถทาง
 พหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์.
 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พีระ รัตนวิจิตร. (2544). การประยุกต์ทฤษฎีพหุปัญญาสู่การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ : การจัดการ
 เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. (2546). มโนภาพและการรับรู้ทางศิลปะและศิลปศึกษา = *Conception and
 perception in art and education*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. (2545). ศิลปะศึกษาแนวปฏิรูปฯ : ความเป็นมา ปรัชญาหลักการ วิวัฒนาการ
 ด้านหลักสูตร ทฤษฎีการเรียนการสอน และการค้นคว้าวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์
 ตำราและเอกสารทางวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (พิมพ์ครั้งที่ 2).
 กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- รุจิร ภู่อารยะ. (2551). การพัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา = *Curriculum development :
 Education reform* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บุก พอยท์ ผู้จัดจำหน่าย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:
 มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนทัศน์ใหม่ในนวัตกรรมหลักสูตร. ข่าวสารกองบริการการศึกษาปีที่ 8,
 8(70), หน้า 17-21.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2540). กระบวนทัศน์ใหม่ในนวัตกรรมหลักสูตร. ข่าวสารกองบริการการศึกษาปีที่ 8,
 8(70), หน้า 17-21.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2541). เอกสารประกอบการสอนเรื่อง ทฤษฎีหลักสูตรและการเรียนการสอน.
 กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิรัตน์ พิชญ์ไพบูลย์. (2528). ความเข้าใจศิลปะ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2552). สุนทรียศาสตร์เพื่อชีวิต (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต.
- วิรุณ ตั้งเจริญ, ม., และโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนมูลนิธิอารี สุทธิพันธุ์. (2551). ครูศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ.
- ศรียา นิยมธรรม. (2550). ทักษะศิลป์เพื่อการศึกษาศิลปะ = *Visual art for special education*. กรุงเทพฯ: แวนแก้ว.
- สมชาย นำประเสริฐชัย. (2558). การจัดการความรู้ = *Knowledge management*: กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สังคม ทองมี. (9 ตุลาคม 2560) การศึกษาค่ายศิลปะเด็กสู่นานาชาติ//Interviewer: หทัยดาว รุ่งเรือง. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ และสำนักงานกฤษฎีกา. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-พ.ศ.2564. Retrieved from http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=6420
- สุพัทธรา ชิมเจริญ. (2545). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน: กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.
- สุน อมรวิวัฒน์ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด: กรุงเทพฯ.
- สุมิตร คุณานุกร. (2520). หลักสูตรและการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: แผนกวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาจารย์กุลวรรณ วิภาตะโยธิน. (2560) การศึกษาค่ายศิลปะนานาชาติ//ผู้สัมภาษณ์: หทัยดาว รุ่งเรือง.
- อารี สันหนวี. (2552). พหุปัญญาประยุกต์ (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สมาคมเพื่อการศึกษาเด็กสาขาการศึกษาปฐมวัย มศว ประสานมิตร.
- อารี สุทธิพันธุ์. (2515). ศิลปศึกษา. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- อารี สุทธิพันธุ์. (2553). 42 ปี ศิลปศึกษา. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะปีที่ 12, 1(23), หน้า 8-10.
- อารี สุทธิพันธุ์. (2557). พลังความคิดทัศนศิลป์และศิลปศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นางสาวหทัยดาว รุ่งเรือง
วัน เดือน ปี เกิด 18 สิงหาคม 2531
สถานที่เกิด 137 หมู่ 1 ตำบลชากพง อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง 21190
วุฒิการศึกษา พ.ศ. 2555 ระดับปริญญาตรี
จากมหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2558 การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน 187/247 หมู่บ้านอยู่สุข ซ.สรองประกา 24 แขวงสีกัน
เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210

